

Finansinspektionens författningssamling

Utgivare: Gent Jansson, Finansinspektionen, Box 6750, 113 85 Stockholm.
Beställningsadress: Thomson Fakta AB, Box 6430, 113 82 Stockholm. Tfn 08-587 671 00, Fax 08-587 671 71.
Prenumerera också per e-post på www.fi.se.
ISSN 1102-7460

FFFS 2003:11

Utkom från trycket
den 30 december 2003

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag;

beslutade den 15 december 2003.

Finansinspektionen föreskriver¹
dels föreskrifter i 1–7 kap. och 9 kap. 1–9 §§ med stöd av 4–8 §§ förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag samt 19 a § förordningen (1992:308) om utländska filialer m.m.,
dels föreskrifter i 8 kap. 1 § och 9 kap. 10 § med stöd av 56 § första stycket 5 bankrörelseförordningen (1987:647), 1 § 4 förordningen (1993:1586) om finansieringsverksamhet, 6 § 3 förordningen (1970:68) om tillsyn över hypoteksinstituten, 1 § 12 förordningen (1991:1007) om handel och tjänster på värdepappersmarknaden samt 2 § 5 förordningen (2002:157) om utgivning av elektroniska pengar.

I anslutning till de paragrafindelade föreskrifterna lämnar Finansinspektionen allmänna råd. Dessa följer efter rubriken *Allmänna råd*.

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd tillämpas av kreditinstitut och värdepappersbolag när de upprättar årsredovisning, koncernredovisning och delårsrapporter enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL).

Reglerna om koncernredovisning i 7 kap. tillämpas även av sådana finansiella holdingföretag som ska tillämpa bestämmelserna om koncernredovisning i 7 kap. ÅRKL när de upprättar koncernredovisning.

Reglerna i 1–4 och 6 kap. tillämpas även av sådana filialer till utländska kreditinstitut och värdepappersbolag som ska tillämpa ÅRKL när de upprättar årsredovisning eller årsbokslut enligt 14 § lagen (1992:160) om utländska filialer.

Allmänna råd

1. Av 1 kap. 1 § andra stycket ÅRKL framgår vilka finansiella holdingföretag som ska tillämpa redovisningsreglerna för kreditinstitut och värdepappersbolag i sin koncernredovisning. Sådana finansiella holdingföretag bör även tillämpa allmänna råden i punkterna 3–5 nedan i koncernredovisningen.

2. Enligt 11 § lagen om utländska filialer (filiallagen) ska en utländsk filial ha egen bokföring. Av 12 § fialiagen framgår bl.a. att filialens räkenskaper

¹ Jfr rådets direktiv 86/635/EEG av den 8 december 1986 om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut (EGT L 372, 31.12.1986, Celex 31986L0635). Bankredovisningsdirektivet (BRD).

ska granskas av en auktoriserad eller godkänd revisor. I 13 § filiallagen anges att en filial till ett företag med hemvist utanför EES ska upprätta och lämna filialens årsredovisning till registreringsmyndigheten. Av 14 § filiallagen framgår att filialer till företag med hemvist inom EES inte behöver upprätta och lämna årsredovisning. Om filialer till företag med hemvist inom EES inte upprättar en årsredovisning ska filialen istället upprätta ett årsbokslut. De filialer som enligt 14 § filiallagen ska tillämpa ÅRKL i årsredovisningen eller årsbokslutet ska enligt tredje stycket även tillämpa allmänna råden i punkterna 3–5 i årsredovisningen eller årsbokslutet.

Tillämpning av kompletterande normgivning från Bokföringsnämnden och Redovisningsrådet

3. Kreditinstitut och värdepappersbolag bör tillämpa Bokföringsnämndens (BFN:s) normer om inte annat följer av lag, annan författning eller Finansinspektionens allmänna råd.

Av BFN:s allmänna råd (BFNAR 2000:2) om tillämpning av Redovisningsrådets rekommendationer och uttalanden, ändrat genom BFNAR 2002:4, samt BFN:s vägledning till nämnda råd framgår:

- att för noterade² kreditinstitut och värdepappersbolag är Redovisningsrådets (RR:s) rekommendationer och uttalanden tillämpliga,
- att icke-noterade³ kreditinstitut och värdepappersbolag frivilligt får tillämpa RR:s rekommendationer och uttalanden samt
- att i de fall valfrihet mellan Redovisningsrådets rekommendationer och BFN:s allmänna råd finns ska valfriheten tillämpas på ”rekommendationsnivå”, vilket innebär att den valda rekommendationen eller det valda allmänna rådet tillämpas i sin helhet.

Icke-noterade kreditinstitut och värdepappersbolag bör tillämpa åtminstone följande rekommendationer från RR:

RR1:00	Koncernredovisning
RR4	Redovisning av extraordinära intäkter och kostnader samt upplysningar för jämförelseändamål
RR5	Redovisning av byte av redovisningsprincip
RR6:99	Leasingavtal
RR8	Redovisning av effekter av ändrade valutakurser
RR9	Inkomstskatter
RR15	Immateriella tillgångar
RR16	Avsättningar, ansvarsförbindelser och eventualtillgångar
RR17	Nedskrivningar

Kreditinstitut och värdepappersbolag som tillämpar de uppräknade rekommendationerna bör även tillämpa sådana uttalanden från RR:s akutgrupp:

- a) som tolkar rekommendationerna, eller
- b) som behandlar redovisningsfrågor vilka inte behandlas i någon befintlig rekommendation från RR eller något utkast till rekommendation från RR.

Undantag för mindre kreditinstitut och värdepappersbolag

² Med noterade företag avses företag vars aktier är föremål för offentlig handel eller som genom sin storlek har ett stort allmänt intresse.

³ Med icke-noterade företag avses definitionen enligt BFNAR 2000:2.

4. Mindre kreditinstitut och mindre värdepappersbolag undantas från den obligatoriska tillämpningen av de ovan uppräknade rekommendationerna.

Mindre kreditinstitut och mindre värdepappersbolag bör, när dessa inte tillämpar rekommendationer från RR, istället tillämpa BFN:s tillämpningsnormering av RR:s rekommendationer och akutgruppens uttalanden för små företag.

Med mindre kreditinstitut avses i dessa föreskrifter och allmänna råd kreditinstitut vars balansslutning högst uppgår till 1 miljard kronor, samt hypoteksinstitut oavsett verksamhetens storlek. Med hypoteksinstitut avses de företag som anges i 1 kap. 3 § andra stycket ÅRKL.

Med mindre värdepappersbolag avses i dessa föreskrifter och allmänna råd värdepappersbolag som saknar sidoverksamhetstillstånd enligt 3 kap. 4 § 4 lagen om värdepappersrörelse (1991:981).

Finansinspektionens anpassningar till RR:s normer och BFN:s tillämpningsnormering

5. När kreditinstitut och värdepappersbolag tillämpar RR:s rekommendationer och akutgruppens uttalanden samt, i förekommande fall, BFN:s tillämpningsnormering av dessa normer, bör detta göras med följande anpassningar:

a. RR1:00 Koncernredovisning

Av 1 kap. 4 § ÅRKL [jfr 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) ÅRL] följer att ett företag är moderföretag och en juridisk person är dotterföretag under förutsättning att moderföretaget äger andelar i den juridiska personen. Rekommendationens definitioner av moder- och dotterföretag kan därför inte tillämpas i de fall moderföretaget inte äger andelar i den juridiska personen.

I de fall ett företag utövar ett bestämmande inflytande enligt denna rekommendation över en juridisk person utan att äga andelar i den juridiska personen, bör det lämna tilläggsupplysningar enligt 2 kap. 2 § ÅRKL (jfr 2 kap. 3 § ÅRL) för att ge en rättvisande bild. Av denna bestämmelse följer också att det i en not ska lämnas upplysningar om en eventuell avvikelse från rekommendationer från normgivande organ och om skälen för avvikelsen.

Enligt 7 kap. 2 § ÅRKL (jfr 7 kap. 5 § tredje stycket ÅRL) behöver ett dotterföretag inte omfattas av koncernredovisningen, om betydande och varaktiga hinder begränsar moderföretagets möjligheter att utöva sitt inflytande över dotterföretaget. Ett legalt utdelningsförbud innebär en sådan begränsning av moderföretagets kontroll över tillgångar och vinster att det ger rätt till undantag från konsolideringskravet. Livförsäkringsföretag som inte får lämna vinstutdelning bör därför inte ingå i koncernredovisningen.

b. RR8 Redovisning av effekter av ändrade valutakurser.

Omräkning av utländska dotterföretag, intresseföretag och filialer bör ske enligt den s.k. dagskursmetoden. Den monetära metoden kan tillämpas i de fall detta är förenligt med 4 kap. 8 § ÅRKL.

c. RR16 Avsättningar, ansvarsförbindelse och eventualtillgångar

Vid tillämpning av denna rekommendation erinras om att det av 3 kap. 3 § ÅRKL och bilaga 1 samma lag, framgår att upplysningar om åtaganden ska lämnas skiljt från ansvarsförbindelser (jfr bilaga 1, 31 och 32 §§).

d. RR17 Nedskrivningar

Vid tillämpning av denna rekommendation får nedskrivningar som skett före ÅRKL:s ikraftträdande inte återföras.

e. RR 27 Finansiella instrument: Upplysningar och klassificering

Denna rekommendation tillämpas inte eftersom motsvarande regler finns i bilaga 4.

f. Om ett uttalande från RR:s akutgrupp inte beaktar kreditinstitutens eller värdepappersbolagens särart bör företaget anpassa tillämpningen av den delen av uttalandet som inte beaktar särarten. Anpassningen bör göras utifrån de allmänna redovisningsprinciper i som framgår av RR:s rekommendationer, ÅRKL samt dessa föreskrifter och allmänna råd till dess Finansinspektionen lämnat vägledning om hur särarten bör beaktas.

2 § Med *kreditinstitut* (förkortat institut) avses i dessa föreskrifter och allmänna råd även värdepappersbolag samt finansiella holdingföretag när dessa tillämpar reglerna i koncernredovisningen och filialer när dessa tillämpar reglerna om årsredovisning eller årsbokslut, om inte något annat anges.

3 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Allmänna råd

Finansinspektionen kan med stöd av 7 § förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag medge undantag från bestämmelserna i 3 kap. 5 § andra stycket ÅRL om jämförelsetal för den första års- eller koncernredovisning som upprättas enligt ÅRKL.

2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisning

Finansiella instrument

Allmänna råd

1. Vid redovisningen och värderingen av finansiella instrument tillämpas de allmänna råden i *bilaga 4* och *bilaga 5*, om inte något annat anges i dessa föreskrifter och allmänna råd.

Det som sägs i bilagorna om ”IAS 32” och ”IAS 39” avser istället ”bilaga 4” och ”bilaga 5”. Vad som i bilagorna anges om ”denna standard” gäller istället ”denna bilaga”.

Hänvisningar i bilagorna ska inte tillämpas till andra IAS än IAS 32 ”bilaga 4” och IAS 39 ”bilaga 5”. Istället tillämpas andra regler av motsvarande slag som gäller för institutet.

I dessa föreskrifter och allmänna råd finns ikraftträdandebestämmelser som gäller istället för ikraftträdanderegler enligt bilaga 4 punkt 96 och bilaga 5 punkt 171.

2. Bilaga 4 tillämpas med följande särskilda avvikelser. Punkterna 18–22, som anger att företag som emitterar ett finansiellt instrument ska redovisa instrumentet eller dess delar som en skuld eller eget kapital i enlighet med den ekonomiska innebörden av villkoren, tillämpas inte på sådana instrument som klassificeras som ett eget kapitalinstrument enligt lag eller annan författning.

3. Bilaga 5 tillämpas med följande särskilda avvikelser:

a) Alternativet enligt punkt 30 om att redovisa avistaköp eller avistaförsäljningar per likviddagen bör inte tillämpas. Med avistaköp och avistaförsäljning avses för transaktioner på den svenska marknaden avtal med leverans inom; tre bankdagar på penning- och obligationsmarknaden eller aktiemarknaden samt två bankdagar på råvarumarknaden eller valutamarknaden.

b) Punkten 69 om värdering av finansiella tillgångar till verkligt värde får enligt 4 kap. 1 § ÅRKL (jfr 4 kap. 14 b § första stycket 3 ÅRL) inte tillämpas på innehav i dotterföretag, intresseföretag eller samriskföretag.

c) Punkterna 103 b ii, 158 a, 164 a, 169 c och 170 a om redovisning av vinster och förluster i en särskild sammanställning över förändringar i eget kapital behöver inte tillämpas.

d) Vid tillämpningen av övergångsregeln i punkt 172 c och d om redovisningen av skillnaden mellan derivats tidigare redovisade värde och det verkliga värdet samt vissa omräkningsdifferenser, ska sparbanker redovisa mellanskillnaden som en justering av Andra fonder.

e) I allmänna råd till 7 kap. 1 § finns ett särskilt undantag från bilaga 5 punkt 1 d om redovisning av inbäddade derivat i försäkringsavtal som bara avser koncernredovisningen.

Pantförskriven egendom

1 §⁴ Tillgångar ska redovisas under respektive rubrik i balansräkningen, även då de pantförskrivits för egna eller tredje mans åtaganden eller i övrigt har anvisats som säkerhet hos tredje man.

Ett institut får inte i sin balansräkning ta upp tillgångar som institutet tagit emot som pant eller anvisats som säkerhet, om inte tillgångarna utgörs av kontanta medel som deponerats hos institutet.

Konsortielån

2 §⁵ I de fall ett lån har lämnats av ett konsortium av institut, ska varje medverkande institut ta upp endast sin del av hela lånet i sin balansräkning.

Om ett institut ställt garantier för ett högre belopp än vad institutet tillskjutit i ett konsortielån, ska mellanskillnaden redovisas som en ansvarsförbindelse (under

⁴ BRD art. 8.

⁵ BRD art. 9.

poster inom linjen, post 3.b). Detta gäller om inte garantin utgör ett åtagande som ska redovisas i balansräkningen.

Förvaltade medel

3 §⁶ Medel som ett kreditinstitut förvaltar i eget namn men för tredje mans räkning ska redovisas i balansräkningen, om institutet har rätt att förfoga över tillgångarna. Sådana medel får dock istället redovisas inom linjen, om de kan avskiljas från de tillgångar som står till förfogande för utskiftning i händelse av likvidation.

Tillgångar som förvärvats i tredje mans namn och för dennes räkning får inte tas upp i balansräkningen.

Allmänna råd

Medel som kan avskiljas i händelse av likvidation, jämför lagen (1944:181) om redovisningsmedel, bör redovisas inom linjen under en särskild post 5, "Förvaltade medel som inte redovisas i balansräkningen".

Övertagen egendom

4 § Med övertagen egendom avses i dessa föreskrifter och allmänna råd egendom som ett institut förvärvat för att skydda en fordran enligt 2 kap. 8 § bankrörelselagen (1987:617), 3 kap. 7 § lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet eller 3 kap. 2 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse.

Övertagen egendom ska redovisas under samma tillgångspost som egendom av motsvarande slag som förvärvats på annat sätt. Intäkter och kostnader som avser övertagen egendom ska på motsvarande sätt fördelas som andra intäkter och kostnader i resultaträkningen. För fastigheter som ett institut övertagit för att skydda en fordran redovisas driftsnettot under övriga rörelseintäkter eller övriga rörelsekostnader.

Repor och andra återköpstransaktioner

5 §⁷ Med en *återköpstransaktion* avses ett avtal genom vilket parter kommit överens om dels försäljning av tillgångar, som t.ex. växlar, fordringar eller överlåtbara värdepapper, dels ett efterföljande återköp av motsvarande tillgångar till ett bestämt pris. Med *överförande part* avses den part som säljer i avistaledet av en återköpstransaktion. Med *mottagande part* avses den part som köper i avistaledet av en återköpstransaktion.

Om den mottagande parten förbinder sig att sälja tillbaka tillgångarna på en dag som har bestämts eller ska bestämmas av den överförande parten, är transaktionen en *äkta återköpstransaktion*. Tillgångarna ska i så fall även fortsättningsvis redovisas i den överförande partens balansräkning och den mottagna köpeskillingen redovisas som en skuld. Den mottagande parten ska inte redovisa tillgångarna i sin balansräkning och den erlagda köpeskillingen ska redovisas som en fordran på den överförande parten.

⁶ BRD art. 10.

⁷ BRD art. 12.

Om den mottagande parten har en rätt, men inte en skyldighet, att återlämna tillgångarna till ett i förväg fastställt pris, är transaktionen en försäljning med option att sälja tillbaka tillgångarna (*oäkta återköpstransaktion*). I så fall ska inte den överförande parten utan den mottagande parten redovisa tillgångarna i sin balansräkning.

En oäkta återköpstransaktion ska ändå redovisas som en äkta återköpstransaktion, om det är uppenbart att optionen att återlämna tillgångarna kommer att utnyttjas.

Följande transaktioner ska inte anses som återköpstransaktioner:

1. valutaterminstransaktioner,
2. optionsinstrument,
3. transaktioner som omfattar emission av skuldebrev med förbindelse att före förfallodagen återköpa hela emissionen eller delar av denna, samt
4. andra liknande transaktioner.

Vid äkta återköpstransaktioner ska den överförande parten ange överförda tillgångar under "För egna skulder ställda säkerheter" (poster inom linjen, post 1). Vid oäkta återköpstransaktioner ska den överförande parten ange det lösenpris som överenskommits för ett eventuellt återköp under "Åtaganden" (poster inom linjen, post 4).

Allmänna råd

I paragrafens femte stycke görs en avgränsning för att skilja återköpstransaktioner från vissa andra slag av finansiella avtal. Om däremot tillgångarna omfattas av återköpsavtal gäller reglerna även för ett sådant återköpsavtal.

Värdepapperslån

6 § Sådana finansiella instrument som är utlånade mot kontantsäkerhet som tagits upp som skuld ska anges under "För egna skulder ställda säkerheter" (poster inom linjen, post 1). Sådana instrument som är utlånade mot annan säkerhet än kontanter eller utan säkerhet ska anges under "Övriga ställda säkerheter" (poster inom linjen, post 2). För egna instrument som är utlånade anges det bokförda värdet och för inlånade instrument som är utlånade det verkliga värdet.

En låntagare som har ställt säkerhet till långivaren för värdepappersinlåning och fortfarande innehar instrumentet ska redovisa den ställda säkerheten under "Övriga ställda säkerheter" (poster inom linjen, post 2).

En mottagen säkerhet som inte redovisas i balansräkningen får som post inom linjen uppges netto, dvs. med avdrag för det verkliga värdet, om det finns en sakrättslig rätt att kvitta förpliktelserna. I så fall ska bruttobeloppet anges i en not.

Ett företag som i sin tur lånar ut inlånade finansiella instrument har ett oåterkalleligt åtagande mot sin långivare. Företaget ska därför ta upp det verkliga värdet för åtagandet under "Andra åtaganden" (poster inom linjen, post 4.b).

Allmänna råd

Om låntagaren inte har ställt någon säkerhet till långivaren och har kvar det finansiella instrumentet, behöver något åtagande inte anges.

Blankning

7 § Vid blankning, dvs. avyttring av ett finansiellt instrument som är inlånat, mottaget i en äkta återköpstransaktion eller ännu inte anskaffat, ska instrumentets verkliga värde skuldföras vid avyttringstidpunkten.

Om säkerhet har lämnats till långgivaren, ska den anges under ”För egna skulder ställda säkerheter” (poster inom linjen, post 1).

Allmänna råd

Se även 4 kap. 2 § 4 ÅRKL och bilaga 5 om värdering av finansiella instrument till verkligt värde.

Värdepapperisering

Allmänna råd

Se även redovisningsregler om värdepapperisering i allmänna råd under 5 kap. 42 § samt bilaga 5 punkterna 10, 19, 47, 50 och 170 d.

3 kap. Balansräkning och resultaträkning

Balansräkningens och resultaträkningens innehåll

1 § Balansräkningens poster ska ha det innehåll som anges i *bilaga 1*. Resultaträkningens poster ska ha det innehåll som anges i *bilaga 2*.

Allmänna råd

Balans- och resultaträkningarnas uppställningsformer framgår av bilagorna 1 och 2 till ÅRKL. Vad som ska ingå i respektive balans- och resultaträkningspost framgår av bilagorna 1 och 2 till dessa föreskrifter och allmänna råd.

I resultaträkningen bör redovisas de delsummor som framgår av *bilaga 3* till dessa föreskrifter och allmänna råd.

Jämförelsetal m.m.

Allmänna råd

Vid byte av värderingsprinciper och andra redovisningsprinciper får institut enligt 3 kap. 2 § ÅRKL (jfr 3 kap. 5 § tredje stycket ÅRL) underlåta att räkna om jämförelsetal för föregående räkenskapsår, om det finns särskilda skäl och är förenligt med kravet på god redovisningssed och rättvisande bild. Bestämmelserna gäller även vid en övergång till regler för redovisning och

värdering av finansiella instrument enligt 4 kap. 1 och 2 §§ ÅRKL (jfr 4 kap. 14 a § ÅRL) samt bilaga 4 och 5.

I bilaga 4 punkt 95 och bilaga 5 punkt 172 finns kompletterande regler om redovisningen vid tillämpningen första gången av sådana regler som avses i första stycket. International Financial Reporting Standard 1, First-time Adoption of International Financial Reporting Standards (IFRS 1), kan också beaktas i de delar som särskilt avser tillämpningen första gången av IAS 32 och IAS 39.

Institut bör för det första räkenskapsår som reglerna enligt första stycket tillämpas, lämna en utförlig redogörelse för hur tillämpningen förändrat ställning och resultat jämfört med om äldre bestämmelser tillämpats.

4 kap. Värderingsregler

Definition av lånefordran

Allmänna råd

En lånefordran är en finansiell tillgång som uppstår när en långivare överlämnar kontanter eller andra tillgångar till en låntagare som är skyldig att återbetala dessa, antingen på en angiven dag, på angivna dagar eller vid anfordran. En lånefordran löper vanligtvis med ränta. Lånefordringar omfattar exempelvis:

- a) konsumentkrediter, konsumenters checkkrediter och kreditkortslån,
- b) privata bostadslån med pantsäkerhet,
- c) lån som inte är personkrediter, t.ex. pantlån i kommersiella fastigheter, projektfinansiering och krediter till företag, finansinstitutioner, stater och offentliga organ,
- d) fordringar enligt finansiella leasingavtal, samt
- e) andra finansieringsformer som i sak innebär utlåning, t.ex. repotransaktioner.

Klassificering som anläggningstillgångar eller omsättningstillgångar

Allmänna råd

En klassificering av finansiella tillgångar som anläggningstillgångar och omsättningstillgångar kan fortfarande få betydelse för värderingen av finansiella instrument som inte värderas till verkligt värde enligt 4 kap. 1 och 2 §§ ÅRKL (jfr 4 kap. 3, 9 och 14 b §§ ÅRL). Klassificeringen kan också få betydelse för vissa tilläggsupplysningar som ska lämnas. Enligt Finansinspektionen bör lånefordringar och kundfordringar som härrör från institutet samt investeringar som hålls till förfall klassificeras som finansiella anläggningstillgångar. Innehav för handel och samtliga derivatinstrument bör däremot klassificeras som finansiella omsättningstillgångar. Ett institut bör klassificera finansiella tillgångar som kan säljas som anläggningstillgångar om de innehas på lång sikt och annars som omsättningstillgångar.

Enligt 4 kap. 14 b § andra stycket ÅRL får en värdering av finansiella instrument till verkligt värde inte ske om en sådan värdering inte skulle ge ett tillförlitligt värde på det finansiella instrumentet. Eftersom det förutsätter

att ett uppskattat marknadsvärde inte kan erhållas kan något försäljningsvärde för instrumentet inte heller erhållas inom ramen för lägsta värdets princip. Instrumentet bör då värderas med utgångspunkt i anskaffningsvärdet med sådana erforderliga värdejusteringar som kan följa av kompletterande regler i bilaga 5 (jfr punkterna 70, 73 och 93).

Klassificering av övertagen egendom

1 § Sådan egendom som ett institut har övertagit för att skydda en fordran ska klassificeras som en omsättningstillgång. Om egendomen är en finansiell tillgång ska den klassificeras som en finansiell tillgång som kan säljas. Vid tillämpning av lägsta värdets princip får som anskaffningsvärde inte räknas ett belopp som är högre än nettoförsäljningsvärdet vid övertagandet.

Verkligt värde för materiella tillgångar

2 § Det *verkliga värdet* för materiella tillgångar ska bestämmas till ett försiktigt beräknat försäljningsvärde, utan avdrag för beräknade försäljningskostnader.

Det värde som under normala förhållanden kan påräknas vid en försäljning ska ligga till grund för beräkningen av *försäljningsvärdet*.

Värdering av övertagna fastigheter

3 § När nettoförsäljningsvärdet ska bestämmas för sådana fastigheter som ett institut har övertagit för att skydda en fordran, ska försäljningsvärdet vara det pris som skulle uppnås på balansdagen vid en frivillig, offentligt utbjuden försäljning på en marknad som tillåter försäljning i normal ordning och där det ges skälig tid för förhandlingar.

Försäljningsvärdet ska fastställas minst årligen genom en individuell värdering. Om det finns särskilda skäl, får värderingen av småhus med begränsat värde grundas på generella uppgifter om prisnivåer för sådana objekt.

Värderingen ska utföras av en kompetent värderingsman enligt erkända och accepterade värderingsmetoder. För varje enskild fastighet ska väljas den metod eller den kombination av metoder som bäst återspeglar försäljningsvärdet på balansdagen. Värderingen ska dokumenteras skriftligen för varje fastighet med uppgifter om när och hur samt på vilka grunder värderingen utförts och av vem.

Bestämmelserna i första–tredje styckena och 1 § ska tillämpas också för sådana fastigheter som övertagits av företag inom samma koncern.

Allmänna råd

Enligt tredje stycket får värderingen utföras av såväl internt anställd personal som externt anlidade värderingskonsulter, om de uppfyller det allmänna kvalifikationskravet. Detta innebär att värderingsmannen ska ha tillräcklig teoretisk och praktisk kunskap om hur värderingen ska utföras samt i övrigt vara väl förtrogen med fastighetsmarknaden i allmänhet och den enskilda fastighetens lokala marknadsförhållanden i synnerhet.

Värderingsmannen kan tillämpa följande metoder eller kombinationer av metoder för att fastställa försäljningsvärdet:

1. *Ortsprismetoden*

Metoden har sin utgångspunkt i marknadsanalyser. Detta innebär att fastighetens värde bedöms med ledning av priser som betalats för likartade fastigheter, jämförelseobjekt, på en fri och öppen marknad. Tillgången på relevanta marknadsdata är därför avgörande för värderingsresultatets kvalitet. För att analysen ska vara möjlig, måste priserna relateras till värdepåverkande faktorer.

2. *Kassaflödesmetoden*

Metoden bygger även den på marknadsanalyser, men den har formen av en investeringskalkyl. Metoden utgår från en bestämd kalkylperiod, där betalningsströmmarna och det framtida restvärdet diskonteras till ett nuvärde, dvs. ett bedömt försäljningsvärde.

De framtida betalningsströmmarna bedöms och fastställs utifrån de rådande förhållandena för respektive fastighet. I dessa fall bedöms bland annat hyror, hyresutveckling, vakanser och vakansutveckling, utvecklingen av drifts- och underhållskostnader, inklusive eftersatt underhåll. Räntekostnader och andra finansieringskostnader beaktas inte i flödena. Bedömningarna av framtida hyresnivåer, vakanser och kostnadsutveckling bör återspegla marknadens förväntningar och synsätt.

Risker som är förknippade med respektive fastighet beaktas i flödena. Risk därutöver beaktas när kalkylränta respektive avkastningskrav fastställs. Avkastningskravet motsvarar marknadens förräntningskrav för liknande objekt.

Nuvärdet av eventuella räntebidrag bör beräknas separat i flödet.

Värdering av lånefordringar med utgångspunkt i anskaffningsvärdet

4 § En lånefordran som utgör en lånefordran eller kundfordran som härrör från företaget eller en investering som hålls till förfall ska värderas enligt andra–fjärde stycket och 4 a–4 h §§.

Initialt ska en lånefordran redovisas i balansräkningen till anskaffningsvärdet. När lånefordran uppstår genom institutets egen utlåning, är anskaffningsvärdet det belopp som har lånats ut med tillägg för direkta transaktionskostnader.

Om lånefordran har förvärvats från tredje part, är anskaffningsvärdet det verkliga värdet av den erlagda ersättningen för att förvärva lånefordran med tillägg för direkta transaktionskostnader.

Efter det att lånefordran redovisats initialt ska den, så länge den inte bedöms vara osäker, löpande värderas till upplupet anskaffningsvärde beräknat efter effektivräntemetoden.

Allmänna råd

I bilaga 5 finns kompletterande regler om värderingen av lånefordringar.

Definition av osäkra lånefordringar

4 a § En osäker lånefordran är en fordran där betalningarna sannolikt inte kommer att fullföljas enligt kontraktsvillkoren. En lånefordran ska inte anses som osäker om det finns säkerhet för den som med betryggande marginal täcker både kapitalbeloppet och räntorna, inklusive ersättning för eventuella förseningar.

Allmänna råd

Ett kreditinstitut bör granska sina fordringar med avseende på om kreditkvaliteten försämras för att på så sätt säkerställa att osäkra lånefordringar identifieras på ett tidigt stadium. Detta bör ske åtminstone i samband med att institutet upprättar årsredovisningar och delårsrapporter. Vid granskningen bör ekonomiska förhållanden och andra relevanta omständigheter beaktas.

Indikationer på att en lånefordran är osäker är bl.a. följande:

- a) Institutet har fått information om att låntagaren befinner sig i finansiella svårigheter, t.ex. via likviditets- eller kassaflödesprognoser.
- b) Låntagaren har inte betalat kapitalbelopp eller räntebelopp eller båda enligt lånekontraktet.
- c) Sannolikheten för konkurs eller finansiell rekonstruktion av låntagaren är hög.
- d) Långivaren beviljar låntagaren en eftergift enligt 4 f § i samband med en omstrukturering av lånefordringarna.

En faktor som generellt indikerar att en lånefordrans kreditkvalitet försämrats är när låntagaren inte har betalat kapitalbelopp och räntor i tid enligt kontraktsvillkoren. Att räntor, amorteringar eller övertrasseringar är förfallna till betalning sedan mer än 60 dagar innebär att lånefordran är oreglerad enligt allmänna råd till 5 kap. 10 §. Detta är en allvarlig indikation på att lånefordrans kreditkvalitet försämrats, och detta förutsätts alltid leda till en fördjupad prövning av fordrans värde, om detta inte redan har skett.

Värdering av osäkra lånefordringar

4 b § En osäker lånefordran ska värderas till det bedömda återvinningsvärdet, som beräknas enligt någon av följande värderingsmetoder:

- a) Det sammanlagda värdet av förväntade framtida kassaflöden som är diskonterade med lånefordrans ursprungliga effektivränta. Om lånefordran löper till rörlig ränta ska kassaflödena diskonteras med lånekontraktets aktuella effektivränta.
- b) Säkerhetens värde till den del återbetalningen är beroende av en säkerhet. Denna metod tillämpas om det finns säkerhet för lånefordran och det är sannolikt att den kommer att tas i anspråk.
- c) Det observerbara marknadsvärdet för lånefordran, om detta är ett tillförlitligt mått på lånefordrans återvinningsvärde.

Vid tillämpning av b ska säkerheter värderas till försäljningsvärdet med avdrag för beräknade försäljningskostnader.

Allmänna råd

En bedömning som baseras på endast en metod, t.ex. säkerhetens värde, är inte tillräcklig. Säkerhetens värde ökar dock i betydelse vid utvärderingen när andra resurser för att täcka återbetalningen med tiden blir otillräckliga.

I de fall det går att beräkna återvinningsvärdet för den osäkra lånefordran enligt såväl värdet av förväntade framtida kassaflöden som det observerbara marknadsvärdet, bör den metod användas som enligt kreditinstitutets bedömning bäst uttrycker återvinningsvärdet.

Utvärderingen bör i första hand fokuseras på låntagarens förmåga att betala belopp enligt lånekontraktet. Vid tidpunkten för utvärderingen bör institutet i sin bedömning ta hänsyn till alla relevanta faktorer som påverkar betalningarna av kapitalbelopp och ränta.

Relevanta faktorer för utvärderingen av låntagarens återbetalningsförmåga innefattar bl.a. sådana som:

- a) låntagarens betalningshistorik,
- b) förändringar i låntagarens finansiella ställning,
- c) möjligheten att låntagaren i framtiden får stöd av finansiella garantier, samt
- d) låntagarens kreditvärdighet.

Förväntade framtida kassaflöden bör uppskattas på basis av rimliga antaganden och prognoser. Vid värderingen av de förväntade kassaflödena vägs respektive belopp samman efter sin sannolikhet.

Följande exempel illustrerar en beräkning av väntevärdet vid ett kontraktens enligt kassaflöde om 100 per år under tre års tid med olika sannolikheter för betalningen av dessa. Ingående bokfört värde för lånefordran är 249, och den ursprungliga effektivräntan är 10 procent. Det specifika reserveringsbehovet blir skillnaden mellan det ingående bokförda värdet och det beräknade återvinningsvärdet.

År	Kassaflöde	Sannolikhet (%)	Väntevärde	Det diskonterade värdet år 0
1	100	70	70	$70 \cdot 0,91 = 64$
2	100	50	50	$50 \cdot 0,83 = 41$
3	100	30	30	$30 \cdot 0,75 = 23$
Återvinningsvärde år 0				$64 + 41 + 23 = 128$

I detta exempel blir det specifika reserveringsbehovet skillnaden mellan 249 och 128, dvs. 121.

En fastighet som utgör säkerhet för en osäker fordran värderas på det sätt som föreskrivs i 3 §. Är objektet av begränsat värde kan förenklade värderingsförfaranden användas, om det är sannolikt att det värde som man då får fram inte överstiger det värde som man hade fått enligt 3 §.

4 c § Lånefordringar ska värderas individuellt om inte något annat följer av 6 §.

När kreditinstitutet bedömer det som sannolikt att kreditförluster har inträffat i en grupp av lånefordringar som ska värderas individuellt men där förlusterna ännu inte kan hänföras till de individuella fordringarna, ska institutet göra en gruppvis reservering för dessa kreditförluster. Med grupp av lånefordringar menas sådana fordringar som har samma identifierbara kännetecken. Reserveringarna ska göras utifrån en konsekvent tillämpning av logiska och tillförlitliga metoder, och institutet ska dokumentera principerna för gruppering, tidigare kreditförluster samt den tillämpade beräkningsmetoden.

Dessa gruppvisa reserveringar ska ses som ett förstadium till en individuell identifiering av kreditförluster.

Så snart det finns tillräcklig information för att identifiera kreditförluster på individuella lånefordringar, ska denna gruppvisa reservering ersättas av en specifik reservering eller bortskrivning.

Allmänna råd

Indelningen av lånefordringar i grupper som har samma identifierbara kännetecken bör utgå ifrån om de påverkas på ett likartat sätt av förändringar i ekonomiska förhållanden. Det kan vara lämpligt att gruppera efter bransch, geografiskt område, säkerhet eller kreditvärdighet hos motparten. För dessa grupper av lånefordringar bör det finnas historiska data avseende de faktorer som används för att bestämma den gruppvisa reserveringen.

Gruppvisa reserveringar bör exempelvis bestämmas med hjälp av en eller flera av följande metoder:

- a) Tillämpning av en formel för ett samband av faktorer som för en grupp av krediter beaktar fallissemang, åldersstruktur, historik, aktuella ekonomiska förhållanden och andra relevanta omständigheter.
- b) Migrationsanalys, som relaterar förändringar i kreditinstitutets låneklassificering till graden av kreditförluster inom varje klass.
- c) Uppskattning av reserveringsbehovet för en grupp lånefordringar baserat på kreditinstitutets bedömning av sådan påverkan från nyligen inträffade händelser och förändringar i ekonomiska förhållanden som indikerar att lånefordringarnas värde är osäkert.

Antagandena i den använda metoden för att bestämma den gruppvisa reserveringen bör, löpande under rapportperioden, prövas mot faktiskt utfall.

Statistiska metoder är inte lämpliga vid alla tillfällen. Den statistiska metodens precision, tillräcklighet och tillförlitlighet bör därför säkerställas.

Kreditinstitutet bör även beakta sådana aktuella faktorer per balansdagen som sannolikt kan innebära att kreditförlusterna i olika grupper av lånefordringar avviker från tidigare erfarenheter. Dessa faktorer är bl.a.:

- a) förändringar i principerna för kreditgivning och kredithantering, inklusive regler för inkassering och bortskrivning av lånefordringar samt praxis för återvinningsåtgärder,
- b) förändringar i internationella, nationella samt lokala ekonomiska och affärsmässiga förhållanden, inklusive förhållandena för olika marknadssegment,
- c) förändringar som avser omfattningen av sena betalningar och osäkra lånefordringar,

- d) eventuell koncentration av lånefordringar inom gruppen och dess effekt, samt
- e) eventuella omstruktureringar av osäkra lånefordringar eller andra fall av anpassningar av lånevillkoren.

Det bör finnas dokumentation som klart och tydligt visar hur institutet uppskattar att kreditförlustnivån kommer att avvika från den historiska som en följd av förändringar i dessa faktorer.

4 d § Det bokförda värdet av en lånefordran är upplupet anskaffningsvärde reducerat med eventuella bortskrivningar och specifika reserveringar. För en grupp av lånefordringar görs dessutom avdrag för sådana gruppvisa reserveringar som enligt 4 c § kan hänföras till gruppen.

En konstaterad förlust är hela eller den del av en lånefordran som kreditinstitutet bedömer att det inte kan driva in från låntagaren och inte heller få in genom att realisera säkerheten.

Konstaterade förluster skrivs bort när det inte finns några realistiska möjligheter till återvinning. En bortskrivning reducerar lånefordrans upplupna anskaffningsvärde och den eventuella specifika reservering för fordran som kan ha gjorts tidigare.

4 e § Reserveringar för osäkra lånefordringar per balansdagen ska göras utifrån händelser och omständigheter som inträffat fram till och med balansdagen.

Omstrukturering av lånefordringar

4 f § En lånefordran anses omstrukturerad om långivaren har beviljat någon form av eftergift till följd av att låntagarens finansiella ställning försämrats eller att låntagaren fått andra finansiella problem.

Omstrukturering av en lånefordran kan innebära

- a) att lånevillkoren modifieras med villkor som inte är marknadsmässiga,
- b) att låntagaren delvis återbetalar sitt lån genom att överlämna olika tillgångar,
- c) att långivaren accepterar att omvandla en del av lånefordran till en ägarandel, eller
- d) att låntagaren ersätts eller kompletteras med en ny låntagare.

Om omstruktureringen innebär att någon del av den ursprungliga lånefordran efterges utgör det som eftergivits en konstaterad kreditförlust.

Allmänna råd

Om institutet bedömer det som sannolikt att betalningarna fullföljs enligt kontraktsvillkoren efter omstruktureringen, är lånefordran inte osäker enligt 4 a §. En modifiering av lånevillkoren kan exempelvis innebära att den ursprungligt avtalade räntan enligt lånekontraktet sätts ned eller att kapitalbeloppet minskas. En lånefordran som förlängs eller förnyas till en räntesats som motsvarar den aktuella räntesatsen för nya lånefordringar med samma kreditrisk är däremot inte omstrukturerad. Vid omstruktureringstidpunkten bör kostnaderna för samtliga eftergifter beaktas.

Omklassificering av en osäker lånefordran till en normal fordran

4 g § En osäker lånefordran ska få tillbaka sin status som normal fordran när kreditinstitutet bedömer att de kontraktssenliga beloppen för amorteringar och räntor kommer att betalas i sin helhet.

Allmänna råd

En osäker lånefordran bör i princip omklassificeras till en normal fordran om något av följande villkor uppfylls:

- a) kreditinstitutet har fått betalt för samtliga förfallna kapitalbelopp och räntor samt räknar med att återstående kapitalbelopp och räntor enligt lånekontraktet kommer att betalas i rätt tid,
- b) låntagaren har återgått till att betala kontraktssenliga kapitalbelopp och räntor under en rimlig tidsperiod och de återstående kontraktssenliga betalningarna, inklusive kompensation för förfallna betalningar, kommer att betalas i rätt tid, eller
- c) kreditinstitutet har fått tillräckliga säkerheter för lånefordran och betalningen av denna pågår.

I samband med att ett kreditinstitut omklassificerar en osäker lånefordran till en normal fordran, bedömer det möjligheterna att få betalt för lånefordran i sin helhet. Denna bedömning bör styrkas av en väldokumenterad utvärdering av låntagarens finansiella situation och återbetalningsutsikter, där betalningshistorik och andra relevanta faktorer beaktas.

Transfereringsrisk

4 h § Med transfereringsrisk menas den risk som är relaterad till sådana politiska händelser eller andra övergripande faktorer i låntagarens hemland som kan medföra olika hinder mot att de kontraktssenliga betalningarna överförs till det betalningsland som långivaren angivit.

Ett institut ska göra reserveringar för transfereringsrisk, beräknat individuellt för varje land, utifrån storleken på de utestående lånefordringar som är exponerade för transfereringsrisk. En reservering för transfereringsrisk ska redovisas som en minskning av lånefordringarnas bokförda värde.

Allmänna råd

Exempel på faktorer som bör medföra en reservering för transfereringsrisk:

1. En myndighet i utlandet har vidtagit en åtgärd som hindrat eller fördröjt överföringen av en betalning, trots att låntagaren skaffat de tillstånd som krävs för att fullgöra avtalet och inte i övrigt haft anledning att förutse att åtgärden skulle vidtas.
2. En myndighet i utlandet har infört allmänt moratorium eller på något annat sätt befriat gäldenären från skyldigheten att fullgöra betalningen.
3. En myndighet i utlandet har vidtagit någon annan åtgärd som hindrat eller fördröjt avtalets fullgörande på förutsatt tid, t.ex. instabilitet eller brister i samhälls- och myndighetsfunktioner i samband med politiska eller ekonomiska omvälvningar i låntagarens land.
4. Krig, inre oroligheter, en naturkatastrof eller någon annan extraordinär händelse i utlandet har varaktigt hindrat eller fördröjt betalningen eller att avtalet i övrigt fullgörs på förutsatt sätt. Med någon annan extraordinär

händelse menas en händelse som är ovanlig och som låntagaren och långgivaren inte har möjlighet att påverka.

Reservering för transfereringsrisker är summan av reserveringar för de länder där kreditinstitutets låntagare finns. Förutom transfereringsrisk har långgivaren även en kreditrisk gentemot låntagaren, som är kopplad till kommersiella händelser kring denne. Dessa kreditrisker bör beaktas genom reserveringar för osäkra lånefordringar enligt 4–4 e §§.

Nedskrivning av leasingobjekt

4 i § Bestämmelserna i 4–4 g §§ om värderingsprinciper ska tillämpas även vid nedskrivning av leasingobjekt till följd av t.ex. att leasetagaren brister i betalningsförmåga.

Redovisning av ränta för osäkra lånefordringar

5 § Kreditinstitutet ska återföra intäktsbokförda men inte betalda räntor på en lånefordran som klassificeras som osäker enligt 4 a §. Nedskrivning av räntor som balanserats i tidigare bokslut redovisas som kreditförlust.

För sådana osäkra lånefordringar som värderas till det sammanlagda diskonterade värdet av förväntade framtida kassaflöden enligt 4 b § redovisas förändringen av återvinningsvärdet som ränta, om bedömningen av vilka betalningar som institutet kommer att få in är oförändrad mellan bedömningstillfällena. Om däremot bedömningen av vilka belopp som institutet kommer att få in förändras mellan två bedömningstillfällen, ska värdet av denna förändring redovisas som kreditförlust eller återvinning.

För sådana osäkra lånefordringar som inte värderas enligt andra stycket får obetalda räntor inte intäktsföras. Mottagna räntebetalningar för en sådan kredit redovisas fortsättningsvis enligt kontantprincipen.

Allmänna råd

En förändring av återvinningsvärdet får redovisas som ränta, om det vid bedömningstillfället inte är möjligt att fastställa om förändringen kan hänföras till ränta eller kreditförlust.

Gruppvis värdering av fordringar med likartad kreditrisk

6 § Om det finns särskilda skäl, får homogena grupper av fordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk värderas gruppvis. Värderingen ska grundas på erfarenhet av faktiska kreditförluster och bedömningar av sannolik förlustutveckling för den grupp som är i fråga. Institutet ska dokumentera principerna för gruppering, tidigare kreditförluster, sin bedömning av framtida utveckling samt tillämpad beräkningsmetod.

Allmänna råd

Möjligheten att värdera gruppvis är främst avsedd för kontokortskrediter och liknande. I stora institut kan dock gruppvis värdering under kvalificerade former även användas för lån för bostadsrätter och småhus. Vad som är

begränsat värde får bedömas med hänsyn till balanspostens storlek, institutets ekonomiska ställning och övriga omständigheter.

Säkringsredovisning

Allmänna råd

Förutsättningarna för när och hur säkringsredovisning tillämpas framgår av bilaga 5 punkterna 121–165.

Säkringsredovisning innebär ett avsteg från 2 kap. 2 § ÅRKL (jfr 2 kap. 4 § första stycket 5 ÅRL). Eftersom avsteget görs med stöd av 2 kap. 4 § andra stycket ÅRL, ska upplysningar om skälen för avvikelserna och en bedömning av dess effekt på företagets resultat och ställning lämnas i not.

Periodisering av ränta

Allmänna råd

Med stöd av 4 kap. 5 § tredje stycket ÅRKL och principen att förenklingar tillåts för oväsentliga belopp behöver ett institut vanligtvis inte göra någon periodisering enligt effektivräntemetoden för lånefordringar och inlåning. Om ingen över- eller underkurs förekommer och räntan betalas varje år i regelbundna intervall och i en jämn serie, bör institutet kunna låta bli att periodisera enligt effektivräntemetoden.

Periodiseringen av finansieringskostnaden för en skuld kan illustreras med ett exempel.

Förutsättningar: Ett lån med fem års löptid tas upp den 1 januari 2000. Låntagaren tar då emot 1000 kronor kontant. Inga lånekostnader förekommer, varför anskaffningsvärdet för lånet blir 1000 kronor. Låntagaren ska betala 59 kronor i ränta den 31 december varje år och dessutom 1250 kronor som återbetalning av lånet den 31 december 2004. Den effektiva anskaffningsräntan blir då 10 procent per år.

Finansieringskostnaden, lånets bokförda värde och betalningarna på lånet blir då:

År som slutar	Bokfört värde vid årets början	Finansieringskostnad under året (10 %)	Betalningar under året	Bokfört värde vid årets slut
31/12 år 2000	1 000	100	59	1 041
31/12 år 2001	1 041	104	59	1 086
31/12 år 2002	1 086	109	59	1 136
31/12 år 2003	1 136	113	59	1 190
31/12 år 2004	1 190	119	59 + 1 250	0

Anm.: Exemplet är hämtat från "Capital Instruments", Financial Reporting Standard No. 4 (FRS4), Application Notes, Accounting Standards Board 1993.

7 § Vid äkta återköpstransaktioner enligt 2 kap. 5 § ska skillnaden mellan köpeskillingen för avistaledet och terminsledet periodiseras över löptiden och redovisas som ränta.

Allmänna råd

Framräkningen av upplupet anskaffningsvärde på de räntebärande finansiella instrument som ingår i en äkta återköpstransaktion påverkas inte av de överenskomna räntevillkoren för återköpstransaktionen.

Även när en äkta återköpstransaktion omfattar tillgångar som inte är räntebärande, t.ex. aktier, behandlas skillnaden i pris mellan avistaledet och terminsledet som ränta.

8 § Vid värdepapperslån enligt 2 kap. 6 § ska erhållen och erlagd provision periodiseras över löptiden och redovisas som ränta.

Utländsk valuta

9 §⁸ Oavsett vad som anges i bilaga 2, 8 § första stycket 3, ska vissa valutakursdifferenser föras över eget kapital. Det gäller valutakursdifferenser som avser dels sådana monetära tillgångar som utgör en del av en nettoinvestering (dotterföretag, intresseföretag och filialer), dels sådana lån i främmande valuta som tagits upp för att skydda en nettoinvestering.

Allmänna råd

Materiella och immateriella anläggningstillgångar samt andelar som värderas med utgångspunkt i anskaffningsvärdet bör räknas om efter anskaffningskursen vid förvärvet.

Om nettoinvesteringar i utländsk valuta, se RR 8 Redovisning av effekter av ändrade valutakurser.

Pensionsåtaganden

10 § Ett institut ska göra avsättning i balansräkningen för sådana pensionsåtaganden som inte har täckning i någon pensionsstiftelses förmögenhet eller i en tecknad pensionsförsäkring.

⁸ BRD art. 39.5 och 39.6.

5 kap. Tilläggsupplysningar

Balansräkningen

Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.

1 §⁹ I balansräkningen eller i not ska posten ”Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.” (Tillgångar, post 2) delas upp på följande delposter:

1. delpost 2.a, Belåningsbara statspapper (med det innehåll som framgår av bilaga 1, 3 § första stycket 1), och
2. delpost 2.b, Andra belåningsbara värdepapper (med det innehåll som framgår av bilaga 1, 3 § första stycket 2).

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

2 §¹⁰ I balansräkningen eller i not ska posten ”Obligationer och andra räntebärande värdepapper” (Tillgångar, post 5) delas upp på följande delposter:

1. delpost 5.a, Emitterade av offentliga organ, och
2. delpost 5.b, Emitterade av andra låntagare.

Av 3 § framgår att det finns vissa krav på upplysningar om emittenter.

3 § Posterna ”Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.” (Tillgångar, post 2) och ”Obligationer och andra räntebärande värdepapper” (Tillgångar, post 5) ska i not delas upp på grupper av instrument av likartad karaktär i riskhänseende. Uppdelningen ska åtminstone omfatta följande kategorier av emittenter, och uppgifter ska lämnas om upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde och bokfört värde för respektive grupp av värdepapper:

Anläggningstillgångar:

- svenska staten
 - svenska kommuner
 - svenska bostadsinstitut
 - övriga svenska emittenter
 - icke-finansiella företag
 - övriga finansiella företag
 - utländska stater
 - övriga utländska emittenter
- SUMMA
varav efterställt.

Omsättningstillgångar:

- svenska staten
- svenska kommuner
- svenska bostadsinstitut
- övriga svenska emittenter
 - icke-finansiella företag
 - övriga finansiella företag
- utländska stater
- övriga utländska emittenter

⁹ BRD art. 4.

¹⁰ BRD art. 4 och 17.

SUMMA
varav efterställt.

Klassificering av finansiella instrument

4 §¹¹ För innehav av värdepapper och lånefordringar (Tillgångar, posterna 2–8) ska i not lämnas närmare upplysningar om uppdelningen i olika värderingskategorier enligt bilaga 5 punkt 10 samt tillämpade värderingsprinciper (jfr 5 kap. 3 § 4 ÅRKL). För skulder (Skulder, posterna 1–4) ska i not lämnas närmare upplysningar om uppdelningen i skulder som innehas för handel och övriga skulder.

Upplysningar om värdepapper

5 §¹² Var och en av posterna ”Obligationer och andra räntebärande värdepapper” (Tillgångar, post 5), ”Aktier och andelar (som inte ingår i post 7 eller 8)” (Tillgångar, post 6), ”Aktier och andelar i intresseföretag” (Tillgångar, post 7) samt ”Aktier och andelar i koncernföretag” (Tillgångar, post 8) ska i not delas upp på noterade och onoterade värdepapper.

Löptidsinformation

6 §¹³ För var och en av posterna ”Utlåning till kreditinstitut” (Tillgångar, post 3), ”Utlåning till allmänheten” (Tillgångar, post 4), ”Skulder till kreditinstitut” (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 1), ”In- och upplåning från allmänheten – Inlåning” (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 2.a), ”In- och upplåning från allmänheten – Upplåning” (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 2.b) samt ”Emitterade värdepapper m.m. – Övriga” (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 3.b) ska i not bokförda värden fördelas på följande löptider:

1. betalbara på anfordran,
2. återstående löptid om högst 3 månader,
3. återstående löptid längre än 3 månader men högst 1 år,
4. återstående löptid längre än 1 år men högst 5 år, samt
5. återstående löptid längre än 5 år.

För var och en av posterna ”Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.” (Tillgångar, post 2), ”Obligationer och andra räntebärande värdepapper” (Tillgångar, post 5) samt ”Emitterade värdepapper m.m. – Emitterade skuldebrev” (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 3.a) ska i not bokförda värden fördelas på följande löptider:

1. återstående löptid om högst 1 år,
2. återstående löptid längre än 1 år men högst 5 år,
3. återstående löptid längre än 5 år men högst 10 år, samt
4. återstående löptid längre än 10 år.

Även den genomsnittliga återstående löptiden för respektive tillgångs- och skuldpost ska anges i not.

För fordringar och skulder med amortering ska återstående löptid räknas som tiden fram till förfallodagen för respektive amortering. Återstående löptid för sådana

¹¹ BRD art. 41.2 b.

¹² BRD art. 41.2 a.

¹³ BRD art. 4, 40.3 och 11.

låneavtal som löper med periodvis bundna villkor ska räknas som tiden fram till nästa dag för villkorsändring.

Som betalbara på anfordran ska anses endast sådana belopp som kan tas i anspråk när som helst eller för vilka det finns en avtalad löp- eller uppsägningstid som underskrider en arbetsdag.

Allmänna råd

Osäkra fordringar bör fördelas med hänsyn till när fordran beräknas inflyta.

Innehav i kreditinstitut

7 §¹⁴ För var och en av posterna ”Aktier och andelar i intresseföretag” (Tillgångar, post 7) samt ”Aktier och andelar i koncernföretag” (Tillgångar, post 8) ska i not anges det belopp som är innehav i kreditinstitut.

Leasingaffärer

8 §¹⁵ För var och en av posterna i balansräkningen ska i not lämnas uppgift om värdet av leasingaffärer.

I not till "Materiella tillgångar – Leasingobjekt" (Tillgångar, post 10.b) ska lämnas upplysning om vilken avskrivningsmetod och vilka principer som tillämpas för att fastställa restvärdet för olika slag av leasingobjekt samt vilka avskrivningstider som gäller för olika slag av objekt och dessutom vilken metod som tillämpas för intäktsperiodisering. Om ett leasingobjekts restvärde är garanterat av leverantören eller någon annan och det garanterade beloppet av väsentlig betydelse, bör även detta anges.

I not ska anges det bokförda värdet av återtagen leasingegendom.

Byggnader och mark i den egna verksamheten

9 §¹⁶ För posten ”Materiella tillgångar” (Tillgångar, post 10) ska i not anges beloppet för byggnader och mark som till väsentlig del används för den egna verksamheten.

Uppdelning av lånefordringar på kategorier av låntagare

10 § För lånefordringar som avses i 4 kap. 4 § första stycket ska ett kreditinstitut lämna upplysningar, uppdelat på väsentliga kategorier av låntagare, om beloppen för

1. lånefordringar,
2. osäkra lånefordringar,
3. oreglerade lånefordringar,
4. specifika reserveringar för individuellt värderade lånefordringar,
5. gruppvisa reserveringar för individuellt värderade lånefordringar, samt

¹⁴ BRD art. 4.

¹⁵ BRD art. 41.2 c.

¹⁶ BRD art. 4.

6. reserveringar för gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk.

Allmänna råd

Ett kreditinstitut ska upplysa om låneportföljens sammansättning baserat på en meningsfull kategorisering av låntagarna, exempelvis med uppdelning på företagslån, konsumentlån, lån till närstående företag etc. Företagslån bör dessutom specificeras branschvis.

För varje väsentlig kategori av låntagare och för hela låneportföljen bör följande beloppsuppgifter lämnas:

1. upplupet anskaffningsvärde för lånefordringar före beaktande av
 - a) specifika reserveringar för individuellt värderade lånefordringar,
 - b) gruppvisa reserveringar för individuellt värderade lånefordringar, och
 - c) reserveringar för gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk,
2. bokfört värde för lånefordringar efter beaktande av
 - a) specifika reserveringar för individuellt värderade lånefordringar,
 - b) gruppvisa reserveringar för individuellt värderade lånefordringar, och
 - c) reserveringar för gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk,
3. bokfört värde för osäkra lånefordringar,
4. bokfört värde för sådana oreglerade lånefordringar som ingår i osäkra lånefordringar,
5. bokfört värde för sådana oreglerade lånefordringar som inte ingår i osäkra lånefordringar och för vilka kreditinstitutet intäktför ränta,
6. specifika reserveringar för individuellt värderade lånefordringar,
7. gruppvisa reserveringar för individuellt värderade lånefordringar, samt
8. reserveringar för gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk.

Med oreglerad lånefordran menas en fordran där förfallna ränte- eller kapitalbelopp kvarstår obetalda sedan mer än 60 dagar, beräknat från den ursprungligen avtalade betalningstidpunkten.

När institutet beräknar hur lång tid räntor och kapitalbelopp varit förfallna till betalning bör det inte ta någon hänsyn till betalningsanstånd som beror på låntagarens betalningssvårigheter eller motsvarande.

Belopp bör anges separat, om en del av den gruppvisa reserveringen för individuellt värderade lånefordringar respektive reserveringen för gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk inte kan fördelas på någon väsentlig kategori av låntagare.

Det är också lämpligt att en övergripande information lämnas för hela låneportföljen i form av bokförda värden enligt följande:

1. typ av lånefordran (t.ex. fastighetslån, kontokortslån, finansiell leasing),
2. typ av säkerhet för lånefordran (t.ex. pant i bostadsfastighet, pant i kommersiell fastighet, statsgaranti, blancokrediter), eller
3. kreditvärdighet hos låntagaren (t.ex. enligt intern eller extern rating).

Uppdelning av lånefordringar på geografiska områden

10 a § För lånefordringar som avses i 4 kap. 4 § första stycket ska ett kreditinstitut lämna upplysningar, uppdelat på geografiska områden, om det bokförda värdet av

1. lånefordringar,
 2. osäkra lånefordringar, och
 3. oregrerade lånefordringar
- samt, om det är praktiskt möjligt, relaterade belopp för
4. specifika reserveringar för individuellt värderade lånefordringar,
 5. gruppvisa reserveringar för individuellt värderade lånefordringar, och
 6. reserveringar för gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk.

Allmänna råd

Ett kreditinstitut bör lämna övergripande information om den geografiska uppdelningen av lånefordringar, vilket omfattar en uppdelning i nationella och internationella lånefordringar. Fordringarna bör delas upp ytterligare enligt väsentlighetsprincipen på relevanta geografiska områden. Statslån bör anges separat. Geografiska områden kan vara individuella länder, grupper av länder eller regioner inom ett land. Kreditinstitutet bör också ange hur man allokerar lånefordringar till olika geografiska områden, t.ex. efter låntagarens hemvist.

Belopp bör anges separat, om en del av den gruppvisa reserveringen för individuellt värderade lånefordringar respektive reserveringen för gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk inte kan fördelas på något geografiskt område.

Omstrukturerade lånefordringar samt omklassificerade osäkra lånefordringar

10 b § För lånefordringar som avses i 4 kap. 4 § första stycket ska i not till balansräkningen anges:

1. det bokförda värdet av sådana lånefordringar som har omstrukturerats enligt 4 kap. 4 f § under räkenskapsperioden
 - a) dels före omstruktureringen,
 - b) dels efter omstruktureringen,
2. det bokförda värdet av sådana osäkra lånefordringar som under räkenskapsperioden återfått status av normal lånefordran enligt 4 kap. 4 g §.

Transfereringsrisk

10 c § I not till balansräkningen ska anges:

1. det totala bokförda värdet, före reserveringen för transfereringsrisk, av sådana lånefordringar som omfattas av reserveringen för transfereringsrisk efter tillämpning av
 - a) specifika reserveringar för individuellt värderade lånefordringar,
 - b) gruppvisa reserveringar för individuellt värderade lånefordringar, och
 - c) reserveringar för gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk, samt
2. den totala reserveringen för transfereringsrisker.

Övertagen egendom

11 § I not till balansräkningen ska ett kreditinstitut samlat ange:

1. det bokförda värdet av sådan egendom som institutet övertagit för att skydda en fordran, uppdelat på följande slag av egendom:
 - a) byggnader och mark,
 - b) bostadsrätter (upptagna under posten "Aktier och andelar"),
 - c) aktier och övriga andelar,
 - d) annan övertagen egendom,
2. under räkenskapsåret bokförd nettoavkastning (driftsnetto) på sådana tillgångar som avses i 1, uppdelat på a, b, c och d, samt
3. nettoavkastningen enligt 2 i procent av det genomsnittliga bokförda värdet av de tillgångar som anges i 1, omräknat till helårsräntesats, med uppdelning på a, b, c och d.

Värdepappersbolag och kreditmarknadsbolag som har leasing som huvudsaklig verksamhet behöver lämna uppgifter enligt första stycket 2 och 3 endast om det bokförda värdet av tillgångarna enligt första stycket 1 a–1 d överstiger 3 procent av balansomslutningen.

Övertagen egendom som utgörs av fastigheter

12 § För fastigheter som ett kreditinstitut övertagit för att skydda en fordran ska institutet i not till balansräkningen lämna uppgifter enligt 13–17 §§.

13 § Upplysningarna ska lämnas med uppdelning på följande kategorier av fastigheter:

1. flerbostadshus,
2. kontors- och affärsfastigheter,
3. industri- och lagerfastigheter,
4. hotell- och konferensanläggningar, samt
5. övriga fastigheter.

Övriga fastigheter omfattar t.ex. småhus, jordbruksfastigheter, råmark och markanläggningar samt pågående nyanläggningar. Väsentliga delposter ska specificeras.

För varje kategori av fastigheter ska följande uppgifter lämnas:

1. antal fastigheter,
2. bokfört värde,
3. verkligt värde,
4. bokfört värde per kvadratmeter uthyrningsbar bruksarea,
5. ekonomisk vakansgrad,
6. ytvakansgrad, samt
7. direktavkastning.

Ekonomisk vakansgrad definieras som bedömd marknadshyra för outhyrda lokaler i procent av summan av detta belopp och redovisade hyresintäkter.

Ytvakansgrad definieras som bruksarean för outhyrda lokaler i procent av uthyrningsbar bruksarea.

Direktavkastningen ska beräknas som driftsnettot för de fastigheter som ägdes vid räkenskapsårets utgång i procent av dessa fastigheters bokförda värde på balansdagen. Vid beräkningen ska den tid som fastigheten ägts under året beaktas. Om direktavkastningen har påverkats väsentligt av höga underhållskostnader av engångskaraktär eller av något annat liknande skäl, ska upplysning lämnas som förtydligar detta förhållande. Sådana fastigheter som inte genererat någon avkastning under räkenskapsåret på grund av att de är obebyggda, under uppförande (projektfastigheter) eller under genomgripande ombyggnad får uteslutas från

beräkningen av direktavkastning, om upplysning lämnas om fastigheternas sammanlagda bokförda värde.

Med driftsnetto menas hyresintäkter minus driftskostnader enligt redovisningen för perioden. I driftskostnader ingår redovisade kostnader för fastighetsförvaltningen, inklusive underhåll, hyresgästanpassningar, tomträttsavgäld och fastighetsskatt. Däremot ingår inte räntekostnader och andra finansiella kostnader, avskrivningar eller central administration. Räntebidrag ska inte räknas in i driftsöverskottet utan ses som en räntesubvention.

Uppgifter om såväl bokfört värde som verkligt värde per kategori av fastigheter ska dessutom delas upp geografiskt på lämpligt sätt.

Allmänna råd

Fastigheter som endast delvis är under ombyggnad får inte undantas från beräkningen av direktavkastning.

En lämplig geografisk uppdelning är ofta att dela på storstadsregioner och övriga landet samt utlandet. Värdepåtagande stora innehav i utlandet bör fördelas per land eller grupper av länder.

14 § Följande upplysningar ska lämnas om valda värderingsmetoder:

- a) värderingsmetoder som använts för respektive kategori av fastigheter,
- b) väsentliga faktorer som påverkat värderingen,
- c) andelen bokfört värde som avser internt värderade fastigheter, samt
- d) andra upplysningar som är väsentliga för att kunna bedöma postens innehåll.

Allmänna råd

För att läsaren av årsredovisningen bättre ska kunna bedöma hur väl de åsatta värdena speglar försäljningsvärdet på balansdagen är det väsentligt att ett kreditinstitut, för väsentliga marknader, lämnar utförliga uppgifter om hur värderingen utförts och på vilka grunder. Ändrade värderingsmetoder eller antaganden jämfört med föregående räkenskapsår bör därför särskilt anges.

Exempel på upplysningar som bör lämnas vid tillämpning av kassaflödesmetoden är val av kalkylränta och avkastningskrav samt andra förhållanden som är av väsentlig betydelse för värderingen, t.ex. vakansnivåer. Institutet är skyldigt att lämna uppgifter oavsett om värderingen utförts av interna eller externa värderingsmän.

15 § Upplysningar ska lämnas om väsentliga förändringar i fastighetsinnehavet under året.

16 § Information ska lämnas om riskexponeringen i fastighetsinnehavet. En analys bör lämnas som visar hur fastighetsvärdet påverkas av att väsentliga värdepåverkande parametrar ändras, t.ex. avkastningskravet.

Undantag från plikten att upplysa om övertagna fastigheter

17 § Uppgifter enligt 13 § tredje stycket 5–7 om ekonomisk vakansgrad, ytvakansgrad och direktavkastning per kategori av fastigheter behöver inte lämnas, om antalet fastigheter per kategori är så litet att uppgifternas innehåll skulle spegla

förhållandet för en enskild fastighet och därmed avslöja affärshemligheter som skulle skada företaget. I sådana fall får kategorier av fastigheter slås samman, under förutsättning att upplysningar lämnas om detta.

Uppgifter enligt 13 § tredje stycket 5 om ekonomisk vakansgrad och 6 om ytvakansgrad samt enligt 16 § om riskexponering får utelämnas, om det bokförda värdet av övertagna fastigheter underskrider 20 procent av eget kapital.

Uppgifter enligt 13 § tredje stycket 4–7, om bokfört värde per kvadratmeter, ekonomisk vakansgrad, ytvakansgrad och direktavkastning, samt 16 § om riskexponering får utelämnas, om det bokförda värdet av övertagna fastigheter underskrider 5 procent av eget kapital.

Under samma förutsättningar behövs det inte heller någon fördelning på kategori av fastigheter enligt 13 § första stycket av uppgifter enligt 13 § tredje stycket 1–3 om antal fastigheter, bokfört värde och verkligt värde samt 14 § a om värderingsmetoder.

Poster inom linjen

18 §¹⁷ För var och en av posterna inom linjen ska i not anges arten och storleken av varje slag av ställd pant, ansvarsförbindelse eller åtagande som är av betydelse för institutets verksamhet.

För var och en av skuldposterna och posterna inom linjen ska i not anges de totala beloppen för tillgångar som ställts som säkerhet för egna eller tredje mans förpliktelser.

Om institutet har ställt säkerhet eller ingått ansvarsförbindelse till förmån för något eller några koncern- eller intresseföretag, ska särskilda upplysningar lämnas om detta.

Upplysningar ska vidare lämnas om väsentliga förlustrisker i ansvarsförbindelser och åtaganden samt de reserveringar för befarade kreditförluster som gjorts för dessa.

Allmänna råd

Upplysningar om nominella belopp bör lämnas för ansvarsförbindelser fördelat på garantier, remburs och övriga ansvarsförbindelser.

För åtaganden bör upplysningar lämnas om nominella belopp för framtida betalningar samt andra åtaganden.

Ett kreditinstitut bör lämna information om transaktioner som är förenade med regressrätt. Härmed avses transaktioner där kreditinstitutet överlåter lånefordringar med en garanti gentemot förvärvaren som innebär att låntagarna fullföljer betalningar och andra skyldigheter enligt lånekontraktet.

Upplysningarna bör innefatta övergripande information om villkoren för regressrätt och de förväntade förlusterna med hänsyn till dessa villkor.

Följande exempel kan vara vägledande för uppgiftslämnandet:

¹⁷ BRD art. 24, 25 och 40.3 d.

ANSVARSFÖRBINDELSER

Garantier

Garantiförbindelser – krediter

Garantiförbindelser – övriga

Egna acceptor

Garantifondförbindelser

Beviljade, ej disponerade rembursor

Övriga ansvarsförbindelser

ÅTAGANDEN

Åtaganden om framtida betalningar

- | Avtal om köp och försäljning av finansiella instrument på termin
- | Avtal om att inom viss tid ställa deposition till annans förfogande (forward)
- Certifikatprogram och marknadsbevisprogram
- Övriga åtaganden om framtida betalningar

Övriga ränte-, aktie- och valutakursrelaterade kontrakt

Andra åtaganden

- | Fordran på grund av leveransförbindelser vid överlåtelse av finansiella instrument
- | Garanterat belopp vid likviditetsförvaltning
- Beviljade men ej utbetalade krediter
- Outnyttjad del av beviljade räkningskrediter
- Vidareutlåning av inlånade finansiella instrument
- Övriga åtaganden

Nominellt belopp avser det belopp i svenska kronor som en garanti, ett kontrakt eller någon annan förpliktelse omfattar.

Medel som förvaltas i eget namn men för tredje mans räkning

19 §¹⁸ För var och en av posterna i balansräkningen ska i not lämnas uppgifter om summan av de medel som förvaltas i eget namn men för tredje mans räkning (jfr 2 kap. 3 §).

Pensionsförpliktelser

20 § Uppgifter ska lämnas om hur institutets pensionsförpliktelser har täckts. Institut vars redovisade pensionsskuld i balansräkningen eller kapital i pensionsstiftelse överstiger kapitalvärdet av pensionsåtagandena ska redovisa överskottet i not till balansräkningen.

Allmänna råd

Obeskattade reserver

¹⁸ BRD art. 10.

Varje obeskattad reserv (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 8) bör redovisas separat i balansräkningen eller i en not till denna.

Fond för verkligt värde

21 § ”Fond för verkligt värde” (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 12 b) ska i balansräkningen eller i en not delas upp i den del som avser nettoinvesteringar i utländsk enhet och i övrigt delas upp på respektive balanspost.

Upplysningar om verkligt värde

22 § Upplysningar om jämförelser mellan verkligt värde och bokfört värde ska lämnas för icke-finansiella tillgångar. Upplysningarna ska lämnas i en not till balansräkningen. Upplysningarna om materiella tillgångar ska delas upp på anläggningstillgångar och omsättningstillgångar.

Om det verkliga värdet inte kan bestämmas med tillräcklig grad av tillförlitlighet till rimlig kostnad eller inom rimlig tid, behöver inte bestämmelserna i första stycket tillämpas. Information om anledningarna till detta ska lämnas tillsammans med upplysningar om viktiga faktorer som bestämmer det verkliga värdet.

Uppgifter enligt första stycket behöver inte lämnas för ”Immateriella anläggningstillgångar” (Tillgångar, post 9). Institut vars balansomslutning underskrider 1 miljard kronor behöver inte lämna uppgifter enligt första stycket.

Allmänna råd

I bilaga 4 punkterna 77–87 och bilaga 5 punkt 166 finns regler om upplysningar om verkligt värde för finansiella tillgångar och finansiella skulder. Reglerna omfattar även institut vars balansomslutning understiger 1 miljard kronor. Institutet ska också lämna upplysningar enligt 5 kap. 1 § ÅRKL (jfr 5 kap. 4 a § ÅRL) om bokfört värde för varje kategori av finansiella instrument som värderats till verkligt värde. Dessa upplysningar och upplysningarna enligt denna paragraf får lämnas genom att uppdelningen görs på olika balansposter enligt ÅRKL. Upplysningar bör även lämnas om positiva och negativa positioner som inte tagits upp i balansräkningen.

Av 5 kap. 3 § 4 ÅRKL följer att institut för varje tillgångspost ska ange hur stor del som enligt 4 kap. ÅRL redovisas med utgångspunkt i anskaffningsvärdet enligt 3 § ÅRL, till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet enligt 9 § eller till det verkliga värdet enligt 4 kap. 14 a §. Upplysningar om värderingsprinciper ska även lämnas om skulder enligt 5 kap. 1 § ÅRKL (jfr 5 kap. 2 § ÅRL). Se även allmänna råd i bilaga 4 punkt 47.

Upplysningarna kan lämnas i form av följande uppställning:

Tillgångar

	<i>Bokf. v.</i>	<i>Verkl. v.</i>	<i>V.Princ.</i>
1. Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	bv	vv	vv
2. Belåningsbara stats-skuldförbindelser m.m.	bv	vv	vv/av/(lvp)
3. Utlåning till kreditinstitut	bv	vv	vv/av/(lvp)
4. Utlåning till allmänheten	bv	vv	vv/av/(lvp)
5. Obligationer och andra räntebärande värdepapper	bv	vv	vv/av/(lvp)
6. Aktier och andelar (som inte ingår i post 7 eller 8)	bv	vv	vv/(lvp)
7. Aktier och andelar i intresseföretag	bv	(vv)	av/(lvp)
8. Aktier och andelar i koncernföretag	bv	(vv)	av/(lvp)
8A. Tillgångar i försäkringsrörelsen	bv	(vv)	vv/av/lvp
9. Immateriella anläggningstillgångar	bv	-	av
10. Materiella tillgångar	bv	vv	av/lvp
11. Tecknat ej inbetalt kapital	bv	vv	-
12. Övriga tillgångar	bv	vv	vv/av/lvp
13. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	bv	vv	-
Summa tillgångar	Summa	Summa	

Skulder

	<i>Bokf. v.</i>	<i>Verkl. v.</i>	<i>V.princ.</i>
1. Skulder till kreditinstitut	bv	vv	vv/av
2. In- och upplåning från allmänheten	bv	vv	vv/av
3. Emitterade värdepapper m.m.	bv	vv	vv/av
3A. Skulder i försäkringsrörelsen	bv	vv	vv/av
4. Övriga skulder	bv	vv	vv/av
5. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	bv	vv	-
6. Avsättningar	bv	vv	-
7. Efterställda skulder	bv	vv	-
Summa skulder	Summa	Summa	

Positioner som inte redovisas i balansräkningen

A. Positiva positioner	vv
B. Negativa positioner	vv

vv = verkligt värde resp. verkligt värdevärdering/ bv = bokfört värde/ av = anskaffningsvärdering/ lvp = lägsta värdets princip/ (lvp) = endast för omsättningstillgångar som värderas enligt ordinarie värderingsregler därför att tillgången är undantagen från värdering till verkligt värde enligt 4 kap. 1 och 2 §§ ÅRKL (jfr 4 kap. 14 b § ÅRL)

Upplysningar om bokförda över- och undervärden

Allmänna råd

Enligt de allmänna råden i bilaga 4 punkt 88 och bilaga 5 punkt 166 bör institut lämna upplysningar om bokförda övervärden och ange skälen till varför det bokförda värdet inte justerats för de finansiella tillgångar som inte redovisas till verkligt värde i balansräkningen.

Reglerna omfattar inte upplysningar om undervärden för finansiella skulder. Ett institut som redovisar en eller flera finansiella skulder till ett värde som understiger det verkliga värdet bör också upplysa om bokfört undervärde antingen för enskilda skulder eller för lämpliga grupper av skulder. Institutet bör också ange skälen till varför det bokförda värdet inte justerats.

Särskilda upplysningar om derivat

Allmänna råd

För varje kategori av derivat bör upplysningar lämnas enligt 5 kap. 1 § ÅRKL (jfr 5 kap. 4 a § ÅRL) om omfattningen och typen av instrument samt viktiga villkor som kan påverka storleken av, tidpunkten för eller säkerheten i framtida kassaflöden. Enligt allmänna råd i bilaga 4 punkt 47 lämnas motsvarande upplysningar även för andra finansiella instrument än derivat.

23 § För derivat ska i not lämnas upplysningar om bokförda värden, verkliga värden och nominella belopp. Upplysningar om verkliga värden och nominella belopp ska också lämnas för optioner och andra derivat som inte tagits upp i balansräkningen. Upplysningarna ska lämnas uppdelat på aktierelaterade, valuta-relaterade, ränterelaterade samt övriga finansiella instrument och fördelat på optioner, terminer, swappar och övriga instrument. Uppgifter om clearade kontrakt enligt lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet, inklusive utländska kontrakt av motsvarande slag, ska lämnas uppdelat på aktierelaterade, valuta-relaterade, ränterelaterade samt övriga finansiella instrument. Uppgifterna enligt detta stycke ska anges var för sig för instrument med positiva verkliga värden och instrument med negativa verkliga värden.

Uppgifter enligt första stycket behöver lämnas endast om

1. summan av de sammanlagda positiva verkliga värdena och absolutbeloppet av de sammanlagda negativa verkliga värdena överstiger 10 procent av eget kapital, eller
2. summan av de nominella beloppen överstiger 200 procent av eget kapital.

Allmänna råd

Uppgifter om värden på derivatinstrument kan lämnas enligt följande matris:

Derivatinstrument med positiva verkliga värden eller värde noll

	Ränta	Valuta	Aktie	Övriga
<i>Derivatinstrument som tagits upp i balansräkningen</i>				
Innehavda optioner	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Terminer med positivt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Swappar med positivt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Övriga derivatinstrument med positivt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
SUMMA	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
varav clearat	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
<i>Derivatinstrument som inte tagits upp i balansräkningen</i>				
Optioner med positivt värde	-	-	v,n	v,n
Övriga derivatinstrument med positivt värde	-	-	v,n	v,n
SUMMA	-	-	v,n	v,n
varav clearat	-	-	v,n	v,n
SUMMA	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
varav clearat	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n

Derivatinstrument med negativa verkliga värden

	Ränta	Valuta	Aktie	Övriga
<i>Derivatinstrument som tagits upp i balansräkningen</i>				
Utställda optioner	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Terminer med negativt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Swappar med negativt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Övriga derivatinstrument med negativt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
SUMMA	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
varav clearat	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
<i>Derivatinstrument som inte tagits upp i balansräkningen</i>				
Optioner med negativt värde	-	-	v,n	v,n
Övriga derivatinstrument med negativt värde	-	-	v,n	v,n
SUMMA	-	-	v,n	v,n
varav clearat	-	-	v,n	v,n
SUMMA	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
varav clearat	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n

v = verkligt värde / b = bokfört värde / n = nominellt belopp

Sådana instrument vars betalningsflöden är bestämda och beroende av kurser för flera olika valutor förs normalt till valutainstrumenten. Sådana instrument vars betalningsflöden är bestämda i en och samma valuta klassificeras i stället i någon av de andra kategorierna (ränta, aktie, övriga).

Med nominellt belopp menas den effektiva beloppsbas på vilken instrumentets värde bestäms. För terminer är det nominella beloppet det överenskomna terminspriset. För swappar är basen det överenskomna beräkningsunderlaget. För optioner är det nominella beloppet det kontrakterade lösenpriset. I de undantagsfall där beloppsbasen inte fixeras beloppsmässigt utan t.ex. bestäms av en särskild formel bör den aktuella bästa skattningen av basen anges. Om basen är bestämd i utländsk valuta, räknas den om till svenska kronor med relevant avista- eller terminskurs.

Efterställda tillgångar

24 §¹⁹ För var och en av tillgångsposterna ska i not lämnas uppgift om det belopp som avser efterställda tillgångar.

Efterställda tillgångar är de tillgångar som, vare sig de representeras av värdepapper eller ej, i händelse av likvidation eller konkurs kan infrias först efter det att övriga borgenärer tillgodosetts.

Allmänna råd

Se även 5 kap. 6 § 3 ÅRKL.

Resultaträkningen

Räntor

25 §²⁰ ”Ränteintäkter” (post 1) ska i not specificeras enligt följande:

1. ränteintäkter på utlåning till kreditinstitut (Tillgångar, post 3),
2. ränteintäkter på utlåning till allmänheten (Tillgångar, post 4),
3. ränteintäkter på räntebärande värdepapper (Tillgångar, post 2 och 5), samt
4. övriga ränteintäkter.

”Räntekostnader” (post 3) ska i not specificeras enligt följande:

1. räntekostnader för skulder till kreditinstitut (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 1),
2. räntekostnader för in- och upplåning från allmänheten (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 2),
3. räntekostnader för räntebärande värdepapper (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 3),
4. räntekostnader för efterställda skulder (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 7), samt
5. övriga räntekostnader.

Kreditinstitut vars balansomslutning överstiger 100 miljarder kronor ska lämna uppgifter om medelsaldot under året för var och en av de balansräkningsposter som anges i första stycket 1–3 och andra stycket 1–3. Medelsaldot för tillgångsposterna 2 och 5 får anges gemensamt. Kreditinstituten ska även fördela uppgifterna om ränteintäkter och räntekostnader enligt första och andra styckena samt medelsaldot för svensk respektive utländsk valuta.

¹⁹ BRD art. 6.

²⁰ BRD art. 27.

Uppgifter ska lämnas om medelräntan (genomsnittsräntan) under året på utlåning till och inlåning från allmänheten. Räntan på utlåning ska även innefatta avgifter för avtalade krediter.

Upplysningar ska lämnas om ”räntenetto”, med vilket menas summan av institutets ränteintäkter och leasingintäkter med avdrag för räntekostnader och avskrivningar enligt plan på leasingobjekt.

Allmänna råd

Uppgifter bör lämnas om hur stor del av ränteintäkterna som avser finansiella instrument som värderats till verkligt värde.

Leasing

26 § I not till posten ”Leasingintäkter” (post 2) lämnas uppgifter om leasingintäkternas bruttobelopp respektive avskrivningar enligt plan.

Erhållna utdelningar

27 §²¹ I resultaträkningen eller i not ska posten ”Erhållna utdelningar” (post 4) delas upp på

1. delpost 4.a: Utdelningar från aktier och andelar (Tillgångar, post 6),
2. delpost 4.b: Utdelningar från intresseföretag (Tillgångar, post 7), och
3. delpost 4.c: Utdelningar från koncernföretag (Tillgångar, post 8).

Provisioner

28 § ”Provisionsintäkter” (post 5) ska i not specificeras enligt följande:

- a) betalningsförmedlingsprovisioner,
- b) utlåningsprovisioner,
- c) inlåningsprovisioner,
- d) garantiprovisioner,
- e) värdepappersprovisioner, och
- f) övriga provisioner.

”Provisionskostnader” (post 6) ska i not specificeras enligt följande:

- a) betalningsförmedlingsprovisioner,
- b) värdepappersprovisioner, och
- c) övriga provisioner.

Allmänna råd

Betalningsförmedlingsprovisioner är t.ex. inbetalningsavgifter, checkinlösensavgifter, postväxelavgifter, småuttagsavgifter samt avgifter för in- och utbetalningar i utländsk valuta.

Utlåningsprovisioner är t.ex. expeditionsavgifter vid kreditgivning, inkassoavgifter och avgifter vid övertrassering av beviljade krediter. Inlåningsprovisioner är t.ex. övertrasseringsavgifter på inlåningskonton.

²¹ BRD art. 27.

Garantiprovisioner är t.ex. provisioner för ansvarsförbindelser och åtaganden.

Värdepappersprovisioner är transaktions-, värde-, och värdeförändringsberoende provisioner, t.ex. courtage vid värdepapperstransaktioner, avgifter på fondsparande, market maker-avgifter, förvaltningsavgifter, förvaringsavgifter samt ersättning för rådgivning och annan medverkan vid emissioner, fusioner, förvärv och liknande aktiviteter.

Övriga provisioner omfattar de provisioner som inte redovisas i de andra specifikationsposterna, t.ex. bankfacksavgifter, rådgivningsprovisioner och market maker-avgifter vid valutahandel.

Nettoresultat av finansiella transaktioner

29 § Posten ”Nettoresultat av finansiella transaktioner” (post 7) ska i not delas upp på följande sätt:

1. realisationsresultat,
 - a) aktier och andelar,
 - b) räntebärande värdepapper,
 - c) andra finansiella instrument,
2. orealiserade värdeförändringar,
 - a) aktier och andelar,
 - b) räntebärande värdepapper,
 - c) andra finansiella instrument,
3. valutakursförändringar, och
4. skuldinlösen.

Realisationsresultat för sådana derivat som är relaterade till aktier eller ränta redovisas under 1 c eller hänförs till realisationsresultatet för respektive underliggande tillgång. Orealiserade värdeförändringar för sådana derivat redovisas under 2 c eller hänförs till orealiserade värdeförändringar för respektive underliggande tillgång. För valutarelaterade derivat redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar under 3.

Särskilda uppgifter ska lämnas om vilka belopp som överförts från fonden för verkligt värde.

Allmänna råd

Med valutakursförändringar avses alla realiserade och orealiserade värdeförändringar som kan hänföras till förändringar i valutakurser. Detta innebär bl.a. att värdeförändringen av ett finansiellt instrument i utländsk valuta delas upp i en del som kan hänföras till värdeförändringen av instrumentet i lokal valuta och en del som kan hänföras till den värdeförändring som orsakats av valutakursförändringar. Om en av dessa båda värdekomponenter är oväsentlig kan instrumentets värdeförändring i sin helhet föras till den andra komponenten.

Pensionskostnader

30 § I not till ”Allmänna administrationskostnader” (post 9) ska institutet lämna upplysningar om hur bruttokostnaden fördelar sig på kalkylmässiga pensionskostnader respektive kostnad för premier.

I not till ”Bokslutsdispositioner” (post 17) ska institutet lämna upplysningar om hur beloppet för avräkning av pensioner fördelar sig på kalkylmässiga pensionspremier, utbetalda pensioner, löne- och avkastningsskatt, gottgörelse från eller avsättning till en stiftelse eller någon annan.

Uppgifter enligt första och andra stycket får utelämnas av institut vars balansomslutning underskrider 10 miljarder kronor.

Kreditförluster, netto

31 §²² För ”Kreditförluster, netto” (post 12) ska i not anges dels nedskrivningar, dels återföringar och intäkter av tidigare nedskrivna fordringar av betydelse. Av uppgifterna ska det framgå till vilken eller vilka av följande fordringskategorier nedskrivningen eller återföringen hänför sig:

1. fordringar på kreditinstitut,
2. fordringar på allmänheten,
3. fordringar på intresseföretag,
4. fordringar på koncernföretag.

Fordringar på företag i vilka ett kreditinstitut övertagit andelar för att skydda en fordran ska hänföras till fordringar på kreditinstitut eller fordringar på allmänheten, även när det är fråga om koncernföretag.

32 § ”Kreditförluster, netto” (post 12) ska vidare specificeras på följande sätt:

<u>A. Specifik reservering för individuellt värderade lånefordringar:</u>	
1. Årets bortskrivning för konstaterade kreditförluster	+
2. Återförda tidigare gjorda reserveringar för sannolika kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	-
3. Årets reservering för sannolika kreditförluster	+
4. Inbetalt på tidigare års konstaterade kreditförluster	-
5. Återförda ej längre erforderliga reserveringar för sannolika kreditförluster	-
6. Årets nettokostnad	=
<u>B. Gruppvis reservering för individuellt värderade lånefordringar:</u>	
1. Avsättning/upplösning av gruppvis reservering	+/-
<u>C. Gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk:</u>	
1. Årets bortskrivning för konstaterade kreditförluster	+
2. Inbetalt på tidigare års konstaterade kreditförluster	-
3. Avsättning/upplösning av reserv för kreditförluster	+/-
4. Årets nettokostnad för gruppvis värderade homogena lånefordringar	=
<u>D. Transfereringsrisk:</u>	
1. Avsättning/upplösning av reserv för transfereringsrisker	+/-
<u>E. Ansvarsförbindelser:</u>	
1. Årets nettokostnad för infriande av garantier och andra ansvarsförbindelser	+/-
Årets nettokostnad för kreditförluster (A + B + C + D + E)	=

Uppenbart obetydliga belopp som avser E. Ansvarsförbindelser får i stället redovisas under någon annan rubrik.

I värdepappersbolag behöver uppgifterna lämnas endast om kreditförlusterna överstiger 0,5 procent av lånefordringarnas bokförda värde.

²² BRD art. 33.4.

Värdeförändring på övertagen egendom

33 § Posten ”Värdeförändring på övertagen egendom” (post 12A) ska specificeras på orealiserad respektive realiserad värdeförändring, fördelat på övertagna fastigheter och annan övertagen egendom.

Särskilda uppgifter ska lämnas om vilka värdeförändringar avseende övertagen egendom som överförts till och från fonden för verkligt värde.

Fastigheter som övertagits som skydd för fordran

34 § Om förvaltningen av fastigheter som övertagits som skydd för fordran ska uppgifter lämnas enligt följande:

	<i>Moderföretag</i>	<i>Koncern</i>	<i>Övertagna fastighetsföretag som inte tagits in i koncernredovisningen</i>
Externa intäkter			
Driftskostnader			
Driftsnetto			

Uppgifter enligt första stycket får utelämnas om det bokförda värdet av övertagna fastigheter underskrider 5 procent av eget kapital.

Nedskrivningar av finansiella tillgångar

35 §²³ För var och en av posterna ”Nedskrivningar av finansiella tillgångar” (post 13) och ”Återföringar av nedskrivningar av finansiella tillgångar” (post 14) ska i not anges dels nedskrivningar, dels återföringar av betydelse.

Av uppgifterna ska framgå till vilken eller vilka av följande tillgångskategorier nedskrivningen eller återföringen hänför sig:

1. aktier och andelar i intresseföretag,
2. aktier och andelar i koncernföretag,
3. andra överlåtbara värdepapper.

Intäkternas geografiska fördelning

36 §²⁴ Uppgifter ska lämnas i not om hur summan av beloppen för följande poster fördelar sig på olika geografiska marknader: ”Ränteintäkter” (post 1), ”Leasingintäkter” (post 2), ”Erhållna utdelningar” (post 4), ”Provisionsintäkter” (post 5), ”Nettoresultat av finansiella transaktioner” (post 7) samt ”Övriga rörelseintäkter” (post 8).

Allmänna råd

Marknader som inte väsentligen skiljer sig åt bör betraktas som en marknad, t.ex. den svenska marknaden.

²³ BRD art. 34.3.

²⁴ BRD art. 40.5.

Information för rörelsegrenar

Allmänna råd

Kreditinstitut och värdepappersbolag vars balansomslutning överstiger 100 miljarder kronor bör lämna finansiell information för rörelsegrenar enligt dessa allmänna råd.

Ett moderföretag som upprättar koncernredovisning behöver endast lämna informationen för koncernen. Dotterföretag till moderföretag som i sin koncernredovisning lämnar information för rörelsegrenar behöver inte lämna någon sådan information.

För företagets olika rörelsegrenar bör uppgifter lämnas om

1. intäkter,
2. resultat före skatt,
3. tillgångar, och
4. skulder.

Intäkter från externa kunder och från interntransaktioner med övriga rörelsegrenar bör anges var för sig.

En rörelsegren är en urskiljningsbar del av företaget som har en eller flera sinsemellan relaterade produkter eller tjänster vars risk och avkastning är klart avvikande från övriga rörelsegrenars risk och avkastning. Normalt är företagets interna styrning och rapportering till verkställande direktören och styrelsen en lämplig utgångspunkt för uppdelningen på rörelsegrenar.

Upplysningar bör lämnas för sådana rörelsegrenar vars huvudsakliga intäkter kommer från externa kunder, åtminstone om

- a) rörelsegrenens intäkter motsvarar 10 procent eller mer av den totala intäkten för samtliga rörelsegrenar,
- b) rörelsegrenens resultat före skatt motsvarar 10 procent eller mer av det totala resultatet före skatt från alla rörelsegrenar, eller
- c) rörelsegrenens tillgångar motsvarar 10 procent eller mer av de totala tillgångarna för rörelsegrenarna.

Handelsverksamhet och fondförvaltning är normalt sådana rörelsegrenar för vilka upplysningar bör lämnas, förutsatt att a, b eller c uppfylls.

Med handelsverksamhet menas värdepappersrörelse m.m. Beroende på omständigheterna kan handelsverksamhet behöva delas upp ytterligare. Med fondförvaltning menas även verksamhet som förvaringsinstitut.

Icke väsentliga poster kan redovisas tillsammans.

Uppgifterna lämnas före eliminering av interna poster mellan olika rörelsegrenar. Institutet bör redogöra för avstämningen mellan den information som visas för rörelsegrenarna och den information som lämnas i årsredovisningen för koncernen.

Samma redovisningsprinciper som används i årsredovisningen bör tillämpas.

International Accounting Standard nummer 14 (revised 1997), Segment reporting, är lämplig bakgrundsläsning till dessa allmänna råd.

Kostnader för efterställda skulder

37 §²⁵ Uppgifter ska lämnas i not om kostnader för ”Efterställda skulder” (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 7).

Övriga upplysningar

38 § Moderföretag och dotterföretag ska ange hur stor del av årets finansiella kostnader och intäkter samt premiekostnader och premieintäkter för försäkring och återförsäkring som avser andra företag inom koncernen.

39 § För dotterföretag som inte redovisas enligt förvärvsmetoden i koncernredovisningen ska uppgifter lämnas, dels gemensamt för samtliga fastighetsföretag, dels gemensamt för samtliga övriga företag, enligt följande:

	<i>Fastighetsföretag</i>	<i>Övriga företag</i>
Bokfört värde på aktier och andelar		
Koncernens andel av kapital och reserver (exklusive latent skatt i obeskattade reserver)		
Varav fritt eget kapital		
Bokfört värde på koncernens fordringar på företagen		
Koncernens andel av årets resultat före dispositioner och skatt		

Med koncern menas här moderföretaget och de dotterföretag som tagits in i koncernredovisningen.

Om uppgifterna för ett företag är av ringa betydelse behöver de inte lämnas. Detta gäller dock endast under förutsättning att dessa uppgifter också sammantaget är av ringa betydelse.

Allmänna råd

Det bör noteras att undantag från kravet på konsolidering med förvärvsmetoden för övertagna fastighetsföretag aktualiseras främst när det är fråga om tillfälligt innehav. Se även 7 kap. 2 och 3 §§.

Förvaltnings- och förmedlingstjänster

40 §²⁶ Uppgifter ska lämnas i not om förvaltnings- och förmedlingstjänster som lämnats till tredje man, i den mån verksamhetens omfattning är av betydelse i förhållande till institutets totala verksamhet.

²⁵ BRD art. 41.2 e.

²⁶ BRD art. 41.2 f.

Upplysningar om finansiella risker och andra risker

41 § Information ska lämnas om institutets hantering av och exponering för icke-finansiella risker av betydelse.

Allmänna råd

Med icke-finansiella risker menas t.ex. operativa och juridiska risker.

Detaljeringsgraden i informationen om finansiella och andra risker bör stå i proportion till den relativa betydelse som verksamheterna, resultaten eller riskerna har för kreditinstitutets affärsverksamhet i dess helhet.

Utöver sådan information om riskstyrning och exponeringar för finansiella risker som ska lämnas i förvaltningsberättelsen enligt 6 kap. 1 § ÅRKL (jfr 6 kap. 1 § tredje stycket ÅRL) eller som bör lämnas i de finansiella rapporterna enligt bilaga 4 punkt 43A och bilaga 5 punkt 169, bör det även lämnas information om:

- a) institutets syfte med att använda viktigare finansiella instrument,
- b) användningen av finansiella instrument, t.ex. för handel, placering eller riskhantering,
- c) verksamheter med högriskinstrument eller komplexa instrument,
- d) institutets riskbenägenhet,
- e) överordnade principer för institutets riskhantering med en översiktlig beskrivning av mål, organisation och styrning,
- f) användning av säkerheter, samt
- g) användning av avtal om nettnig.

Väsentliga finansiella risker bör beskrivas, inklusive hur de uppstår samt hur de mäts och hanteras. Institutet bör också redovisa sin metod för att mäta hur väl man lyckas i sin riskhantering. Institut som använder riskmättningsmodeller bör vidare upplysa dels om processen med validering av sådana modeller, så kallad backtesting, dvs. utvärderingen mot såväl realiserat som förväntat resultat, dels om sina metoder för stresstester.

För sin kreditriskhantering bör kreditinstitutet lämna övergripande information om mål, strategier och praxis för hantering och kontroll av kreditrisk i låneportföljen. Dessa upplýsningar bör kompletteras med relevant information om institutets organisation för kreditriskhantering, t.ex. kreditkommittéer. Upplýsningarna bör omfatta information om riskhantering och riskkontroll samt praxis för att minska kreditrisker, exempelvis enligt följande:

1. krav på säkerheter och garantier,
2. periodvis granskning av lånefordringar och säkerheter,
3. system för klassificering av kreditrisk,
4. interna granskningar av kreditkvalitet,
5. övervakningsrutiner för förfallna betalningar och oreglerade fordringar,
6. begränsning och kontroll av exponeringar,
7. minskning av exponering genom juridiskt hållbara nettningsavtal,
8. användning av kreditderivat och kreditförsäkringar, inklusive hur dessa instrument påverkar kreditinstitutets redovisning och fastställande av belopp för kreditförluster.

För sådana derivat som inte används i handelssyfte bör institutet upplysa om syftet och strategierna för att uppnå syftet. Informationen bör exempelvis innefatta hur derivat används för att säkra valutarisk, ränterisk och annan prisrisk. Upplýsningarna bör skilja mellan olika säkringsstrategier, redogöra

för riskhanteringsstrategin för väsentliga typer av säkringar och beskriva de poster eller transaktioner som risksäkrats.

När institutet använder finansiella instrument i handelssyfte bör det särskilt upplysa om huruvida man är marknadsgarant (market maker), tar egna positioner i spekulativt syfte, tar positioner för att underlätta kunders affärer eller ägnar sig åt arbitrage.

Marknadsrisker

42 § Ett kreditinstitut ska lämna information om exponeringen för marknadsrisker på grundval av en eller flera av metoderna i andra–fjärde styckena.

Riskutsatt värde (Value at Risk, VaR). För varje kategori av marknadsrisk där VaR-upplysningar ges ska informationen lämnas i form av endera

- a) genomsnittliga, högsta och lägsta belopp eller distributionen av VaR-belopp över tidsperioden,
- b) genomsnittliga, högsta och lägsta belopp eller distributionen under tidsperioden av faktiska förändringar i verkliga värden, resultat eller kassaflöden från finansiella instrument som är utsatta för marknadsrisk, eller
- c) antalet gånger under perioden (uttryckt i procent) som de faktiska förändringarna i verkliga värden, resultat eller kassaflöden från finansiella instrument som är utsatta för marknadsrisk överstiger VaR-beloppen.

Känslighetsanalys, dvs. effekten av ett urval hypotetiska förändringar av marknadspriser och räntenivåer analyseras. De hypotetiska förändringar som väljs ska kunna bedömas som rimliga inom en nära framtid. En av dessa hypotetiska förändringar ska vara en negativ förändring med 10 procent av aktiekurser 5 procent av valutakurser samt 1 procentenhet av räntor, såvida det inte påvisas att sådana förändringar inte rimligen kan inträffa.

Tabellpresentation. En analys presenteras av det totala marknadsvärdet för finansiella instrument som är utsatta för marknadsrisk, uppdelat på de viktigaste kategorierna av finansiella tillgångar och skulder samt inom dessa kategorier på tidsintervall fram till förfallodag eller till räntejustering om denna inträffar tidigare.

Tidsintervallen ska minst omfatta följande:

- från 0 till och med 3 månader,
- från 3 till och med 6 månader,
- från 6 till och med 12 månader,
- från 1 till och med 5 år,
- från 5 till och med 10 år, och
- mer än 10 år.

Redogörelse ska lämnas för skälen till väsentliga förändringar i marknadsrisk-exponering jämfört med tidigare perioder. Denna information ska göra det möjligt för läsaren att bedöma väsentliga trender i marknadsrisker, och den ska innefatta information som är relaterad till varje marknadsriskkategori som upplysts om det senaste eller det föregående året.

Värdepappersbolag vars balansomslutning understiger 1 miljard kronor behöver inte lämna upplysningar enligt denna paragraf. Kreditinstitut vars balansomslutning understiger 1 miljard kronor behöver endast lämna upplysningar om exponeringen för ränterisk i form av återstående räntebindningstider enligt femte stycket.

Allmänna råd

Om de värden för marknadsrisk som anges inte är typiska för värdena under räkenskapsåret, bör ytterligare värden redovisas, så att värdena på balansdagen kan sättas in i sitt sammanhang. Dessa ytterligare värden kan vara antingen genomsnittsvärden eller högsta och lägsta värden.

Informationen om marknadsrisker får lämnas med uppdelning på handelsverksamhet och övrig verksamhet, och det bör i så fall anges vad som omfattas av begreppet handelsverksamhet. Informationen bör vidare delas upp på varje slag av marknadsriskexponering (t.ex. ränterisk, valutarisk, aktiekursrisk och andra relevanta prISRISKER). Olika metoder kan användas för olika typer av exponeringar.

Om institutet bytt metod eller gjort ändringar i modellen, dvs. i dess definitioner, antaganden eller parametrar, och effekterna av förändringen är väsentliga, bör institutet upplysa om förändringen och dess anledning. I sådana fall bör institutet antingen presentera föregående års siffror i sammandrag enligt den nya modellen eller upplysa om årets siffror enligt den nya och den gamla metoden.

Om några finansiella instrument, positioner eller transaktioner inte inkluderats i marknadsriskupplysningarna och upplysningarna till följd av detta inte visar kreditinstitutets totala marknadsriskexponering, bör institutet redogöra för vilka slag av finansiella instrument som utelämnats och belysa effekten av detta.

Institut som lämnar information grundad på VaR-modell eller känslighetsanalys bör också informera om dessa metoder samt om de antaganden och parametrar som använts, i den omfattning som behövs för att man ska förstå kreditinstitutets upplysningar om marknadsrisk. Institutet bör således alltid ange det konfidensintervall som använts. Vidare bör det t.ex. specificeras hur förlust definieras i modellerna, vilken typ av modell som används och vilka typer av finansiella instrument som omfattas av modellerna samt lämna annan relevant information om modellernas antaganden och parametrar, som t.ex. innehavsperiod, mätperiod, metoden för att lägga samman riskexponeringar och korrelationsantaganden. Om den modell som använts godkänts av Finansinspektionen för beräkning av kapitalkrav för marknadsrisker, bör detta anges.

Kreditinstitut med en balansomslutning som överstiger 100 miljarder kronor bör komplettera upplysningarna med en durationsanalys av ränterelaterade instrument uppdelat på poster värderade till verkligt värde, poster värderade enligt lägsta värdets princip och övriga poster.

Kompletterande regler om upplysningar om ränterisker finns i bilaga 4 punkterna 56–65.

Kreditrisker*Allmänna råd*

Sådan information om exponeringar för kreditrisker som avses i bilaga 4 punkt 66 bör även innehålla uppgifter om exponeringarna med beaktande av säkerheter.

Om ett kreditinstitut vid uppgiftslämnandet tar hänsyn till rättsligt hållbara avtal om nettning, bör det vid uträkningen inte göras avdrag för sådana skulder som förfaller innan fordran förfaller.

Upplysningarna om koncentrationer av kreditrisker bör utformas på ett sätt som är förenligt med krav på sekretess.

Väsentliga koncentrationer av kreditrisk kan uppstå i relation till individuella låntagare, närstående låntagare eller grupper av låntagare, en specifik ekonomisk sektor eller ett specifikt land eller region. Koncentrationer av kreditrisk bör beskrivas mot bakgrund av företagets verksamhetsinriktning.

För ett kreditinstitut som är specialiserat på fastighetsfinansiering kan exempelvis följande gruppering av låntagare på olika typer av låneändamål vara relevant: småhus, bostadsrätter, flerbostadshus, bostadsrättsföreningar, kontors- och affärshus, jordbruk och industri. Beloppsuppgifter om bokfört värde, värdet av eventuella säkerheter och problemkrediter kan lämnas samtidigt för respektive grupp. Om kreditinstitutet swappat belopp i olika valutor, kan det vara relevant att samtidigt lämna uppgifter om motpartsrisker i swapavtal fördelat på motparter med olika rating.

Kompletterande regler om upplysningar om kreditrisker finns i bilaga 4 punkterna 66–76.

Värdepapperisering

Allmänna råd

Informationen, som för 1–6 även avser värdepapperiseringar som genomförts under tidigare år, bör utöver vad som följer av bilaga 5 punkt 170 d behandla följande:

1. Vilket eller vilka tillgångsslag som värdepapperiserats samt värdepapperiseringens omfattning för respektive tillgångsslag.
2. Vilka eventuella förpliktelser i form av t.ex. kreditrisk- eller återköpsåtaganden som kreditinstitutet har för de sålda tillgångsslagen och som även i fortsättningen ska kapitaltäckas hos kreditinstitutet (t.ex. ett åtagande att förlänga de krediter som övertagits av specialföretaget).
3. Vilka eventuella åtaganden kreditinstitutet har för att stödja specialföretaget i dess fortsatta verksamhet, t. ex. genom att lämna likviditetsstöd.
4. Hur stora tillskott av riskbärande kapital som kreditinstitutet har lämnat till specialföretaget i samband med värdepapperiseringen, vilka olika slags tillskott som lämnats samt villkoren för respektive slag av tillskott. Exempelvis bör uppgifter lämnas om huruvida specialföretaget kan ta i anspråk något av tillskotten löpande för förlusttäckning.
5. Hur mycket obligationer eller andra fordringsrätter utgivna av specialföretaget som kreditinstitutet innehar.
6. Vilken effekt den genomförda värdepapperiseringen totalt sett har haft på kreditinstitutets kapitaltäckningsgrad, även med hänsyn tagen till lämnade tillskott till specialföretaget.
7. Vilken resultateffekt värdepapperiseringen har haft det år den genomfördes.

Upplysningar om kvarstående väsentliga ekonomiska engagemang och risker bör även lämnas för andra typer av överlåtelser än värdepapperiseringar.

Utländsk valuta

43 §²⁷ Följande upplysningar ska lämnas om utländsk valuta:

1. Upplysningar om efter vilka principer tillgångar och skulder i utländsk valuta värderas.
2. Upplysningar om det samlade värdet av tillgångar och skulder i utländska valutor samt i vilken utsträckning dessa säkrats och på vilket sätt. Uppgifterna ska lämnas uppdelat på väsentliga tillgångar och skulder samt specificerat i väsentliga valutor.
3. Uppgifter om storleken på och förändringen av omräkningsdifferenser som ingår i eget kapital och avser utländska dotter- och intresseföretag samt filialer.
4. Övriga upplysningar som är av väsentlig betydelse för bedömningen av företagets valutaexponering.

Tillämpade värderings- och redovisningsprinciper

44 § Ett kreditinstitut ska i sin årsredovisning utförligt beskriva tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper. De metoder som använts för att bestämma det verkliga värdet ska beskrivas i not. Skälen för vald metod ska anges.

Allmänna råd

Som exempel kan nämnas de principer som tillämpas på redovisning av

- poster inom linjen, och
- derivat och andra finansiella instrument (jfr även bilaga 4 punkt 47 b och bilaga 5 punkt 167).

De tillämpade kriterierna för balans- och resultatföring bör kommenteras.

Lånefordringar som värderas till upplupet anskaffningsvärde

Följande upplysningar bör lämnas om tillämpade värderings- och redovisningsprinciper för lånefordringar som avses i 4 kap. 4 § första stycket:

1. när lånefordringar initialt redovisas i balansräkningen och vilken metod som används för att fastställa belopp,
2. hur ränteintäkterna redovisas för lånefordringar, inklusive hur avgifter och kostnader hanteras (t.ex. effektivräntemetoden),
3. hur och när lånefordringar identifieras som osäkra samt vilken metod som används för att fastställa belopp för osäkra lånefordringar,
4. när en lånefordran skrivs bort,
5. hur återvinning av kreditförluster redovisas,
6. hur ränta och andra intäkter för osäkra lånefordringar redovisas.

Andra omständigheter som kan medföra att redovisningsprinciper behöver redovisas separat är t.ex.

1. reservering för transfereringsrisker,
2. värdepapperiseringstransaktioner där det finns ett kvarstående intresse eller engagemang i de värdepapperiserade lånefordringarna,
3. över- eller undervärden på lånefordringar som förvärvats från tredje part,
4. säkring som påverkar värdering av lånefordringar,
5. nettoredovisning och kvittningsförfaranden som påverkar lånefordringarnas presentation i balansräkningen,

²⁷ BRD art. 41.2 g.

6. lånefordringar som är tillgängliga för försäljning.

Ett kreditinstitut bör lämna upplysningar om de redovisningsprinciper och metoder som använts för att bestämma specifika reserveringar för individuellt värderade lånefordringar respektive gruppvisa reserveringar för individuellt värderade lånefordringar samt förklara de väsentliga antaganden som gjorts. Upplysningskravet omfattar även principerna för reserveringar för homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk enligt 4 kap. 6 §.

Informationen bör beskriva de olika typerna av reserveringar och de väsentliga antaganden som använts för att bestämma reserveringarna, t.ex.

1. omfattningen av lånefordringar där betalningsinställelse har skett,
2. institutets hänsynstagande till historik över uteblivna betalningar för olika kategorier av lånefordringar,
3. aktuella förhållanden,
4. förändringar i låneportföljens sammansättning,
5. trender i fråga om betalningsförsummelser och återvinningar.

Upplysningar bör också lämnas om andra relevanta faktorer, t.ex.

1. förekomst och effekt av koncentrationer av lånefordringar samt förändringar i detta avseende,
2. förändringar i låntagarnas ekonomiska omvärld,
3. förändringar i principer och praxis för utlåning, däribland reglerna för kreditgivning, inkassering samt återvinningsåtgärder.

Föreskriftsenlighet

45 § Uppgifter ska lämnas om huruvida företaget upprättat sin årsredovisning och sin koncernredovisning enligt dessa föreskrifter.

Upplysningar om övergången till internationella redovisningsstandarder

Allmänna råd

Ett sådant institut som avses i artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpningen av internationella redovisningsstandarder enligt International Accounting Standards (IAS)/International Financial Reporting Standards (IFRS) bör lämna närmare upplysningar om övergången till sådana internationella redovisningsstandarder (IAS/IFRS-standarder). Upplysningarna bör minst innehålla följande:

1. En redogörelse för planeringen, förberedelserna och en utvärdering av genomförandet hittills.
2. En beskrivning av identifierade väsentliga skillnader mellan tillämpade redovisningsprinciper och redovisningsprinciper enligt sådana IAS/IFRS-standarder som sannolikt kommer att tillämpas av institut för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2005.
3. En beloppsmässig jämförelse mellan sådana redovisningsprinciper som avses i 2 för posterna inom eget kapital vid rapportperiodens ingång och utgång, posterna i resultaträkningen och posterna i finansieringsanalysen samt en närmare förklaring av effekterna för varje post. Uppgifterna bör lämnas i den mån de finns tillgängliga.

Upplysningarna får även lämnas i förvaltningsberättelsen.

6 kap. Förvaltningsberättelse och kapitaltäckningsanalys

Förvaltningsberättelse

1 § I förvaltningsberättelsen ska ett institut, utöver vad som anges i lag, lämna upplysningar om verksamhetens art och inriktning samt om institutets respektive koncernens struktur.

Upplysningar ska lämnas om väsentliga förändringar i verksamheten, som köp och försäljning av dotterföretag, ingångna viktiga avtal samt större investeringar. För såväl institutet som koncernen ska även belysas väsentliga aspekter på bl.a. likviditeten och kapitalbehovet samt personalsituationen.

Institutet ska vidare redovisa nyckeltal som är ändamålsenliga för branschen och som beskriver verksamheten, ställningen och avkastningen.

Allmänna råd

Uppgifterna om nyckeltal samt om företagets respektive koncernens struktur kan lämnas i någon annan del av årsredovisningen, om förvaltningsberättelsen innehåller en hänvisning om detta.

2 § Nyckeltal samt sammandrag av resultat- och balansräkningarna ska redovisas i en flerårsöversikt för åtminstone de senaste fem åren.

Översikten ska upprättas enligt de redovisningsprinciper som tillämpas i den senaste årsredovisningen, om det inte är förenat med särskilda svårigheter att räkna om uppgifterna för tidigare år. Institutet ska upplysa om huruvida en sådan omräkning inte gjorts och ange skälen för detta.

Allmänna råd

Övervärden i fondförsäkringsrörelse

De institut som i årsredovisningen använder resultatmått som innefattar periodens förändring i övervärden i fondförsäkringsrörelse bör i förvaltningsberättelsen eller i not till denna lämna upplysningar enligt dessa allmänna råd.

Upplysningar bör lämnas om viktiga ekonomiska antaganden som legat till grund för beräkningen av övervärdena, såsom val av diskonteringsränta, förväntad värdeutveckling i fonder, inflation, dödlighet, driftskostnader samt valutakurser vid omräkning av övervärden i utlandet. Bolaget bör i en känslighetsanalys redogöra för effekten av förändringar i de viktigaste antagandena, jämfört med de antaganden som legat till grund för beräkningen. Vidare bör det upplysas om annullationsfrekvensen under räkenskapsåret.

Institutet bör specificera periodens förändring i övervärden i fondförsäkringsrörelse genom att ange:

1. nuvärdet av årets nytecknade affärer,
2. förändring i nuvärdet av avtal som ingåtts under tidigare år,
3. faktiskt utfall jämfört med gjorda beräkningsantaganden,

4. förändring i antaganden om diskonteringsränta,
5. förändring i antaganden om förväntad värdeutveckling i fonder, och
6. andra faktorer som väsentligt påverkat periodens förändring.

Kapitaltäckningsanalys

3 § En kapitaltäckningsanalys ska ingå i årsredovisningen enligt 2 kap. 1 § och 6 kap. 3 § ÅRKL. Denna analys ska avse dels den finansiella företagsgrupp i vilken institutet ingår som moderföretag, dels institutet separat.

Uppgifter enligt punkterna 1, 2 och 4 nedan ska lämnas av samtliga institut som omfattas av kapitaltäckningsbestämmelserna. Uppgifter enligt punkt 3 ska bara lämnas av de institut som omfattas av kapitaltäckningsreglerna avseende marknadsrisk. Uppgifter enligt punkt 5 lämnas endast av värdepappersbolag.

1. Beräkning av kapitalbas

Primärt kapital (netto efter avdrag för goodwill)

Supplementärt kapital

Avräkning²⁸

Summa primärt och supplementärt kapital

Utvidgad del av kapitalbasen

Reduktion²⁹

Summa supplementärt kapital och utvidgad del av kapitalbasen

Kapitalbas

Separat information ska lämnas om beloppet för sådana kapitaltillskott och reserver som efter medgivande av Finansinspektionen får räknas in i primärt eller supplementärt kapital i kapitalbasen, med en uppdelning på:

- primärkapitaltillskott,
- eviga förlagslån, samt
- andra tillskott eller reserver.

2. Beräkning av kapitalkrav för kreditrisker

Poster i balansräkningen (med uppgifter om summa placeringar respektive riskvägt belopp för var och en av grupperna)

Grupp A (0 %)

Grupp B (20 %)

Grupp C (50 %)

Grupp D (100 %)

Poster utanför balansräkningen (med uppgifter om nominellt belopp, omräknat belopp respektive riskvägt belopp för var och en av grupperna)

Grupp A (0 %)

Grupp B (20 %)

Grupp C (50 %)

Grupp D (100 %)

Summa riskvägt belopp för kreditrisker

3. Beräkning av kapitalkrav för marknadsrisk

²⁸ Avräkning enligt 2 kap. 7 § lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

²⁹ Reduktion för att summa supplementärt kapital och utvidgad del av kapitalbasen inte ska överstiga summa primärt kapital, netto.

Riskvägt belopp för ränterisker
varav för specifik risk
varav för generell risk
Riskvägt belopp för aktiekursrisker
varav för specifik risk
varav för generell risk
Riskvägt belopp för avvecklingsrisker
Riskvägt belopp för motpartsrisker
och andra risker
Riskvägt belopp för valutakursrisker
Summa riskvägt belopp för marknadsrisker

4. Beräkning av kapitaltäckningsgrad

Kapitalbas
Riskvägt belopp för kreditrisker och marknadsrisker
Kapitaltäckningsgrad i procent

5. Tillkommande specifikation för värdepappersbolag

Kapitalbas
25 % av fasta omkostnader
Överskott

7 kap. Koncernredovisning

1 § Föreskrifterna och de allmänna råden i 1–6 kap. ska tillämpas även när koncernredovisning upprättas.

Institut som tillämpar RR 29, Ersättningar till anställda, får dock göra avvikelser i koncernredovisningen från sådana föreskrifter eller allmänna råd om årsredovisningen som inte är förenliga med normer som ska tillämpas enligt RR 29.

Allmänna råd

Undantag från vissa föreskrifter och allmänna råd vid redovisning av pensionsavsättningar

Enligt paragrafens första stycke ska föreskrifter och allmänna råd om årsredovisningen tillämpas även i koncernredovisningen. I RR 29, Ersättningar till anställda, finns normer om redovisning av pensionsåtaganden som avviker från vissa föreskrifter och allmänna råd om årsredovisningen. Av undantaget i andra stycket följer att institut som tillämpar RR 29 i sin helhet i koncernredovisningen får göra avvikelser från dessa årsredovisningsföreskrifter i koncernredovisningen.

Undantag från redovisningsregler om finansiella instrument för vissa försäkringsavtal

Det finns ett särskilt undantag från reglerna om värdering av finansiella instrument till verkligt värde som avser instrument som är av sådan karaktär att de enligt vad som är allmänt accepterat bör redovisas på annat sätt (se 4 kap. 1 § ÅRKL och 4 kap. 14 b § första stycket 7 ÅRL). Undantaget bör

enligt bilaga 5 punkt 1 d tillämpas på rättigheter och skyldigheter enligt försäkringsavtal. Det som anges om inbäddade derivat behöver dock, när det gäller redovisningen i instituts koncernredovisning av försäkringsavtal som ingåtts av dotterföretag, intresseföretag eller samriskföretag som är försäkringsföretag, enligt god redovisningssed endast tillämpas på sådana försäkringsavtal som ska redovisas i enlighet med sin ekonomiska innebörd enligt 2 kap. 10 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag.

Undantag från koncernredovisningen vid tillfälliga innehav

2 § Vid tillämpning av 7 kap. 2 § ÅRKL (jfr 7 kap. 5 § tredje stycket 3 och 25 § tredje stycket 2 ÅRL) ska andelar anses innehas tillfälligt och uteslutande i avsikt att säljas vidare, om en köpare har blivit identifierad eller institutet har börjat söka efter en köpare samtidigt som det finns en hög sannolikhet att andelarna kommer att säljas inom ett år från anskaffningstillfället.

Allmänna råd

Föreskrifterna klargör i vilka fall som ett dotterföretag får uteslutas ur koncernredovisningen med stöd av ÅRL:s undantagsregel för aktier och andelar som innehas tillfälligt och uteslutande i avsikt att säljas vidare. Föreskrifterna tillämpas även på redovisningen av intresseföretag i koncernredovisningen. Det är möjligt att göra undantag från kravet på tillämpning av kapitalandelsmetoden i dessa fall.

Undantag från full konsolidering vid avvikande verksamhet

3 §³⁰ Vid tillämpning av 7 kap. 3 § 3 ÅRKL ska följande exempel på tjänster anses som knutna till ett kreditinstituts eller värdepappersbolags verksamhet: leasing, factoring, förvaltning av värdepappersfonder, datatjänster, förvaltning av egna och övertagna fastigheter eller liknande.

Allmänna råd

Konsolidering av övertagna fastighetsföretag med förvärvsmetoden är förenligt med kravet på att koncernredovisningen ska ge en rättvisande bild. Förvaltning av övertagna fastigheter får dessutom anses vara en sådan tjänst som avses i 7 kap. 3 § 3 ÅRKL som knuten till ett kreditinstituts eller värdepappersbolags verksamhet. Även vissa andra verksamheter kan anses vara knutna till ett kreditinstituts eller ett värdepappersbolags verksamhet. Andelar i dotterföretag som bedriver sådan verksamhet bör således redovisas med förvärvsmetoden.

Förenklad konsolidering av försäkringsföretag i vissa fall

Om det i koncernen ingår ett försäkringsföretag vars tillgångar utgör mindre än 20 procent av koncernens tillgångar, bör försäkringsföretaget konsolideras på ett förenklat sätt enligt dessa allmänna råd.

³⁰ BRD art. 43.2 f.

I koncernbalansräkningen bör tillgångarna i försäkringsföretaget redovisas sammanhållet enligt nedan:

1. Tillgångar: Post 8A – Tillgångar i försäkringsrörelsen,
 - a) Placeringstillgångar,
 - b) Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk, samt
 - c) Övriga fordringar och tillgångar.

I koncernbalansräkningen bör skulderna i försäkringsföretaget redovisas sammanhållet enligt nedan:

1. Skulder och eget kapital: Post 3A – Skulder i försäkringsrörelsen,
 - a) Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring),
 - b) Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring), samt
 - c) Övriga avsättningar och skulder.

I not lämnas en specifikation enligt uppställningsformen för balansräkning i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), med uppdelning på de rader som föregås av versaler och romerska siffror. Men a) Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring) och b) Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före återgiven återförsäkring) bör specificeras med uppdelning på de rader som föregås av arabiska siffror.

I koncernresultaträkningen bör försäkringsföretagets resultaträkning redovisas sammanhållet. Därvid bör delsummeringsraden ”Rörelseresultat” istället benämnas ”Bankrörelsens resultat”. Försäkringsföretagets resultaträkning infogas som posten 14B ”Försäkringsrörelsens resultat” efter delsummeringsraden.

Posterna 9 till och med 13.a i avsnittet ”Icke-teknisk redovisning” enligt ÅRFL:s uppställningsform för resultaträkning bör inte ingå i ”Försäkringsrörelsens resultat” utan redovisas i koncernresultaträkningen gemensamt med den övriga koncernen.

I not lämnas specifikation enligt ÅRFL:s uppställningsform för resultaträkning, med uppdelning på de rader som föregås av arabiska siffror för respektive avsnitt.

Med hänsyn till karaktären av rörelsegrensrapportering behöver inte interna intäkter och kostnader elimineras. Fordringar och skulder mellan koncernföretag, internvinster och årets förändring av interna vinster ska däremot elimineras i koncernredovisningen.

8 kap. Insändande av årsredovisning till Finansinspektionen

1 § Institut ska till Finansinspektionen lämna två exemplar av årsredovisningen som är undertecknad av styrelsen samt en revisionsberättelse. Årsredovisningen ska lämnas in senast inom tre månader från räkenskapsårets utgång. Revisionsberättelsen ska lämnas så snart den är klar.

9 kap. Delårsrapport

Grundläggande regler

1 § Reglerna i 1–4 kap., 5 kap. 10 § 1–6, 5 kap. 11 § första stycket 1 och 5 kap. 32 § ska tillämpas även i fråga om delårsrapporter som upprättas av sådana företag som anges i 1 kap. 1 § första stycket samt delårsrapporter för sådana koncerner som anges i 1 kap. 1 § andra stycket.

Moderföretag ska lämna upplysningar för koncernen enligt första stycket samt 4 och 5 §§. Separata upplysningar för moderföretaget behöver lämnas endast om det är särskilt föreskrivet.

Allmänna råd

Företag vars balansomslutning överstiger 75 miljarder kronor bör även i delårsrapporter lämna upplysningar enligt 5 kap. 29 §.

Möjligheten att utelämna uppgifter för moderföretaget, som anges i andra stycket, gäller endast i den mån inte annat följer av någon annan författning. Särskilda upplysningskrav för moderföretaget kan följa av lag eller föreskrifter. Se t.ex. 4 kap. 8 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 1995:43) om inregistrering av fondpapper m.m.

Särskilda värderingsregler

2 § Av 4 kap. 3 § tredje stycket framgår att det verkliga värdet för en övertagen fastighet ska bestämmas på grundval av särskild värdering av en värderingsman med erkända professionella kvalifikationer. Institut som i sina delårsbokslut använder väl utvecklade bedömningsrutiner vid värderingen av fastigheter som det övertagit för att skydda en fordran eller som utgör säkerhet för osäkra fordringar behöver inte anlita någon sådan värderingsman, om inte omständigheterna föranleder något annat.

3 § Finansinspektionen tillåter avsättning till en generell reserv för befarade men icke identifierade kreditförluster i delårsbokslut. Den generella reserven får inte ha konsolideringskaraktär. Upplysningar ska lämnas om reservens storlek.

Allmänna råd

I delårsbokslut kan det vara svårt att bestämma nedskrivningsbehovet för varje individuell fordran.

En generell reserv kan förekomma av t.ex. följande skäl:

- a) För identifierade, vanligen stora, engagemang kan det i särskilda fall vara svårt att göra en specifik reservering för befarade kreditförluster.
- b) Olika kategorier av fordringar kräver olika grad av reservering, beroende på bransch och geografiskt läge.

Balans- och resultaträkningar

4 § För institut vars balansomslutning överstiger 1 miljard kronor ska en balansräkning i sammandrag ingå i delårsrapporten. När koncernbalansräkningen upprättas ska bedömd full skatt beaktas.

5 § För institut vars balansomslutning överstiger 1 miljard kronor ska en resultaträkning enligt uppställningsformen i bilaga 2 till ÅRKL ingå i delårsrapporten. För institut vars balansomslutning underskrider 1 miljard kronor ska resultaträkningen i delårsrapporten ha åtminstone följande detaljeringsgrad:

1. Ränteintäkter,
2. Leasingintäkter,
3. Räntekostnader,
4. Erhållna utdelningar,
5. Provisionsnetto,
6. Nettoresultat av finansiella transaktioner,
7. Övriga rörelseintäkter,
8. Allmänna administrationskostnader,
9. Övriga omkostnader,
10. Resultat före kreditförluster,
11. Kreditförluster, netto,
12. Värdejusteringar av finansiella tillgångar, samt
13. Resultat före bokslutsdispositioner och skatt.

Ett institut som i väsentlig utsträckning har egendom som det övertagit för att skydda en fordran ska i uppställningsformen för resultaträkningen efter post 11, "Kreditförluster, netto" lägga till en kompletterande post med beteckningen 11B, "Värdeförändring på övertagen egendom", se bilaga 2, 14 §.

Om det finns extraordinära poster ska de särskilt anges i resultaträkningen, se bilaga 2, 17 och 18 §§.

6 § Rubriceringen av resultatposterna och, i förekommande fall, balansposterna ska motsvara vad som gäller i årsredovisningen och, i förekommande fall, koncernredovisningen. Poster som har ett uppenbart obetydligt värde får dock omrubriceras.

Om de redovisningsprinciper och den rubricering av poster som tillämpas avviker från den senast framlagda årsredovisningen, ska detta anges med upplysning om förändringens effekt på de lämnade uppgifterna, om denna är väsentlig.

Särskilda upplysningsregler

7 § Av delårsrapporten ska framgå i vad mån företags revisorer granskat rapporten.

Allmänna råd

Översiktliga upplysningar enligt allmänna råd under 5 kap. 45 § om övergången till internationella redovisningsstandarder bör lämnas även i en delårsrapport.

8 § Uppgifter ska lämnas om kapitaltäckningsgraden, dvs. kapitalbasen i procent av summan av de riskvägda beloppen, enligt kapitaltäckningsbestämmelserna för respektive företag som anges i 1 kap. 1 §.

Uppgifter ska även lämnas om kapitaltäckningsgraden för en finansiell företagsgrupp, om institutet har skyldighet att upprätta gruppbaserad redovisning.

9 § Bokförda värden och verkliga värden för derivat ska specificeras separat för instrument med positiva och instrument med negativa verkliga värden samt uppdelat på typ av instrument (ränterelaterade, valutarelaterade, aktierelaterade och övriga instrument).

Dessa uppgifter behöver endast lämnas om

1. summan av de sammanlagda positiva verkliga värdena och absolutbeloppet av de sammanlagda negativa verkliga värdena överstiger 10 procent av eget kapital, eller
2. summan av de nominella beloppen överstiger 200 procent av eget kapital.

Allmänna råd

Exempel:	Ränta	/	Valuta	/	Aktie	/	Övriga
Derivatinstrument med positiva värden	vv, bv	/	vv, bv	/	vv, bv	/	vv, bv
Derivatinstrument med negativa värden	vv, bv	/	vv, bv	/	vv, bv	/	vv, bv

Insändande av delårsrapport

10 § En delårsrapport ska lämnas till Finansinspektionen snarast efter färdigställandet och inom sådan tid att den har kommit in till myndigheten senast inom två månader från delårsperiodens utgång.

I de fall delårsrapporten publiceras ska Finansinspektionen dessförinnan underättas om innehållet i densamma.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 januari 2004 och tillämpas för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2004 eller senare. Det nya allmänna rådet under 5 kap. 45 § om upplysningar om övergången till internationella redovisningsstandarder och hänvisningen till detta allmänna råd i 7 kap. 1 § ska dock tillämpas första gången för årsredovisningar och koncernredovisningar som upprättas efter den 1 januari 2004 för räkenskapsåret 2003.

2. Institut som tillämpar äldre bestämmelser i 4 kap. 1, 2 och 6 §§ ÅRKL enligt punkten 2 i övergångsreglerna till lagen (2003:772) om ändring i lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, ska tillämpa äldre föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2002:22) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Trots första stycket ska institutet tillämpa

- a) föreskrifterna i 4 kap. 4 e § om reserveringar för osäkra lånefordringar,
- b) de allmänna råden under 5 kap. 45 § om upplysningar om övergången till internationella redovisningsstandarder,
- c) föreskrifterna i 7 kap. 1 § andra stycket om undantag från vissa regler i koncernredovisningen,
- d) föreskrifterna i 8 kap. 1 § om insändande av årsredovisningen till Finansinspektionen, och
- e) de allmänna råden under 9 kap. 7 § om upplysningar i delårsrapporter om övergången till internationella redovisningsstandarder.

3. Institut som tillämpar punkten 2 ska ange att FFFS 2002:22 tillämpas när upplysningar lämnas om tillämpade redovisningsföreskrifter.

4. Genom dessa föreskrifter upphävs Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2003:5) om insändande av årsredovisningshandlingar.

INGRID BONDE

Eva Sterner

Balansräkningens poster

1 § Posterna i 2–32 §§ avser uppställningsformen för balansräkningen enligt bilaga 1 till ÅRKL.

Tillgångar

2 §³¹ Tillgångar: Post 1 — Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker. Här redovisas kassatillgångar. Kassatillgångar omfattar lagliga betalningsmedel, inklusive utländska sedlar och mynt.

Här redovisas även sådana tillgodohavanden hos centralbanker och postgiron i myndighetsform där följande förutsättningar är uppfyllda:

1. centralbanken eller postgirot ska höra hemma i ett land där institutet är etablerat, och
2. tillgodohavandet ska kunna disponeras fritt när som helst.

Sådana fordringar på centralbanker och postgiron som inte uppfyller kraven i andra stycket ska redovisas som ”Utlåning till kreditinstitut” (Tillgångar, post 3) eller som ”Utlåning till allmänheten” (Tillgångar, post 4).

Allmänna råd

För att tillgodohavanden på postgiro ska redovisas under denna post krävs det att postgirot drivs i myndighetsform. Detta innebär att fordringar på Postgirot Bank AB inte redovisas under denna post.

3 §³² Tillgångar: Post 2 — Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m. Här redovisas:

1. statsskuldförbindelser, statsobligationer, statsskuldväxlar och andra liknande värdepapper som är emitterade av offentliga organ och belåningsbara i centralbanken i det land där institutet är etablerat (delpost 2.a), samt
2. andra värdepapper som är belåningsbara i centralbanken i det land där institutet är etablerat, om belåningsbarheten följer av nationell lagstiftning (delpost 2.b).

Skuldbevis som emitterats av offentliga organ men som inte uppfyller villkoren enligt första stycket 1 ska tas upp under ”Obligationer och andra räntebärande värdepapper” (Tillgångar, post 5).

Allmänna råd

Kravet på belåningsbarhet avser tillgångens karaktär och inte om det enskilda institutet har belåningsmöjlighet.

För andra värdepapper än stats- och kommunpapper måste belåningsbarheten vara fastställd i lag (första stycket 2). Det är således inte tillräckligt att en centralbank enligt egna regler är villig att belåna t.ex. ett bostadspapper.

³¹ BRD art. 13.

³² BRD art. 14.

Med offentliga organ avses statliga myndigheter, inklusive centralbanken, samt kommuner, men däremot inte statligt eller kommunalt ägda företag.

Bestämmelser om uppdelning av denna post i delposterna ”Belåningsbara statspapper” och ”Andra belåningsbara värdepapper” finns i 5 kap. 1 §.

4 §³³ Tillgångar: Post 3 — Utlåning till kreditinstitut. Utlåning till kreditinstitut ska även omfatta fordringar på kreditinstitut och centralbanker. Med kreditinstitut avses utländska institut av motsvarande slag, inklusive internationella bankinrättningar.

Undantag:

1. fordringar som representeras av obligationer eller andra räntebärande värdepapper som ska tas upp under ”Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.” (Tillgångar, post 2) eller ”Obligationer och andra räntebärande värdepapper” (Tillgångar, post 5),
2. tillgodohavanden hos centralbanker som kan disponeras fritt när som helst och som ska tas upp under ”Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker” (Tillgångar, post 1), samt
3. fordringar på sådana finansiella holdingföretag som avses i 1 kap. 1 § andra stycket.

Allmänna råd

Begreppet kreditinstitut definieras i 1 kap. 2 § och omfattar där även finansiella holdingföretag som avses i 1 kap 1 § andra stycket. Dessa behandlas dock inte som kreditinstitut i detta sammanhang, utan undantas enligt andra stycket 3. Fordringar på centralbanker och kreditinstitut omfattar clearingfordringar på berörda institut, vilka alltså redovisas under denna post.

Vid en äkta återköpstransaktion redovisar mottagande part enligt 2 kap. 5 § andra stycket den erlagda köpeskillingen som en fordran på överförande part. Fordran bör redovisas under denna post i de fall överförande part är ett kreditinstitut eller en centralbank. I övriga fall redovisas fordran under ”Utlåning till allmänheten” (Tillgångar, post 4).

En fordran i form av kontantsäkerhet vid värdepappersupplåning bör redovisas under denna post i de fall långgivaren är ett kreditinstitut eller en centralbank. I övriga fall redovisas fordran under ”Utlåning till allmänheten” (Tillgångar, post 4).

5 §³⁴ Tillgångar: Post 4 — Utlåning till allmänheten. Utlåning till allmänheten ska omfatta fordringar, inklusive betalkortsfordringar, på kunder som inte är kreditinstitut. Denna post omfattar även fordringar på Riksgäldskontoret.

Undantag:

fordringar i form av obligationer eller andra värdepapper som ska tas upp under ”Obligationer och andra räntebärande värdepapper” (Tillgångar, post 5) eller ”Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.” (Tillgångar, post 2).

6 §³⁵ Tillgångar: Post 5 — Obligationer och andra räntebärande värdepapper. Denna post ska omfatta sådana omsättningsbara obligationer och andra

³³ BRD art. 15.

³⁴ BRD art. 16.

räntebärande värdepapper (inklusive nollkupongs- och diskonteringsinstrument) som emitterats av kreditinstitut, andra företag eller offentliga organ.

Undantag:

sådana obligationer och andra räntebärande värdepapper som är belåningsbara i centralbanken och i övrigt uppfyller förutsättningarna för att redovisas under ”Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.” (Tillgångar, post 2).

Allmänna råd

Bestämmelser om uppdelning av denna post i delposterna ”Emitterade av offentliga organ” och ”Emitterade av andra låntagare” finns i 5 kap. 2 §.

Vid gränsdragningen mellan räntebärande värdepapper i post 5 och utlåning i posterna 3 och 4 är det primära kriteriet om institutets fordran är omsättnings- eller överlåtbar. Enkla skuldebrev redovisas under någon av utlåningsposterna.

7 §³⁶ Tillgångar: Post 6 — Aktier och andelar (som inte ingår i post 7 eller 8). Här redovisas innehav av aktier och andelar samt teckningsrätter och delrätter på aktier.

Undantag:

aktier och andelar i intresseföretag eller koncernföretag, som ska redovisas under tillgångspost 7 respektive 8.

Allmänna råd

Exempel på andelar är andel i en bostadsrättsförening (bostadsrätt) och andel i en värdepappersfond.

Andra aktieoptioner än teckningsrätter och delrätter redovisas inte under denna post. Se även 13 och 18 §§.

8 §³⁷ Tillgångar: Post 7 — Aktier och andelar i intresseföretag. Här redovisas innehav av aktier och andelar i intresseföretag samt teckningsrätter och delrätter på aktier i intresseföretag (jfr 1 kap. 5 § ÅRL).

9 §³⁸ Tillgångar: Post 8 — Aktier och andelar i koncernföretag. Här redovisas innehav av aktier och andelar i koncernföretag samt teckningsrätter och delrätter på aktier i koncernföretag (jfr 1 kap. 4 § ÅRL).

9 a § Tillgångar Post 8A – Tillgångar i försäkringsrörelsen. Enligt allmänna råd under 7 kap. 3 § bör försäkringsföretag i vissa fall konsolideras på ett förenklat sätt. I dessa fall bör posten delas in i följande delposter:

- a) Placeringstillgångar,
- b) Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk, och
- c) Övriga fordringar och tillgångar.

”Placeringstillgångar” motsvarar posten C enligt uppställningsformen för balansräkningen i bilaga 2 till ÅRFL. ”Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren

³⁵ BRD art. 17.

³⁶ BRD art. 4.

³⁷ BRD art. 4.

³⁸ BRD art. 4.

bär placeringsrisk" motsvarar posten D i samma lag. Delposten "Övriga fordringar och tillgångar" omfattar övriga tillgångsposter enligt uppställningsformen för balansräkningen i bilaga 2 till ÅRFL.

10 §³⁹ Tillgångar: Post 9 — Immateriella anläggningstillgångar. Denna post ska omfatta:

1. balanserade utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten och liknande,
2. koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter och tillgångar,
3. hyresrätter och liknande rättigheter,
4. goodwill, samt
5. förskott avseende immateriella anläggningstillgångar.

Allmänna råd

Vad som får redovisas som immateriell anläggningstillgång och vad som är goodwill anges i 4 kap. 1 § ÅRKL (jfr 4 kap. 2 § ÅRL).

11 §⁴⁰ Tillgångar: Post 10 — Materiella tillgångar. Denna post ska omfatta:

1. byggnader och mark,
2. maskiner och tekniska anläggningar,
3. inventarier, verktyg och installationer,
4. pågående nyanläggningar, samt
5. förskott avseende materiella anläggningstillgångar.

Byggnader och mark omfattar:

1. byggnader och mark,
2. byggnader under uppförande, samt
3. erlagd handpenning avseende byggnader och mark.

Posten omfattar såväl sådana fastigheter som institutet övertagit för att skydda en fordran som fastigheter där den egna verksamheten bedrivs.

Vid redovisning av leasing enligt reglerna för operationell leasing redovisar lease-givaren samtliga leasingobjekt som utgör anläggningstillgångar under "Materiella tillgångar". Av- och nedskrivning av leasingobjekt redovisas under "Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar" (Resultaträkningen, post 10). Förskott till leverantörer för leasingobjekt redovisas som materiella tillgångar, och förskottsbeloppen anges i not.

12 § Tillgångar: Post 11 — Tecknat ej inbetalt kapital. Här redovisas fordringar avseende ännu inte fullgjorda betalningar för tecknade aktier eller andelar.

Innan ett nyemissionsbeslut har registrerats, redovisas motsvarande belopp på skuldsidan under posten "Övriga skulder" (Skulder och eget kapital, post 4). Efter registrering flyttas beloppet till "Aktiekapital / Grundfond / Insatskapital" (Skulder och eget kapital, post 9).

Allmänna råd

Denna post omfattar bl.a. fordringar vid nyemission av aktier. När nyemissionsbeslutet registreras, flyttas motsvarande belopp på skuldsidan till

³⁹ BRD art. 4.

⁴⁰ BRD art. 4.

posten ”Aktiekapital” enligt bestämmelserna i 4 kap. 12 § sista stycket aktiebolagslagen (1975:1385).

13 § Tillgångar: Post 12 — Övriga tillgångar. Här redovisas:

1. sådana derivat som har ett positivt bokfört värde, om det inte är lämpligare att redovisa derivatet under någon annan post,
2. fordringar som inte uppkommit genom banktransaktioner, t.ex. aviserade men obetalda leasinghyror, fondlikvidfordringar och förfallna räntefordringar, samt
3. andra tillgångar som inte lämpligen kan placeras under någon annan post.

Allmänna råd

Derivat som har ett negativt bokfört värde, redovisas som huvudregel under ”Övriga skulder” enligt 18 §.

Bestämmelserna innebär att aktierelaterade och ränterelaterade derivat som huvudregel inte redovisas tillsammans med motsvarande underliggande instrument utan under ”Övriga tillgångar” eller ”Övriga skulder”. Teckningsrätter (teckningsoptioner) och delrätter redovisas dock under ”Aktier och andelar” enligt 7–9 §§.

14 §⁴¹ Tillgångar: Post 13 — Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter.

Här redovisas sådana utgifter som bokförts under räkenskapsperioden men som utgör kostnader för perioder efter balansdagen samt sådana intäkter som bokförts under räkenskapsperioden men som utgör inkomster efter balansdagen.

Här redovisas även upplupen ränta på utlåning samt upplupen kupongränta på räntebärande värdepapper.

Skulder, avsättningar och eget kapital

15 §⁴² Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 1 — Skulder till kreditinstitut. Skulder till kreditinstitut omfattar skulder till kreditinstitut och centralbanker. Med kreditinstitut avses även utländska institut av motsvarande slag, inklusive internationella bankinrättningar.

Undantag:

1. obligationer eller andra värdepapper som redovisas under ”Emitterade värdepapper m.m.” (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 3),
2. skulder som redovisas under ”Efterställda skulder” (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 7), samt
3. skulder till sådana finansiella holdingföretag som avses i 1 kap. 1 § andra stycket.

Allmänna råd

Begreppet kreditinstitut definieras i 1 kap. 2 § och omfattar där även finansiella holdingföretag som avses i 1 kap. 1 § andra stycket. Dessa behandlas dock inte som kreditinstitut i detta sammanhang, utan undantas enligt andra stycket 3. Skulder till centralbanker och kreditinstitut innefattar clearingskulder till berörda institut, och dessa redovisas alltså under denna post.

⁴¹ BRD art. 1.1, jfr med det fjärde direktivet (78/660/EEG) art. 18.

⁴² BRD art. 18.

Vid en äkta återköpstransaktion redovisar överförande part enligt 2 kap. 5 § andra stycket den mottagna köpeskillingen som en skuld till mottagande part. Om mottagande part är ett kreditinstitut eller en centralbank bör skulden redovisas under denna post. I övriga fall redovisas skulden under "In- och upplåning från allmänheten" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 2).

En skuld till följd av att långivaren har tagit emot kontantsäkerhet vid värdepapperslån bör redovisas under denna post i de fall låntagaren är ett kreditinstitut eller en centralbank. I övriga fall redovisas skulden under "In- och upplåning från allmänheten" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 2).

16 §⁴³ Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 2 — In- och upplåning från allmänheten. Här redovisas all in- och upplåning från allmänheten, dvs. från andra än kreditinstitut och centralbanker. Här redovisas även in- och upplåning från Riksgäldskontoret.

Undantag:

1. upplåning i form av obligationer eller andra värdepapper som redovisas under "Emitterade värdepapper m.m." (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 3), samt
2. skulder som ska tas upp under "Efterställda skulder" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 7).

Under delpost 2.a, "Inlåning", redovisas insatta sparmedel i bank samt kunders medel på konto som tas emot av andra institut än banker.

17 §⁴⁴ Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 3 — Emitterade värdepapper m.m. Här redovisas obligationer och andra skulder för vilka omsättningsbara värdepapper har emitterats, t.ex. bankcertifikat och skulder enligt egna acceptor eller egna växlar.

Endast sådana växlar som ett kreditinstitut ställt ut för egen upplåning och som institutet svarar för i första hand (som trassat) ska räknas som egna acceptor.

Undantag:

skulder som redovisas under "Efterställda skulder" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 7).

Under delpost 3.b, "Övriga", redovisas skulder enligt egna acceptor eller egna växlar samt liknande värdepapper.

Återköpta egna skuldebrev ska räknas av från den utestående skulden.

Allmänna råd

Vid gränsdragningen mellan emitterade värdepapper i post 3 och skulder i posterna 1 och 2 är det primära kriteriet om fordran på institutet ur borgenärens synvinkel är omsättnings- eller överlåtbar. Utgivna löpande skuldebrev bör därför redovisas under denna post, medan enkla skuldebrev redovisas under "Skulder till kreditinstitut" (post 1) eller "In- och upplåning från allmänheten" (post 2).

⁴³ BRD art. 19.

⁴⁴ BRD art. 20.

17 a § Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 3A — Skulder i försäkringsrörelsen. Enligt 7 kap. 3 § allmänna råd bör försäkringsföretag i vissa fall konsolideras på ett förenklat sätt. I dessa fall bör posten delas in i följande delposter:

- a) Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring),
- b) Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring), och
- c) Övriga avsättningar och skulder.

”Försäkringstekniska avsättningar” motsvarar posten DD enligt uppställningsformen för balansräkningen i bilaga 2 till ÅRFL. ”Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk” motsvarar posten EE i samma lag.

Delposten ”Övriga avsättningar och skulder” omfattar övriga poster under rubriken ”Eget kapital, avsättningar och skulder” enligt uppställningsformen för balansräkningen i ÅRFL.

18 § Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 4 — Övriga skulder. Posten ”Övriga skulder” omfattar:

1. sådana derivat som har ett negativt bokfört värde, om det inte är lämpligare att redovisa derivatet under någon annan post,
2. skulder som inte har uppkommit genom banktransaktioner, t.ex. egna skatteskulder, leverantörsskulder och fondlikvidskulder, samt
3. andra skulder som inte lämpligen kan placeras under någon annan post.

Allmänna råd

Derivat med positivt bokfört värde, redovisas som huvudregel under ”Övriga tillgångar” enligt 13 §.

Bestämmelserna innebär att aktierelaterade och ränterelaterade derivat som huvudregel inte redovisas tillsammans med motsvarande underliggande instrument utan under ”Övriga tillgångar” eller ”Övriga skulder”.

19 §⁴⁵ Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 5 — Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter. Här redovisas inkomster som bokförts under räkenskapsperioden men som utgör intäkter för perioder efter balansdagen samt kostnader som avser räkenskapsåret men som innebär utgifter först efter balansdagen.

Här redovisas även upplupen ränta på in- och upplåning samt upplupen kupongränta på finansiella skulder.

20 § Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 6 — Avsättningar. Här redovisas det som avses i 4 kap. 1 § ÅRKL (jfr 4 kap. 9 § ÅRL).

21 §⁴⁶ Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 7 — Efterställda skulder. Under denna post ska sådana skulder redovisas som, vare sig de representeras av värdepapper eller inte, i händelse av likvidation eller konkurs enligt avtal ska återbetalas först efter det att övriga borgenärer tillgodosetts.

⁴⁵ BRD art. 11, jfr med fjärde direktivet art. 21.

⁴⁶ BRD art. 21.

22 § Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 8 — Obeskattade reserver. Här redovisas ackumulerade överavskrivningar, ersättningsfonder, periodiseringsfonder, skatteutjämningsreserver, uppskovsbelopp och andra obeskattade reserver.

I koncernbalansräkningen delas obeskattade reserver upp i en latent skatteskuld, som redovisas under post 6.b, ”Avsättningar för skatter”, och i en bunden kapitaldel, som redovisas under post 12.d, ”Övriga fonder”.

23 §⁴⁷ Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 9 — Aktiekapital / Grundfond / Insatskapital. Här redovisas sådant kapital som enligt institutets associationsform ska räknas som eget kapital och som är tecknat av aktieägare eller andra andelsinnehavare.

I bankaktiebolag och aktiebolag betecknas posten "Aktiekapital", i sparbanker "Grundfond" och i medlemsbanker "Insatskapital".

24 § Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 10 — Överkursfond. Här redovisas överkurs vid emission av aktier.

25 § Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 11 — Uppskrivningsfond. Här redovisas en uppskrivningsfond enligt bestämmelserna i 4 kap. 1 och 2 §§ ÅRKL.

26 § Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 12 — Andra fonder. Delpost 12.c, ”Garantifond”, avser en sådan fond som anges i 5 kap. 1 § sparbankslagen (1987:619).

27 § Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 13 — Balanserad vinst eller förlust. Här redovisas balanserad vinst eller ansamlad förlust.

Om institutet förvärvar egna aktier, ska fritt eget kapital minskas med utgiften för förvärvet enligt vad som följer av 5 kap. 1 § ÅRKL (jfr 5 kap. 14 § andra stycket ÅRL). Vid överlåtelse av egna aktier ska fritt eget kapital ökas med inkomsten av överlåtelsen.

Vid tillämpning av 7 kap. 2 § ÅRKL om kapitalandelsfonden ska institutet göra avsättningar till och nedsättningar av kapitalandelsfonden genom att flytta belopp inom eget kapital som en justering av posten ”Balanserad vinst eller förlust”. Sådana av- och nedsättningar ska således inte gå över resultaträkningen.

28 § Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 14 — Årets resultat. Här redovisas nettovinst eller nettoförlust för räkenskapsåret.

Poster inom linjen

29 § Poster inom linjen: Post 1 — Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser, varje slag för sig (”För egna skulder ställda säkerheter”). Här redovisas säkerheter som institutet ställt för egna skulder.

30 § Poster inom linjen: Post 2 — Övriga ställda panter och jämförliga säkerheter, varje slag för sig (”Övriga ställda säkerheter”). Här redovisas säkerheter som institutet ställt för annat än egna skulder, t.ex. för tredje man eller för egna ansvarsförbindelser.

⁴⁷ BRD art. 22.

31 §⁴⁸ Poster inom linjen: Post 3 — Ansvarsförbindelser. Här redovisas sådana transaktioner som innebär att ett institut har ställt garanti för tredje mans förpliktelser.

Delpost 3.b, ”Garantier”, omfattar alla ingångna garantiförpliktelser, bl.a. borgensförbindelser och oåterkalleliga rembursar.

32 §⁴⁹ Poster inom linjen: Post 4 — Åtaganden. Här redovisas sådana oåterkalleliga åtaganden som innebär risktagande.

Delpost 4.a, ”Åtaganden till följd av återköpstransaktioner”. Här redovisas sådana åtaganden som ingåtts i samband med oäkta återköpstransaktioner. Överförande part ska ta upp lösenpriset för den säljoption som ställts ut i transaktionen.

Delpost 4.b, ”Andra åtaganden”. Här redovisas bl.a. sådana oåterkalleliga åtaganden som är en följd av vidareutlåning av inlånade värdepapper.

⁴⁸ BRD art. 24.

⁴⁹ BRD art. 25 och 12.5.

Resultaträkningens poster

1 § Posterna i 2–22 §§ avser uppställningsformen för resultaträkningen enligt bilaga 2 till ÅRKL.

Resultaträkningen

2 §⁵⁰ **Post 1 — Ränteintäkter.** Här redovisas intäkter från sådana tillgångar som tas upp under Tillgångar, posterna 1–5 i balansräkningen ("Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker", "Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.", "Utlåning till kreditinstitut", "Utlåning till allmänheten" eller "Obligationer och andra räntebärande värdepapper").

Här redovisas även intäkter i form av periodiserad mellanskillnad mellan avistakurs och terminskurs då avistaposter säkrats genom terminskontrakt. Mottagande part i en äkta återköpstransaktion ska på motsvarande sätt ta upp den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskillingen i avistaledet och terminsledet.

Här redovisas också intäkter i form av sådana ränteliknande provisioner som beräknas på tidsbasis eller på basis av storleken på en fordran.

Allmänna råd

Här redovisas även ränteintäkter och räntekostnader på sådana ränteswappar som skyddar räntebärande tillgångar vid säkringsredovisning.

3 § **Post 2 — Leasingintäkter.** Här redovisas leasingintäkter brutto, dvs. före avskrivningar enligt plan.

4 §⁵¹ **Post 3 — Räntekostnader.** Här redovisas kostnader för sådana skulder som tas upp under Skulder, avsättningar och eget kapital, posterna 1, 2, 3 eller 7 ("Skulder till kreditinstitut", "In- och upplåning från allmänheten", "Emitterade värdepapper m.m." eller "Efterställda skulder").

Avgifter för den statliga insättningsgarantin redovisas också under denna post.

Här redovisas även kostnader i form av periodiserad mellanskillnad mellan avistakurs och terminskurs då avistaposter säkrats genom terminskontrakt. Överförande part i en äkta återköpstransaktion redovisar på motsvarande sätt den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskillingen i avistaledet och terminsledet.

Här redovisas också kostnader i form av ränteliknande provisioner som beräknas på tidsbasis eller på basis av en skulds storlek. Provision som debiteras i samband med uttag på inlåningsräkning är en korrigerigering av avtalad ränta som ska minska institutets räntekostnader.

Allmänna råd

⁵⁰ BRD art. 29.

⁵¹ BRD art. 29.

Här redovisas även räntekostnader och ränteintäkter på sådana ränteswappar som skyddar räntebärande skulder vid säkringsredovisning.

5 §⁵² Post 4 — Erhållna utdelningar. Här redovisas all utdelning från aktier och andelar, inklusive utdelning från intresseföretag och koncernföretag.

6 §⁵³ Post 5 — Provisionsintäkter. Här redovisas intäkter för lämnade tjänster, i den mån de inte är att betrakta som ränta, se 2 §.

Värdepappersbolag får redovisa provisionsintäkter respektive provisionskostnader överst i uppställningsformen för resultaträkningen.

Allmänna råd

Exempel på provisioner är:

- provisioner som kan hänföras till garantigivning, till låneförvaltning för andra långivares räkning och till värdepapperstransaktioner för tredje mans räkning,
- provisioner och andra avgifter samt intäkter som kan hänföras till betalningstransaktioner, clearingtransaktioner, kontoadministration samt förvaring och förvaltning av värdepapper,
- provisioner som kan hänföras till transaktioner i utländsk valuta samt till försäljning och köp av mynt och ädla metaller för tredje mans räkning, samt
- provisioner för mäklartjänster i samband med inlånings-, försäkrings- och låneavtal.

7 §⁵⁴ Post 6 — Provisionskostnader. Här redovisas kostnader för mottagna tjänster, i den mån de inte är att betrakta som ränta, se 4 §.

Allmänna råd

För exempel på provisioner och placering av provisionskostnader i värdepappersbolags resultaträkning, se allmänna råd till 6 §.

8 §⁵⁵ Post 7 — Nettoresultat av finansiella transaktioner. Här redovisas:

1. nettovinster eller nettoförluster av handel med dels finansiella instrument som innehas för handel (inklusive alla derivat) eller som utgör finansiella tillgångar som kan säljas, dels ädla metaller,
2. andra redovisade värdeförändringar på sådana finansiella instrument som avses i 1 och ädla metaller, samt
3. nettovinster eller nettoförluster av valutatransaktioner samt andra redovisade värdeförändringar av tillgångar och skulder i utländsk valuta i den mån de kan hänföras till valutakursförändringar.

Första stycket 2 och 3 tillämpas inte på värdeförändringar som redovisas direkt mot fonden för verkligt värde.

Här ska inte tas upp sådana värdeförändringar som enligt 2 och 4 §§ ska redovisas som ränta.

⁵² BRD art. 30.

⁵³ BRD art. 2.4 och 31.

⁵⁴ BRD art. 31.

⁵⁵ BRD art. 32.

Allmänna råd

När resultatet av återköp av egna räntebärande värdepapper tas direkt till resultatet, bör det redovisas under denna post.

9 § Post 8 — Övriga rörelseintäkter. Här redovisas sådana rörelseintäkter som inte lämpligen kan tas upp under någon annan post, t.ex. preskriberade medel, intäkter från egna fastigheter, driftsnetto från övertagna fastigheter samt realisationsvinst vid avyttring av investeringar som hålls till förfall.

10 §⁵⁶ Post 9 — Allmänna administrationskostnader. Här redovisas:
 – personalkostnader, inklusive löner och arvoden, bonus och provisioner, pensionskostnader och andra sociala kostnader, samt
 – övriga administrationskostnader.

Som pensionskostnader redovisas bruttokostnaden för pensionsförpliktelser, exklusive ATP-avgifter och premier för tjänstegrupplivförsäkring. Här redovisas även avkastningsskatt. Som bruttokostnad redovisas summan av kalkylmässiga kostnader enligt en försäkringsteknisk beräkning samt kostnader för pensionspremier.

Kalkylmässiga pensionskostnader omfattar trygganden som sker

- a) i en pensionsstiftelse,
- b) genom avsättning i balansräkningen, samt
- c) genom någon annan skuldföring i balansräkningen.

Angående a: Då trygganden sker i en pensionsstiftelse, beräknas de kalkylmässiga pensionskostnaderna av Bankanställdas Pensionstjänst (BPT), Sparinstitutens Pensionskassa (SPK) eller någon annan. De kalkylmässiga pensionspremierna ska vara beräknade som om premierna faktiskt skulle ha betalats för pensionsförpliktelserna och inkludera löneskatt på de kalkylmässiga kostnaderna.

Angående b: Då trygganden av pensionsförpliktelserna sker genom skuldföring i balansräkningen ska som kalkylmässig pensionskostnad redovisas under året utbetalda pensioner samt förändringen av kapitalvärdena vid utgången av redovisningsperioden i förhållande till ingången av perioden. Även avkastningsskatt samt löneskatt på kalkylmässiga kostnader och löneskatt på nettobetald premier ska inkluderas.

En minskning av kapitalvärdet som beror på att enskilda pensionsförpliktelser helt eller delvis har upphört ska inte reducera pensionskostnaden enligt denna beräkning utan redovisas som intäkt under bokslutsdispositioner.

Kostnaden för pensionspremier omfattar definitiva premier till försäkringsföretag enligt en försäkringsteknisk beräkning. Företag som är anslutna till SPP eller SPK ska redovisa bruttopremien respektive den definitiva premien som pensionskostnad, medan en mottagen rabatt ska redovisas som intäkt under bokslutsdispositioner.

Som kostnad för pensionspremier för en pensionsförpliktelse som täckts genom köp av en engångsförsäkring ska redovisas det värde som kommit fram vid en försäkringsteknisk beräkning. En eventuell rabatt ska redovisas som intäkt under bokslutsdispositioner.

⁵⁶ BRD art. 27.

Som betalda pensionspremier ska även sådana premier redovisas som betalas löpande till försäkringsbolag för tilläggs pensioner som inte är skattemässigt avdragsgilla, t.ex. kapitalförsäkringar, samt premier till FPG eller någon annan då pensionsåtaganden säkerställts.

Allmänna råd

Övriga administrationskostnader omfattar bl.a. hyres-, revisions-, utbildnings-, ADB-, telekommunikations-, rese- och representationskostnader samt kassadifferenser.

11 §⁵⁷ Post 10 — Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar. Här redovisas avskrivningar och nedskrivningar av sådana anläggningstillgångar som tas upp under posterna ”Immateriella anläggningstillgångar” (Tillgångar, post 9) eller ”Materiella tillgångar” (Tillgångar, post 10).

12 § Post 11 — Övriga rörelsekostnader. Här redovisas sådana rörelsekostnader som inte lämpligen kan tas upp under någon annan post.

Allmänna råd

Kostnader som kan redovisas här är t.ex. marknadsföringskostnader och försäkringskostnader.

13 §⁵⁸ Post 12 — Kreditförluster, netto. Här redovisas:

1. kostnader vid nedskrivningar av sådana fordringar som ska tas upp under posterna ”Utlåning till kreditinstitut” (Tillgångar, post 3) eller ”Utlåning till allmänheten” (Tillgångar, post 4) samt nedskrivningar av räntor som balanserats i tidigare årsbokslut,
2. avsättningar för sådana ansvarsförbindelser och åtaganden som tas upp inom linjen,
3. intäkter av tidigare nedskrivna fordringar, samt
4. belopp som återförts efter tidigare nedskrivningar eller avsättningar.

Allmänna råd

Nettokostnaden för att infria ställda garantier bör bedömas med hänsyn till värdet av eventuella regressrätter.

14 § Post 12A — Värdeförändring på övertagen egendom. Om ett institut i väsentlig utsträckning har övertagit egendom för att skydda fordringar, ska det lägga till en kompletterande post med beteckningen 12A, ”Värdeförändring på övertagen egendom”, efter posten 12, ”Kreditförluster, netto”, i uppställningsformen för resultaträkningen.

Här redovisas:

1. värdeförändringar på sådan egendom som ett institut övertagit för att skydda fordringar, samt
2. resultat av avyttring av övertagen egendom.

Andra stycket 1 tillämpas inte på värdeförändringar som redovisas direkt mot fonden för verkligt värde.

⁵⁷ BRD art. 27.

⁵⁸ BRD art. 33.

Om innehaven av övertagen egendom är oväsentliga, ska de intäkter och kostnader som anges i andra stycket istället redovisas som "Övriga rörelseintäkter" respektive "Övriga rörelsekostnader".

15 §⁵⁹ Post 13 — Nedskrivningar av finansiella tillgångar. Här redovisas kostnader vid nedskrivning av sådana finansiella tillgångar som tas upp under "Obligationer och andra räntebärande värdepapper" (Tillgångar, post 5), "Aktier och andelar (som inte ingår i post 7 eller 8)" (Tillgångar, post 6), "Aktier och andelar i intresseföretag" (Tillgångar, post 7) eller "Aktier och andelar i koncernföretag" (Tillgångar, post 8).

16 §⁶⁰ Post 14 — Återföringar av nedskrivningar av finansiella tillgångar. Här redovisas belopp som återförts efter tidigare nedskrivningar av finansiella tillgångar, om nedskrivningen kostnadsförts enligt 15 §.

16 a § Post 14A — Andelar i intresseföretags resultat. Här redovisas koncernens andel i resultatet för de intresseföretag som redovisas enligt kapitalandelsmetoden. I det ägande företags egen årsredovisning ska anskaffningsmetoden användas, och utdelning från intresseföretag redovisas i post 4 – "Erhållna utdelningar".

16 b § Post 14B — Försäkringsrörelsens resultat. Försäkringsföretag bör konsolideras på ett förenklat sätt i vissa fall enligt allmänna råd under 7 kap. 3 §. Denna post omfattar försäkringsföretagets resultaträkning till och med post 8 "Övriga kostnader" under avsnitt III "Icke-teknisk redovisning" enligt uppställningsformen för resultaträkningen i ÅRFL. Övriga poster under avsnitt III i resultaträkningen redovisas gemensamt för koncernen.

17 § Post 15 — Extraordinära intäkter. Här redovisas det som avses i 3 kap. 2 § ÅRKL (jfr 3 kap. 13 § ÅRL).

18 § Post 16 — Extraordinära kostnader. Här redovisas det som avses i 3 kap. 2 § ÅRKL (jfr 3 kap. 13 § ÅRL).

19 § Post 17 — Bokslutsdispositioner. Här redovisas avsättningar till och upp- lösningar av obeskattade reserver.

I koncernresultaträkningen ska posten inte användas. Den latent skattekostnaden ska redovisas under den skattepost som är tillämplig (post 18 eller 19).

Som avräkning av pensioner redovisas här skillnaden mellan, å ena sidan, den bruttokostnad för ingångna pensionsförpliktelser som redovisats under allmänna administrationskostnader och, å andra sidan, den nettokostnad som belastar institutets nettoresultat.

Här redovisas:

- kalkylmässiga pensionskostnader motsvarande den kostnad som redovisats under allmänna administrationskostnader,
- utbetalda pensioner inklusive sådana som täcks genom avsättning eller någon annan skuldföring i balansräkningen (–),
- avkastningsskatt och löneskatt baserad på en skattemässig beräkning (–),
- gottgörelse från någon stiftelse (+),

⁵⁹ BRD art. 34.

⁶⁰ BRD art. 34.

- återföring från någon skuldförd post i balansräkningen (+),
- återbetalning av premier som betalats tidigare till försäkringsbolag för tilläggpensioner som inte är skattemässigt avdragsgilla (+),
- avsättningar till stiftelse (–) samt
- avsättningar eller någon annan skuldföring i balansräkningen (–).

20 § Post 18 — Skatt på årets resultat. Här redovisas vad som i enlighet med god redovisningssed anses vara skatt på årets resultat.

21 § Post 19 — Övriga skatter. Här redovisas vad som i enlighet med god redovisningssed anses vara andra skatter än skatt på årets resultat.

Allmänna råd

Enligt Föreningen Auktoriserade Revisorers uttalande nummer 20, Fastighetsskatt, särskild löneskatt och avkastningsskatt på pensionsmedel, bör de angivna skatterna redovisas bland rörelsens kostnader och inte som skattekostnad.

Under posten ”Övriga skatter” bör endast redovisas sådana skattekostnader som inte är relaterade till resultatet, rörelsen eller finansieringen, t.ex. eventuella engångsskatter och förmögenhetsskatter.

22 § Post 20 — Årets resultat. Här redovisas nettovinsten eller nettoförlusten för räkenskapsåret.

Resultaträkningens uppställningsform*Allmänna råd*

Resultaträkningen bör innehålla de summeringsrader som anges nedan.

1. Ränteintäkter
2. Leasingintäkter
3. Räntekostnader
RÄNTENETTO
4. Erhållna utdelningar
5. Provisionsintäkter
6. Provisionskostnader
7. Nettoresultat av finansiella transaktioner
8. Övriga rörelseintäkter
SUMMA RÖRELSEINTÄKTER
9. Allmänna administrationskostnader
10. Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella
anläggningstillgångar
11. Övriga rörelsekostnader
SUMMA KOSTNADER FÖRE KREDITFÖRLUSTER
RESULTAT FÖRE KREDITFÖRLUSTER
12. Kreditförluster, netto
- 12A. Värdeförändring på övertagen egendom
13. Nedskrivningar av finansiella tillgångar
14. Återföringar av nedskrivningar av finansiella
tillgångar
- 14A. Andelar i intresseföretags resultat
RÖELSERESULTAT
15. Extraordinära intäkter
16. Extraordinära kostnader
17. Bokslutsdispositioner
18. Skatt på årets resultat
19. Övriga skatter
ÅRETS RESULTAT

Värdepappersbolag får enligt bilaga 2, 6 § redovisa provisionsintäkter och provisionskostnader före ränteintäkter.

Enligt 5 kap. 26 § ska upplysningar lämnas om räntenetto. Endast sådana företag som inte redovisar leasing enligt reglerna för operationell leasing kan redovisa räntenettet i resultaträkningen i delsummeringsraden räntenetto,

Enligt bilaga 2, 16 a § tas koncernens andel i resultatet för de intresseföretag som redovisas enligt kapitalandelsmetoden upp i posten 14A – Andelar i intresseföretags resultat.

Se även allmänna råd under 7 kap. 3 § i fråga om anpassningar av delsummeringsraden rörelseresultat vid en förenklad konsolidering av försäkringsföretag.

Bilaga 4

Finansiella instrument: Upplysningar och klassificering
(jfr Internationell redovisningsstandard IAS 32, omarbetad 1998)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING TILL BILAGA 4

TILLÄMPNINGSOMRÅDE	72
DEFINITIONER	73
KLASSIFICERING	75
Skulder och eget kapital	75
Emittentens redovisning av sammansatta finansiella instrument	76
Räntor, utdelningar samt vinster och förluster vid avyttring	77
Kvittning av finansiella tillgångar och finansiella skulder	78
UPPLYSNINGAR	80
Upplysningar om riktlinjer för styrning av finansiella risker	80
Avtalsvillkor och redovisningsprinciper	81
Ränterisk	83
Kreditrisk	85
Verkligt värde	88
Finansiella tillgångar som redovisas till ett värde som överstiger verkligt värde	89
Övriga upplysningar	90
ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER	90
IKRAFTTRÄDANDE	90

Tillämpningsområde

1. *Denna standard omfattar alla slag av finansiella instrument, oavsett om de redovisas i balansräkningen eller ej, med undantag för*
 - (a) *andelar i dotterföretag, enligt definition i IAS 27, Koncernredovisning och redovisning av innehav i dotterföretag,*
 - (b) *andelar i intresseföretag, enligt definition i IAS 28, Redovisning av innehav i intresseföretag,*
 - (c) *andelar i joint ventures, enligt definition i IAS 31, Redovisning av andelar i joint ventures,*
 - (d) *förpliktelser, inklusive pensionsförpliktelser, som arbetsgivare har för alla former av ersättning som utgår efter avslutad anställning, enligt definition i IAS 19, Ersättningar till anställda, och IAS 26, Redovisning av pensionsstiftelser,*
 - (e) *förpliktelser som en arbetsgivare har till följd av aktieoptioner och aktieköppprogram för anställda enligt IAS 19, Ersättningar till anställda, samt*
 - (f) *förpliktelser till följd av försäkringsavtal.*
2. Även om denna standard inte omfattar ett företags innehav i dotterföretag, omfattar den alla finansiella instrument som redovisas i koncernens balansräkning, oavsett om dessa instrument ägs eller har emitterats av moderföretaget eller av ett dotterföretag. Standarden omfattar också finansiella instrument som ägs eller har emitterats av ett joint venture och som redovisas i ägarföretagets balansräkning antingen direkt eller enligt klyvningsmetoden.
3. Vid tillämpning av denna standard utgör ett försäkringsavtal ett avtal som exponerar försäkringsgivaren för identifierade förlustrisker på grund av händelser eller omständigheter som inträffar eller upptäcks inom en viss tid, däribland dödsfall (vid livförsäkring, försäkringstagarens överlevnad), sjukdom, invaliditet, skada på egendom, skada på annan och avbrottsskada. Avtal som har formen av försäkringsavtal, men som huvudsakligen innebär en överföring av finansiella risker (se punkt 43), skall emellertid redovisas enligt denna standard. Exempel är vissa slag av finansiella återförsäkringar och kapitalförsäkringar med avkastningsgarantier. Företag som har förpliktelser till följd av försäkringsavtal uppmanas att överväga om denna standard bör tillämpas vid klassificering och upplysning om dessa förpliktelser.
4. Andra IAS:er som rör vissa typer av finansiella instrument innehåller ytterligare klassificerings- och upplysningskrav. IAS 17, Leasingavtal, och IAS 26, Redovisning av pensionsstiftelser, innehåller särskilda upplysningskrav som rör finansiella leasingavtal respektive investeringar gjorda av pensionsstiftelser. Därutöver gäller även bestämmelser i andra standarder, i synnerhet i IAS 30, Upplysningar i finansiella rapporter för banker och liknande finansiella institut, och IAS 39, Finansiella instrument: Redovisning och värdering.

Definitioner

5. I denna standard används följande begrepp med de innebörder som anges nedan:

Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till både en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld eller ett egetkapitalinstrument i ett annat företag.

Avtal avseende rå- och stapelvaror, där endera parten har rätt att reglera kontraktet med kontanter eller annat finansiellt instrument, skall redovisas som ett finansiellt instrument, med undantag för avtal

(a) som ingåtts för att täcka företagets förväntade behov av rå- och stapelvaror för köp, försäljning eller egen förbrukning och där behovet kvarstår efter avtalets ingående,

(b) där syftet med avtalen angivits i samband med att de ingicks samt

(c) som förväntas bli reglerade genom leverans av varor.

En finansiell tillgång är varje tillgång i form av

(a) likvida medel,

(b) avtalsenlig rätt att erhålla kontanter eller annan finansiell tillgång från ett annat företag,

(c) avtalsenlig rätt att byta ett finansiellt instrument med annat företag enligt villkor som kan komma att visa sig vara förmånliga eller

(d) egetkapitalinstrument emitterat av annat företag.

En finansiell skuld är varje skuld som innebär en avtalsenlig skyldighet

(a) att erlægga kontanter eller annan finansiell tillgång till ett annat företag eller

(b) att byta ett finansiellt instrument med annat företag under villkor som kan komma att visa sig vara oförmånliga.

Ett företag kan ha en avtalsenlig förpliktelse som det kan reglera antingen genom att betala med finansiella tillgångar eller med egna aktier. Om storleken på emissionen för att reglera skulden är beroende av det verkliga värdet på värdepapperen, det vill säga om värdet på aktierna alltid motsvarar storleken på skulden, är inte innehavaren exponerad för risken att värdet på aktierna kan sjunka. En sådan förpliktelse skall av företaget redovisas som en finansiell skuld.⁶¹

Ett egetkapitalinstrument är varje form av avtal som styrker en residual rätt i ett företags tillgångar efter avdrag för alla dess skulder.

Monetära finansiella tillgångar och finansiella skulder (eller monetära finansiella instrument) är finansiella tillgångar och finansiella skulder som regleras med ett fastställt eller fastställbart belopp.

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlätas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och har ett intresse av att transaktionen genomförs.

Marknadsvärde är det belopp som kan erhållas i samband med en försäljning eller som kan erläggas i samband med ett förvärv av ett finansiellt instrument, på en aktiv marknad.

6. I denna standard används begreppen "avtal" och "avtalsenlig" för att beteckna en överenskommelse mellan två eller flera parter, med tydliga ekonomiska konsekvenser, som parterna har liten, eller ingen, möjlighet att riva upp, vanligtvis eftersom det är

⁶¹ Se även IGC 11-1.

rättsligt verkställbart. Avtal, inklusive finansiella instrument, kan ha många olika former och behöver inte vara skriftliga.

7. Begreppet "företag" i punkt 5 omfattar såväl individer som alla verksamheter oberoende av associationsform samt myndigheter.
8. I definitionerna av finansiella tillgångar och finansiella skulder ingår begreppen finansiell tillgång och finansiellt instrument utan att de för den skull är cirkulära. När det finns en avtalsenlig rätt eller skyldighet att byta ett finansiellt instrument mot ett annat ger instrumenten upphov till finansiella tillgångar, finansiella skulder eller egetkapitalinstrument. Bytet kan ge upphov till en kedja av avtalsenliga rättigheter eller skyldigheter, men till slut leder det till att ett företag erhåller eller erlägger kontanter eller till ett förvärv eller en emission av ett egetkapitalinstrument.
9. Finansiella instrument omfattar såväl primära instrument såsom kundfordringar, leverantörsskulder och aktier som derivat såsom finansiella optioner, terminskontrakt samt ränte- och valutaswappar. Ett derivat omfattas av denna standard oavsett om det redovisats i balansräkningen eller ej.
10. Derivat ger upphov till rättigheter och skyldigheter som innebär att en eller flera av de finansiella risker som finns i ett underliggande primärt instrument överförs mellan de parter som ställt ut respektive förvärvat derivatet. Derivat medför inte att det primära finansiella instrumentet överläts när derivatet utfärdas. Denna äganderätt överläts heller inte nödvändigtvis när derivatet förfaller.
11. Materiella tillgångar såsom lager, maskiner, fastigheter, leasade tillgångar samt immateriella tillgångar såsom patent och varumärken är inte finansiella tillgångar. Kontroll över sådana materiella och immateriella tillgångar skapar möjligheter att erhålla framtida inbetalningar eller andra tillgångar, men ger inte upphov till en omedelbar rättighet att erhålla kontanta medel eller andra finansiella tillgångar.
12. Tillgångar i form av förutbetalda kostnader, där den framtida ekonomiska nyttan utgörs av leveranser av varor eller tjänster snarare än av en rätt att erhålla kontanter eller andra finansiella tillgångar, utgör inte finansiella tillgångar. På motsvarande sätt utgör förutbetalda intäkter och flertalet garantiavsättningar inte finansiella skulder, eftersom det sannolika utflödet av ekonomiska resurser utgörs av leveranser av varor eller tjänster snarare än av kontanter eller andra finansiella tillgångar.
13. Skulder eller tillgångar som inte är av avtalsmässig natur, såsom inkomstskatter, som uppkommer som följd av statliga bestämmelser, utgör inte finansiella skulder eller finansiella tillgångar. Redovisning av inkomstskatter behandlas i IAS 12, Inkomstskatter.
14. Avtalsenliga rättigheter och skyldigheter att överföra annat än finansiella tillgångar ingår inte i definitionen av finansiella instrument. Som exempel kan nämnas avtalsenliga rättigheter (förpliktelser) som bara kan regleras genom erhållande (eller leverans) av en icke-finansiell tillgång, exempelvis en råvarutermi. På motsvarande sätt kan de rättigheter/skyldigheter som uppkommer genom ett operationellt leasingavtal avseende en fysisk tillgång bara regleras genom att tjänster erhålls/tillhandahålls. Varken den rätt som den ena parten har att erhålla en icke-finansiell tillgång eller tjänst eller den motsvarande skyldigheten hos den andra parten ger upphov till en rättighet eller skyldighet hos någondera parten att erhålla, leverera eller byta en finansiell tillgång.
15. Möjligheten att utöva en avtalsenlig rätt eller skyldigheten att uppfylla en avtalsenlig förpliktelse kan antingen vara ovillkorlig eller beroende av att en framtida händelse inträffar. Ett exempel är en finansiell garanti som ger långgivaren en avtalsenlig rätt att erhålla kontanter från garanten och en motsvarande skyldighet för garanten att betala till långgivaren om låntagaren inte fullgör sina åtaganden. Den avtalsenliga rättigheten och skyldigheten existerar, eftersom en händelse inträffat (att garantiavtalet ingicks), även om långgivarens möjlighet att utnyttja sin rättighet och garantens skyldighet att fullgöra sin förpliktelse båda är beroende av att en framtida händelse inträffar eller inte,

nämligen låntagarens betalning. En villkorad rättighet och skyldighet omfattas av definitionen av en finansiell tillgång och finansiell skuld, även om många sådana tillgångar och skulder inte uppfyller de krav som gäller för att de skall redovisas i balansräkningen.

16. En förpliktelse av ett företag att emittera eller leverera egna egetkapitalinstrument, exempelvis i form av en aktieoption eller teckningsoption, utgör inte en finansiell skuld utan ett egetkapitalinstrument, eftersom företaget inte är skyldigt att erlægga kontanter eller andra finansiella tillgångar. På motsvarande sätt är ett företags utgift för att köpa en rätt att köpa tillbaka egetkapitalinstrument från ett annat företag inte en finansiell tillgång utan en avdragspost från eget kapital.⁶²
17. Minoritetsintressen, som kan uppkomma i en koncernbalansräkning, utgör varken finansiella skulder eller eget kapital. I koncernredovisningen presenteras innehav i dotterföretag i enlighet med IAS 27, Koncernredovisning och redovisning av innehav i dotterföretag. Det innebär att ett finansiellt instrument som klassificerats som ett egetkapitalinstrument av ett dotterföretag antingen elimineras av moderföretaget eller redovisas av moderföretaget i koncernredovisningen som ett minoritetsintresse skilt från moderföretagets eget kapital. Ett finansiellt instrument som redovisats som en finansiell skuld i ett dotterföretags balansräkning kvarstår som skuld i koncernbalansräkningen, såvida den inte elimineras för att den är en koncernintern post. Moderföretagets redovisning vid upprättande av koncernredovisning påverkar inte dotterföretagets presentation i sina finansiella rapporter.

Klassificering

Skulder och eget kapital

18. *Företag som emitterat ett finansiellt instrument skall redovisa instrumentet, eller dess delar, som skuld eller som eget kapital i enlighet med den ekonomiska innebörden av de villkor som gäller för instrumentet när det redovisas första gången, samt i enlighet med definitionerna av en finansiell skuld och ett egetkapitalinstrument.*⁶³
19. Ett finansiellt instruments klassificering i balansräkningen beror på den ekonomiska innebörden av de villkor som gäller för instrumentet, inte den legala formen. Även om den ekonomiska innebörden och den legala formen normalt sammanfaller, behöver inte detta alltid vara fallet. Som exempel kan nämnas vissa finansiella instrument som legalt är utformade som eget kapital men vars ekonomiska innebörd är en skuld och andra instrument som kombinerar villkor som är utmärkande för egetkapitalinstrument med sådana som är utmärkande för finansiella skulder. Klassificeringen av ett instrument som eget kapital eller skuld i balansräkningen utgår från en bedömning av dess ekonomiska innebörd när det redovisas första gången. Klassificeringen bibehålls därefter till dess att det finansiella instrumentet inte längre redovisas i balansräkningen.
20. Det som skiljer en finansiell skuld från ett egetkapitalinstrument är förekomsten av en avtalsenlig förpliktelse för den part som emitterat instrumentet (emittenten) att antingen överlämna kontanter eller annan finansiell tillgång till den andra parten (innehavaren) eller att byta ett annat finansiellt instrument med innehavaren på villkor som kan visa sig vara oförmånliga för emittenten. När en sådan avtalsenlig förpliktelse existerar är instrumentet definitionsmässigt en finansiell skuld oberoende av hur den avtalsenliga förpliktelsen regleras. Att emittentens förmåga att uppfylla sin förpliktelse är beroende av exempelvis tillgång till utländsk valuta eller ett godkännande från en myndighet innan betalningen kan verkställas, innebär inte att emittenten inte har en förpliktelse eller att innehavaren inte har den rättighet som är knuten till instrumentet.

⁶² Se även SIC-16, Återköp av egetkapitalinstrument.

⁶³ Se även SIC-5, Klassificering av finansiella instrument – villkorade leveransförbehåll.

21. När ett finansiellt instrument inte ger upphov till en avtalsenlig förpliktelse för emittenten att leverera kontanter eller annan finansiell tillgång eller att byta ett finansiellt instrument mot ett annat på villkor som kan visa sig vara oförmånliga, är instrumentet ett egetkapitalinstrument. Även om innehavaren av ett sådant instrument har rätt till en andel av eventuella utdelningar, har emittenten ingen avtalsenlig skyldighet att lämna utdelning.
22. När en preferensaktie innehåller villkor som antingen förpliktar emittenten att lösa in aktien till ett visst eller fastställbart belopp vid en viss eller fastställbar tidpunkt eller som ger innehavaren rätt att kräva att emittenten löser in aktien till en viss eller fastställbar kurs vid en viss tidpunkt eller därefter, är instrumentet definitionsmässigt en finansiell skuld och skall redovisas som en sådan. En preferensaktie som inte uttryckligen innehåller sådana villkor kan ändå utgöra en finansiell skuld beroende på hur villkoren är utformade. Som exempel kan nämnas en preferensaktie som, trots att den inte har en fastställd inlösendag eller ger innehavaren rätt att påkalla inlösen, ger innehavaren rätt att erhålla en stigande utdelning som inom överskådlig tid blir så hög att emittenten i praktiken inte har något annat val än att lösa in instrumentet. I det fallet är det korrekt att klassificera instrumentet som en finansiell skuld, eftersom emittenten har liten, eller ingen, möjlighet att undvika att lösa in instrumentet. På motsvarande sätt gäller för ett finansiellt instrument som har formen av en aktie och som ger innehavaren rätt till inlösen, om en framtida händelse som i hög grad är sannolik inträffar, att en klassificering som finansiell skuld vid emissionstillfället återspeglar instrumentets ekonomiska innebörd.

Emittentens redovisning av sammansatta finansiella instrument

23. *Ett företag som emitterat ett finansiellt instrument som inrymmer både en finansiell skuld och ett egetkapitalinstrument, skall redovisa instrumentets delar var för sig i enlighet med punkt 18.*
24. Denna standard kräver att företag som emitterat ett sammansatt finansiellt instrument som inrymmer både en finansiell skuld och ett egetkapitalinstrument skall redovisa delarna var för sig. Det beror mer på form än innebörd att både skulder och egetkapitalinstrument ingår i ett enda finansiellt instrument i stället för två eller flera separata instrument. En emittents finansiella ställning återspeglas bäst om skuld- och egetkapitaldelarna i ett enskilt sammansatt instrument redovisas var för sig i enlighet med deras ekonomiska innebörd.
25. I balansräkningen skiljer emittenten av ett sammansatt finansiellt instrument mellan ett primärt finansiellt instrument, och den option, som utfärdats till innehavaren av instrumentet, att omvandla skulden till aktier i det emitterande företaget. Ett exempel på ett sådant finansiellt instrument är ett konvertibelt skuldebrev eller liknande instrument. Ur emittentens synvinkel består ett sådant instrument av två delar – en finansiell skuld (en avtalsenlig förpliktelse att överlämna kontanter eller andra finansiella tillgångar) och ett egetkapitalinstrument (en köpoption som ger innehavaren rätt att under en viss tid kräva att skuldebrevet konverteras till stamaktier). Den ekonomiska innebörden av att emittera ett sådant instrument är i stort sett densamma som att samtidigt emittera antingen ett skuldebrev med rätt till förtida inlösen och fristående teckningsoptioner eller att emittera ett skuldebrev med frånskiljbara teckningsoptioner. Oavsett vilket alternativ som väljs redovisar emittenten skulddelen och egetkapitaldelen var för sig i balansräkningen.
26. Klassificeringen av egetkapitaldelen och skulddelen i ett konvertibelt instrument ändras inte när sannolikheten för konvertering ändras, även om en konvertering kommit att framstå som ekonomiskt fördelaktig för vissa innehavare. Innehavare av finansiella instrument agerar inte alltid så som kan förväntas. Agerandet kan exempelvis påverkas av att skattekonsekvenserna skiljer sig åt mellan olika innehavare. Dessutom kan sannolikheten för konvertering ändras över tiden. Emittentens förpliktelse att lösa in skuldebrevet med kontanter kvarstår till dess att skuldebrevet upphör genom konvertering till aktier eller förfall, eller vid annan transaktion.

27. Ett finansiellt instrument kan innehålla delar som varken är finansiella skulder eller egetkapitalinstrument. Exempelvis kan ett instrument ge innehavaren rätt att erhålla en icke-finansiell tillgång såsom en rå- eller stapelvara och en rättighet att byta rätten mot aktier från emittenten. Emittenten redovisar egetkapitalinstrumentet (det vill säga optionen att erhålla aktier i stället för råvaran) skilt från instrumentets övriga delar, oavsett om dessa är finansiella eller ej.
28. Denna standard behandlar inte hur finansiella tillgångar, finansiella skulder och egetkapitalinstrument skall värderas och anger därför inte någon särskild metod för hur värdet på ett sammansatt instrument kan delas upp på de olika komponenterna. Flera metoder är tänkbara, bland andra att
- (a) värdera den del av instrumentet som är enklast att värdera och värdera den andra delen (vanligen en egetkapitaldel) som restpost samt
 - (b) värdera den finansiella skulddelen och egetkapitaldelen var för sig och sedan justera beloppen proportionellt så att värdet på delarna tillsammans motsvarar vad som gäller för instrumentet som helhet.

Summan av de redovisade värdena på den finansiella skulddelen och egetkapitaldelen är alltid lika med värdet på det sammansatta finansiella instrumentet såsom en helhet, när det redovisas för första gången. Uppdelningen och klassificeringen av delarna i ett sammansatt finansiellt instrument ger alltså inte upphov till vare sig vinst eller förlust.

29. Enligt den första metoden i punkt 28 fastställer emittenten av ett konvertibelt skuldebrev först värdet på den finansiella skulden genom att diskontera de framtida betalningarna med den aktuella marknadsräntan för en liknande skuld, men utan rätt till konvertering. Det redovisade värdet på egetkapitalinstrumentet (rätten att konvertera till stamaktier) erhålls därefter genom att värdet på det konvertibla skuldebrevet minskas med det värde som fastställts för den finansiella skulden. Enligt den andra metoden fastställer emittenten värdet på konverteringsrätten direkt genom hänvisning till det verkliga värdet på andra liknande optioner, om sådana finns, eller med hjälp av en optionsvärderingsmodell. Det redovisade värdet på var och en av delarna justeras därefter proportionellt i den utsträckning som krävs för att summan av värdena skall motsvara vad som erhållits för det konvertibla skuldebrevet.

Räntor, utdelningar samt vinster och förluster vid avyttring

30. Räntor, utdelningar samt vinster och förluster hänförliga till ett finansiellt instrument eller del därav, som redovisas som en finansiell skuld, skall redovisas i resultaträkningen som intäkt eller kostnad. Utdelningar till innehavare av finansiella instrument som är klassificerade som egetkapitalinstrument redovisas direkt mot eget kapital.

31. Det som avgör om räntor, utdelningar, vinster och förluster skall redovisas över resultaträkningen eller ej, är hur det finansiella instrumentet till vilket räntorna med mera är hänförliga redovisats i balansräkningen. Utdelningar på aktier som redovisats som finansiella skulder skall sålunda redovisas som kostnader i resultaträkningen på samma sätt som räntor på en obligation. På motsvarande sätt skall vinster och förluster som uppkommer i samband med inlösen eller återfinansiering av instrument som redovisats som skulder redovisas i resultaträkningen medan inlösen och refinansiering av instrument som klassificerats som egetkapitalinstrument skall redovisas som förändring i eget kapital.⁶⁴
32. Utdelning på aktier som redovisas som kostnad kan redovisas i resultaträkningen antingen tillsammans med räntor för övriga skulder eller som en separat post. Upplýsningar om räntor och utdelningar skall lämnas i enlighet med IAS 1, Utformning av finansiella rapporter, IAS 30, Upplýsningar i finansiella rapporter

⁶⁴ Se även SIC-17, Redovisning av kostnader i samband med emission eller återköp av egetkapitalinstrument.

för banker och liknande finansiella institut, och IAS 39, Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Eftersom den skattemässiga behandlingen kan variera för utdelningar och räntor bör separat upplysning lämnas om dem i resultaträkningen. Upplysningar om skatteeffekter lämnas i enlighet med IAS 12, Inkomstskatter.

Kvittning av finansiella tillgångar och finansiella skulder

33. *En finansiell tillgång och en finansiell skuld skall kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen när ett företag*

(a) har en legal rätt att kvitta de redovisade beloppen samt

(b) har för avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt avyttra tillgången och reglera skulden.

34. Denna standard kräver att finansiella tillgångar och finansiella skulder skall kvittas mot varandra när detta återspeglar företagets förväntade kassaflöden vid regleringen av två eller flera finansiella instrument. När ett företag har rätt att erhålla eller erlägga ett nettobelopp, och har för avsikt att göra detta, har det i själva verket endast en finansiell tillgång eller en finansiell skuld. Om så inte är fallet, redovisas de finansiella tillgångarna och skulderna var för sig på ett sätt som återspeglar den roll de har som resurser eller förpliktelse för företaget.
35. En kvittning av en finansiell tillgång och en finansiell skuld och en redovisning enbart av ett nettobelopp är inte detsamma som att upphöra att redovisa en finansiell tillgång eller finansiell skuld. Kvittning ger inte upphov till redovisning av vinst eller förlust, men att upphöra att redovisa ett finansiellt instrument får inte bara till följd att ett tidigare redovisat instrument tas bort från balansräkningen, utan kan också innebära redovisning av en vinst eller en förlust.
36. Låntagarens legala kvittningsrätt, på grund av avtal eller på annan grund, innebär att låntagaren kan reglera eller på annat sätt eliminera en förfallen betalning till en långivare genom att kvitta den mot en betalning från långivaren. Undantagsvis kan en låntagare ha en legal rätt att kvitta en fordran från tredje person mot betalningen till långivaren, förutsatt att det finns ett avtal mellan de tre parterna som tydligt reglerar låntagarens rätt till kvittning. Eftersom kvittningsrätten är en legal rätt, kan de villkor som utgör stöd för kvittningsrätten skilja sig åt från en jurisdiktion till en annan. Det måste därför klargöras vilken lagstiftning som skall tillämpas mellan parterna.
37. Förekomsten av en legal rätt att kvitta en finansiell tillgång mot en finansiell skuld påverkar de rättigheter och skyldigheter som är förknippade med sådana tillgångar och skulder och kan ha en väsentlig påverkan på hur företaget är exponerat för kredit- och likviditetsrisker. Förekomsten av en rätt att kvitta är dock inte i sig en tillräcklig grund för kvittning. I avsaknad av en avsikt att kvitta eller att samtidigt reglera posterna, påverkas inte storleken av och tidpunkten för företagets framtida kassaflöden. Om ett företag däremot har för avsikt att utnyttja sin rätt att kvitta eller att samtidigt reglera posterna, ger en nettoredovisning av tillgången och skulden en bättre bild av storleken på och tidpunkten för de förväntade framtida kassaflödena och av de risker som dessa kassaflöden för. Om en av parterna – eller båda – har för avsikt att reglera sina mellanhavanden netto, men utan legalt stöd, är inte detta en tillräcklig grund för kvittning, eftersom de rättigheter och skyldigheter som är förknippade med de enskilda finansiella tillgångarna och skulderna kvarstår oförändrade.
38. Hur ett företag avser att reglera vissa tillgångar och skulder kan påverkas av etablerad affärssed, de finansiella marknadernas krav och andra omständigheter som begränsar möjligheterna att erlägga ett nettobelopp eller att reglera posterna samtidigt. När ett företag har rätt att kvitta, men inte har för avsikt att utnyttja denna rätt eller att samtidigt reglera posterna, lämnas upplysning om hur detta påverkar exponeringen för kreditrisker i enlighet med punkt 66.

39. Exempel på när två finansiella instrument regleras samtidigt är i verksamheten i en clearingorganisation på en organiserad finansiell marknad eller vid en tvåpartstransaktion. De kassaflöden som uppstår i dessa fall motsvaras i själva verket av ett enda nettobelopp och det finns ingen exponering för vare sig kredit- eller likviditetsrisker. Vid andra tillfällen kan ett företag reglera två instrument genom att erhålla och erlägga skilda belopp, varigenom det exponeras för kreditrisken avseende hela tillgången och likviditetsrisken för hela skulden. Sådana riskexponeringar kan vara av väsentlig storlek även om de är kortvariga. Därför anses en avyttring av en finansiell tillgång och en reglering av en finansiell skuld ha skett samtidigt endast om transaktionerna inträffar i samma ögonblick.
40. De förutsättningar för kvittning som anges i punkt 33 är i allmänhet inte uppfyllda och kvittning vanligtvis inte tillämplig när
- (a) flera olika finansiella instrument används för att efterlikna ett annat finansiellt instrument (ett så kallat syntetiskt instrument),
 - (b) finansiella tillgångar och finansiella skulder är förknippade med finansiella instrument som är exponerade för samma primära risker (ett exempel är tillgångar och skulder som ingår i en portfölj med terminskontrakt eller andra derivat), men med olika motparter,
 - (c) finansiella eller andra tillgångar använts som säkerhet för lån där långivaren inte har regressrätt gentemot låntagaren om säkerheten är otillräcklig (lån utan regressrätt),
 - (d) finansiella tillgångar förvaras i depå av en låntagare för att reglera en förpliktelse, men där långivaren inte godkänt arrangemanget (exempelvis när det gäller medel som har satts av för återbetalning av en obligation) eller
 - (e) ett företag ådragit sig förpliktelser till följd av händelser som ger upphov till förluster, men förväntar sig att kompenseras av en tredje part till följd av ett försäkringsavtal.
41. Företag som ingår ett stort antal transaktioner med finansiella instrument med en enskild motpart kan sluta ett ramavtal avseende kvittning med den motparten. Ett sådant avtal innebär att alla finansiella instrument som täcks av avtalet regleras netto i händelse av utebliven betalning eller vid förfall av ett enskilt kontrakt. Denna typ av avtal är vanligt förekommande bland finansiella institut för att åstadkomma ett skydd i händelse av utebliven betalning eller andra händelser som gör att motparten inte kan fullgöra sina förpliktelser. Ett ramavtal för kvittning skapar vanligen en legal kvittningsrätt och påverkar regleringen av enskilda finansiella tillgångar och finansiella skulder endast i händelse av en angiven typ av betalningsinställelse eller andra omständigheter som inte förväntas inträffa i den normala affärsverksamheten. Denna typ av ramavtal utgör inte en grund för kvittning om inte båda förutsättningarna i punkt 33 är uppfyllda. När finansiella tillgångar och finansiella skulder som omfattas av ett ramavtal för kvittning inte kvittas, skall upplysning om hur detta påverkar företagets kreditrisk lämnas i enlighet med punkt 66.

Upplysningar

42. Syftet med de upplysningskrav som ställs enligt denna standard är att ge information som hjälper användarna att förstå hur finansiella instrument påverkar ett företags ställning, resultat och kassaflöden, oavsett om de redovisas i balansräkningen eller ej, och att underlätta en uppskattning av storlek, tidpunkt och sannolikhet för de framtida kassaflöden som är hänförliga till dessa instrument. Förutom krav på särskilda upplysningar om finansiella instrument uppmanas företaget att diskutera omfattningen av användningen av finansiella instrument, de risker de medför och vilka syften i affärsverksamheten de tjänar. En diskussion kring företagsledningens riktlinjer för styrning av de risker som är förknippade med de finansiella instrumenten, inklusive riktlinjer för säkring av risker och företagets agerande för att undvika en olämplig koncentration av risker samt förekomsten av krav på säkerheter för att minska kreditrisker, ger värdefull bakgrundsinformation som är oberoende av vilka instrument som finns vid en viss tidpunkt. En del företag väljer att tillhandahålla sådan information i en kommentar som bifogas de finansiella rapporterna, i stället för att låta dem ingå i rapporterna.
43. Transaktioner med finansiella instrument kan leda till att ett företag tar på sig någon eller några av de finansiella risker som beskrivs nedan eller överför sådana risker på någon annan. Den information som enligt standarden skall lämnas, hjälper användarna av de finansiella rapporterna att utvärdera omfattningen av de risker som är hänförliga till finansiella instrument oavsett om de redovisats i balansräkningen eller ej.
- (a) Priserisk – det finns tre typer av priserisk: valutarisk, ränterisk och marknadsrisk.
- (i) Valutarisk är risken att värdet på ett finansiellt instrument ändras på grund av förändringar i valutakurser.
 - (ii) Ränterisk är risken att värdet på ett finansiellt instrument ändras på grund av förändringar i marknadsräntorna.
 - (iii) Marknadsrisk är risken att värdet på ett finansiellt instrument ändras på grund av förändringar i marknadspriserna, oavsett om förändringarna beror på faktorer som rör ett enskilt värdepapper eller på faktorer som påverkar alla värdepapper som handlas på marknaden.
- Begreppet "priserisk" innebär inte bara en risk för förluster, utan också möjlighet till vinster.
- (b) Kreditrisk – kreditrisk är risken att en part i en transaktion med ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sin förpliktelse och därigenom orsakar en förlust för den andra parten.
- (c) Likviditetsrisk – likviditetsrisk (eller finansieringsrisk) är risken att ett företag får svårigheter med att betala åtaganden som är förknippade med finansiella instrument. Likviditetsrisk kan uppkomma på grund av svårigheter att snabbt sälja en finansiell tillgång till ett pris som ligger nära det verkliga värdet.
- (d) Kassaflödesrisk – kassaflödesrisk är risken att de framtida kassaflöden som är förknippade med ett monetärt finansiellt instrument varierar i belopp. När det gäller låneinstrument med rörlig ränta uppkommer sådana variationer på grund av ändringar i det finansiella instrumentets effektiva ränta, vanligen utan en motsvarande förändring av instrumentets verkliga värde.

Upplysningar om riktlinjer för styrning av finansiella risker

43A. Företag skall beskriva sina mål och riktlinjer för sin finansiella riskhantering, inklusive riktlinjer för säkring av de framtida betalningar för vilka säkringsredovisning tillämpas för varje huvudtyp av framtida betalningar.

44. Denna standard anger inte hur eller var information om finansiella instrument skall lämnas i de finansiella rapporterna. När det gäller sådana instrument för vilka

erforderlig information anges i balansräkningen behöver inte informationen upprepas i noterna. När det gäller finansiella instrument som inte redovisas i balansräkningen ges informationen bäst i noter eller i kompletterande tabeller. Den information som lämnas kan vara en kombination av sådana kommentarer och särskilda kvantitativa uppgifter, som är tillämpliga med hänsyn till instrumentets karaktär och relativa betydelse för företaget.

45. Det är instrumentets relativa betydelse som avgör hur utförliga uppgifter som skall lämnas om det. Det är viktigt att uppnå en balans mellan risken för att tynga de finansiella rapporterna med allt för detaljerade uppgifter som kan vara mindre värdefulla för användarna och risken för att väsentlig information döljs till följd av en alltför hög aggregationsnivå. Om exempelvis ett företag har ingått ett stort antal kontrakt med likartade villkor och inget kontrakt är särskilt betydelsefullt, lämnar företaget uppgifter i sammandrag genom hänvisning till specifika kategorier av kontrakt. Å andra sidan kan uppgifter om ett enskilt instrument vara betydelsefullt, om instrumentet exempelvis utgör en väsentlig del av företagets finansiering.
46. Företagsledningen grupperar finansiella instrument på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till karaktären på den information som skall lämnas, och beaktar instrumentens egenskaper, huruvida instrumenten redovisas i balansräkningen och i förekommande fall tillämplig värderingsgrund. Vanligen görs härvid en åtskillnad mellan poster som värderas till anskaffningsvärde och verkligt värde. När belopp som anges i noter eller i tabeller hänför sig till tillgångar eller skulder som redovisats i balansräkningen lämnas uppgifter som möjliggör en avstämning mot beloppen i balansräkningen. När ett företag är part i ett finansiellt instrument som inte omfattas av denna standard, exempelvis förpliktelser i en pensionsstiftelse eller ett försäkringsavtal, utgör dessa instrument ett (eller flera) slag av finansiella tillgångar eller finansiella skulder som redovisas separat i förhållande till de instrument som omfattas av denna standard.

Avtalsvillkor och redovisningsprinciper

47. *För varje slag av finansiella tillgångar, finansiella skulder, egetkapitalinstrument, vare sig de redovisas i balansräkningen eller ej, skall ett företag ange*
- (a) en beskrivning av de finansiella instrumentens omfattning och karaktär, inklusive väsentliga villkor som kan komma att påverka storlek av samt tidpunkt och sannolikhet för framtida kassaflöden samt*
 - (b) vilka redovisningsprinciper och metoder som företaget använt, inklusive kriterierna för när ett instrument redovisas i balansräkningen samt tillämplig värderingsgrund.*
48. De avtalade villkoren har betydelse när det gäller att bedöma storlek på samt tidpunkt och sannolikhet för framtida in- och utbetalningar för ett finansiellt instruments avtalsparter. Avtalsvillkoren beskrivs när finansiella instrument är viktiga för ett företag i relation till dess ekonomiska ställning eller till dess bedömda framtida rörelseresultat, oavsett om de redovisats eller ej och oavsett om de redovisas enskilt eller i grupp. Om inget enskilt instrument är väsentligt för en bedömning av framtida kassaflöden för ett visst företag, lämnas en redogörelse för instrumentens viktigaste egenskaper genom hänvisning till lämpliga grupperingar av likartade instrument.
49. Nedan följer exempel på sådana villkor som företaget kan behöva informera om när de finansiella instrument som ett företag äger eller har emitterat, enskilt eller i grupp, ger upphov till vad som kan visa sig vara en väsentlig exponering för de risker som beskrivs i punkt 43:
- (a) Nominellt belopp eller motsvarande, som för vissa derivat, exempelvis ränteswappar, kan vara det belopp som framtida utbetalningar bygger på.
 - (b) Förfallotidpunkt.
 - (c) Parternas rätt till förtida inlösen, inklusive den period eller tidpunkt när rätten kan utnyttjas samt lösenpriset eller ett intervall för lösenpriset.

- (d) Parternas rätt att konvertera eller byta instrumentet mot ett annat finansiellt instrument eller en annan tillgång eller skuld samt period eller tidpunkt när optionen kan utnyttjas. Information lämnas också om utbytesförhållandet.
 - (e) Storlek och tidpunkt beträffande fastställda framtida in- och utbetalningar av instrumentets nominella belopp, inklusive avbetalningar och eventuella medel som avsatts av för återbetalning av skuld eller liknande krav.
 - (f) Angivet räntebelopp eller angiven räntesats, utdelning eller annan periodisk avkastning på nominellt belopp, inklusive tidpunkter för betalningarna.
 - (g) Innehav av säkerheter avseende finansiella tillgångar eller lämnade panter avseende finansiella skulder.
 - (h) Den valuta i vilken in- eller utbetalningar skall erläggas om detta skall ske i annan valuta än företagets rapportvaluta.
 - (i) Information enligt punkterna (a) till (h) ovan om ett sådant instrument som kan komma att erhållas vid ett byte mot ett instrument som innehas.
 - (j) Förekomsten av villkor som, om de inte uppfylls, har väsentlig betydelse för andra villkor. (Ett exempel kan vara en begränsning av skuldsättningsgraden för ett obligationslån som, om villkoret inte uppfylls, gör att lånet förfaller till betalning omedelbart.)
50. När klassificeringen i balansräkningen av ett finansiellt instrument avviker från dess legala form är det önskvärt att företaget beskriver instrumentets karaktär i en not.
51. Värdet av information om de finansiella instrumentens omfattning och karaktär ökar när företaget framhåller samband mellan enskilda instrument som kan påverka framtida kassaflödets storlek, tidpunkt eller sannolikhet. Det är exempelvis viktigt att upplysa om säkringsförhållanden som kan finnas när ett företag har ett innehav i aktier och har köpt en säljoption avseende dessa aktier. Det är också viktigt att företaget informerar om sambandet mellan delarna i ett så kallat syntetiskt instrument, exempelvis när ett företag har skapat ett lån till fast ränta genom att låna till rörlig ränta och ingå ett swapavtal för att byta den rörliga räntan mot en fast ränta. I båda dessa exempel redovisar företaget de enskilda finansiella tillgångarna och finansiella skulderna i balansräkningen i enlighet med deras karaktär, antingen enskilt eller inom det slag av finansiella tillgångar eller finansiella skulder till vilka de hör. I vad mån riskexponeringen ändrats genom sambandet mellan tillgångar och skulder kan framgå för användaren av de finansiella rapporterna av de upplysningar som nämnts under punkt 49, men ibland kan ytterligare information behövas.
52. I enlighet med IAS 1, Utformning av finansiella rapporter, skall företag lämna en tydlig och utförlig beskrivning av alla viktigare redovisningsprinciper, både generell och beträffande tillämpningen av principerna på viktigare transaktioner och situationer som uppkommer i företagets rörelse. När det gäller finansiella instrument omfattar sådana uppgifter
- (a) de kriterier som används för att avgöra när en finansiell tillgång eller finansiell skuld redovisas i balansräkningen respektive när tillgången/skulden inte längre redovisas,
 - (b) den värderingsgrund som tillämpats för finansiella tillgångar och finansiella skulder både när tillgången/skulden redovisas första gången och därefter samt
 - (c) principerna för hur intäkter och kostnader hänförliga till de finansiella tillgångarna och finansiella skulderna redovisas och värderas.
53. Följande är exempel på transaktioner för vilka det kan vara nödvändigt att ange vilka redovisningsprinciper som gäller:
- (a) Överföringar av finansiella tillgångar, där överlåtaren har kvar ett intresse eller någon form av engagemang. Exempel är värdepapperisering av finansiella tillgångar, återköpsavtal samt omvända återköpsavtal.

- (b) Överföringar av finansiella tillgångar till en depå i syfte att reglera en skuld vid förfall, men där överföringen inte medför att låntagaren befrias från sin förpliktelse i samband med överföringen.
 - (c) Förvärv eller emission av olika finansiella instrument som ett led i en serie transaktioner, där syftet är att efterlikna, "syntetisera", effekten av ett förvärv eller emission av ett enskilt instrument.
 - (d) Förvärv eller emission av finansiella instrument i syfte att minska företagets riskexponering.
 - (e) Förvärv eller emission av monetära finansiella instrument med en nominell ränta som avviker från gällande marknadsränta vid emissionstidpunkten.
54. För att användarna av finansiella rapporter skall få tillräcklig information för att förstå hur finansiella tillgångar och finansiella skulder har värderats räcker det inte att ange huruvida ett visst slag av finansiella tillgångar eller finansiella skulder värderats till anskaffningsvärde, verkligt värde eller annan värderingsgrund, utan det behövs också information om hur den valda metoden tillämpats. När det gäller finansiella instrument som värderas till anskaffningsvärde innebär det att ett företag kan behöva informera om hur det redovisar
- (a) kostnader i samband med förvärv eller emission,
 - (b) överkurs eller underkurs för monetära finansiella tillgångar och finansiella skulder,
 - (c) förändringar i uppskattade framtida kassaflöden hänförliga till ett monetärt finansiellt instrument, såsom en obligation som är indexerad till ett råvarupris,
 - (d) ändrade förhållanden som ger upphov till en betydande osäkerhet om möjligheten att i tid erhålla avtalade belopp från monetära finansiella instrument,
 - (e) en nedgång i det verkliga värdet på en finansiell tillgång under det redovisade värdet samt
 - (f) omförhandlingar av villkor för finansiella skulder.

För finansiella tillgångar och finansiella skulder som värderats till verkligt värde anges om det verkliga värdet är härlett ur noterade marknadspriser, oberoende värderingar, diskontering av framtida kassaflöden eller på annat sätt samt information om de väsentliga antaganden som ligger bakom beräkningarna.

55. Företag lämnar upplysning om principerna för redovisning av realiserade och orealiserade vinster och förluster, räntor och andra intäkter samt kostnader hänförliga till finansiella tillgångar och finansiella skulder. Informationen innefattar upplysning om principer för redovisning av vinster och förluster på instrument som innehåser i säkringssyfte. När ett företag redovisar intäkter och kostnader netto, trots att motsvarande finansiella tillgångar och finansiella skulder inte nettoredovisats, anges skälen till detta när beloppen är betydande.

Ränterisk

56. *För varje slag av finansiella tillgångar och finansiella skulder, vare sig de redovisas i balansräkningen eller ej, skall företaget lämna information om sin exponering för ränterisk, inklusive*
- (a) *tidpunkten för ränteomförhandling eller förfallotidpunkt (beroende på vad som infaller först) samt*
 - (b) *effektiv ränta, när detta är tillämpligt.*
57. Företag skall lämna information om sin exponering för effekter av framtida förändringar i de aktuella räntenivåerna. Förändringar i marknadsräntorna har en direkt effekt på de avtalsenligt bestämda kassaflödena för vissa finansiella tillgångar och finansiella skulder (kassaflödesrisk) och på det verkliga värdet för andra (prisrisk).
58. Information om förfallotidpunkten, eller tidpunkten för ränteomförhandling om denna infaller tidigare, anger den tidsperiod under vilken räntesatsen är bunden och

information om den effektiva räntan anger till vilken nivå den är bunden. Information om detta ger användarna av finansiella rapporter ett underlag för att bedöma vilken räntepreisrisk ett företag är exponerat för och därigenom vilket utrymme som finns för vinster och förluster. För instrument som innehåller villkor för ränteomförhandling före förfallotidpunkten, är information om tiden fram till nästa ränteomförhandling viktigare än tiden till förfall.

59. Som komplettering till uppgifterna om avtalsenliga tidpunkter för ränteomförhandling eller förfall, kan ett företag välja att lämna information om förväntade tidpunkter för ränteomförhandling eller förfall när dessa avviker väsentligt från de avtalade tidpunkterna. Sådan information kan vara särskilt värdefull exempelvis när ett företag med rimlig säkerhet kan bedöma återbetalningar av hypotekslån till fast ränta före förfallotidpunkten och när detta görs som ett led i företagets hantering av sin ränterisk. Den kompletterande informationen omfattar upplysningar om att informationen bygger på ledningens förväntningar om framtida händelser och förklarar vilka antaganden som gjorts om tidpunkter för ränteomförhandling eller förfall och hur dessa tidpunkter avviker från de avtalade.
60. Företag skall ange vilka av dess finansiella tillgångar och finansiella skulder som
- är exponerade för räntepreisrisk, såsom monetära finansiella tillgångar och finansiella skulder med bunden ränta,
 - är exponerade för en räntemässig kassaflödesrisk, såsom monetära finansiella tillgångar och finansiella skulder med rörlig ränta som förändras när marknadsräntorna förändras samt
 - inte är exponerade för ränterisk, såsom vissa aktieplaceringar.
61. Den effektiva räntan (effektiva avkastningen) på ett monetärt finansiellt instrument är den ränta som, när den används i en nuvärdeberäkning, ger instrumentets redovisade värde. I nuvärdeberäkningen används räntesatsen för alla framtida in- eller utbetalningar från bokslutstidpunkten fram till tidpunkten för nästa ränteomförhandling (förfall) och det förväntade redovisade värdet (nominellt belopp) vid denna tidpunkt. Räntesatsen är en historisk räntesats för fastförräntade värdepapper som redovisas till upplupet anskaffningsvärde och den aktuella marknadsräntan för instrument som löper med rörlig ränta eller som värderas till verkligt värde. Den effektiva räntan betecknas ibland som instrumentets internränta för perioden i fråga.
62. Punkt 56 (b) gäller för obligationer, reverser och liknande monetära finansiella instrument, vars framtida betalningar ger innehavaren en avkastning och emittenten en kostnad som återspeglar pengarnas tidsvärde. Kravet gäller inte för sådana finansiella instrument som icke-monetära instrument eller derivat som inte löper med en fastställbar effektiv ränta. För vissa instrument, såsom räntederivat, inklusive swappar, FRA:s (Forward Rate Agreements) och optioner, som är exponerade för kassaflödes- eller prISRISKE till följd av ändrade marknadsräntor, saknar uppgifter om effektiv ränta intresse. När ett företag lämnar information om den effektiva räntan, skall det emellertid ange hur exponeringen för ränterisk påverkas av förekomsten av säkringsinstrument såsom ränteswappar.
63. Ett företag kan ha kvar en ränteexponering hänförlig till finansiella tillgångar som inte längre redovisas i balansräkningen på grund av exempelvis en värdepapperisering. Företaget kan också bli exponerat för ränterisker på grund av en transaktion, trots att den inte ger upphov till en finansiell tillgång eller finansiell skuld i balansräkningen. Ett exempel är ett avtal om att låna ut pengar i framtiden till en viss fast ränta. I dessa fall lämnar företaget information som innebär att användarna av de finansiella rapporterna kan förstå exponeringens karaktär och omfattning. I fallet med en värdepapperisering eller liknande överföring av finansiella tillgångar, omfattar denna information normalt en beskrivning av de tillgångar som överförts, nominellt belopp, räntesats och löptid samt villkor som gör att företaget har kvar en exponering för ränterisker. I fallet med ett åtagande att låna ut pengar i framtiden, omfattar informationen normalt det nominella beloppet, räntesats och löptid för det lånebelopp som avtalats och de väsentliga villkoren som ger upphov till en ränteexponering.

64. Vilken verksamhet som ett företag bedriver och omfattningen av dess transaktioner med finansiella instrument avgör om information om ränterisker lämnas i löpande text, i tabeller eller genom en kombination av dessa alternativ. När ett företag har ett större antal finansiella instrument som är exponerade för ränterelaterade kassaflödes- eller prISRISKER, kan det välja ett eller flera av följande alternativ för att lämna upplysningar:
- (a) Det redovisade värdet av finansiella instrument som är exponerade för räntepRISKER kan anges i tabellform, där man skiljer mellan instrument vars tidpunkt till ränteomförhandling eller förfall
 - (i) understiger ett år från balansdagen,
 - (ii) överstiger ett men understiger fem år från balansdagen samt
 - (iii) överstiger fem år från balansdagen.
 - (b) När ett företags resultat väsentligt påverkas av storleken på dess ränteeXponering, eller förändringar i denna, är det önskvärt med mer detaljerad information. Ett företag, såsom en bank, kan exempelvis göra åtskillnad mellan det redovisade värdet av finansiella instrument, där tiden till ränteomförhandling eller förfall
 - (i) understiger en månad från balansdagen,
 - (ii) överstiger en men understiger tre månader från balansdagen samt
 - (iii) överstiger tre men understiger tolv månader från balansdagen.
 - (c) På motsvarande sätt kan ett företag via en tabell ange hur det sammanlagda redovisade värdet för olika slag av finansiella tillgångar och finansiella skulder som löper med rörlig ränta fördelar sig på olika framtida perioder.
 - (d) Information om räntesatser kan lämnas för enskilda finansiella instrument eller så kan information om vägda genomsnittliga räntesatser eller intervaller av räntesatser lämnas för grupper av finansiella instrument. Företag skiljer mellan instrument som är uttryckta i olika valutor och med väsentligt olika kreditrisker om sådana skillnader medför väsentliga skillnader i de effektiva räntesatserna.
65. I vissa fall kan ett företag lämna användbar information om sin exponering för ränterisker genom att ange hur en hypotetisk förändring av marknadsräntorna påverkar värdet av de finansiella instrumenten samt framtida resultat och kassaflöden. Känsligheten för ränteändringar kan exempelvis baseras på en antagen förändring av räntorna med en procentenhet per balansdagen. Effekterna av en förändring av räntesatserna omfattar förändringar i ränteintäkter och räntekostnader hänförliga till instrument som löper med rörlig ränta samt vinster och förluster på grund av förändringar i det verkliga värdet på fastförräntade instrument. Den angivna räntekänsligheten kan begränsas till de direkta effekterna av en ränteändring på innehavet av räntebärande finansiella instrument per balansdagen, eftersom de indirekta effekterna av en ränteändring på de finansiella marknaderna och för enskilda företag normalt inte kan förutses på ett tillförlitligt sätt. När ett företag anger sin räntekänslighet anger det vilka grunder informationen bygger på, inklusive eventuella väsentliga antaganden.

Kreditrisk

66. *För varje slag av finansiella tillgångar, oavsett om de redovisas i balansräkningen eller ej, skall företaget lämna uppgifter om sin exponering för kreditrisk, däribland*
- (a) *det belopp som bäst representerar den maximala exponeringen för kreditrisk på balansdagen utan hänsyn tagen till eventuella säkerheter som kan tas i anspråk om andra parter inte fullgör sina förpliktelser samt*
 - (b) *väsentliga koncentrationer av kreditrisk.*
67. Ett företag lämnar information om sin kreditrisk så att användare av de finansiella rapporterna kan bedöma konsekvenserna för storleken på framtida kassaflöden av att en motpart inte fullgör sina skyldigheter avseende framtida inbetalningar hänförliga till företagets finansiella tillgångar per balansdagen. Om en motpart inte fullgör sina

skyldigheter, ger det upphov till en kostnad som skall redovisas i företagets resultaträkning. Punkt 66 kräver inte att företaget upplyser om en bedömning av sannolikheten för förluster i framtiden.

68. Syftet med att lämna upplysning om belopp som är exponerade för kreditrisk utan hänsyn till möjligheten att realisera värdet av erhållna säkerheter (den maximala exponeringen för kreditrisker) är
- (a) att ge användarna av finansiella rapporter ett entydigt mått på det belopp som är exponerat för kreditrisk avseende finansiella tillgångar oavsett om dessa redovisas i balansräkningen eller ej samt
 - (b) att beakta möjligheten att den maximala kreditförlusten kan avvika från det redovisade värdet på en finansiell tillgång eller det verkliga värdet på en finansiell tillgång som inte redovisas i balansräkningen, men för vilken uppgifter om verkligt värde lämnas på annat ställe i de finansiella rapporterna.
69. Det belopp som redovisas för finansiella tillgångar i balansräkningen, efter avdrag för eventuella avsättningar för kreditförluster, representerar normalt det belopp som är exponerat för kreditrisk. När det exempelvis gäller en ränteswap som redovisas till verkligt värde, är den maximala exponeringen för kreditförluster normalt det redovisade värdet, eftersom det motsvarar kostnaden vid den aktuella marknadsräntan för att ersätta swapavtalet i händelse av utebliven betalning. I dessa fall räcker det med den information som ges i balansräkningen. Å andra sidan och som framgår av punkterna 70 och 71 kan ett företags maximala exponering för kreditförluster avvika väsentligt från tillgångarnas redovisade värden eller från uppgifter om tillgångarnas verkliga värden eller nominella belopp. I dessa fall krävs ytterligare information, i enlighet med kraven i punkt 66 (a).
70. En finansiell tillgång, för vilken det finns en legal rätt till kvittning mot en finansiell skuld, redovisas utan hänsyn till kvittningsrätten om inte företaget har för avsikt att kvitta eller att reglera båda posterna samtidigt. Företaget skall ändå lämna upplysning om förekomsten av den legala kvittningsrätten när det lämnar information i enlighet med punkt 66. Om ett företag exempelvis har rätt till likvid från försäljningen av en finansiell tillgång innan det skall reglera en finansiell skuld med ett lika stort eller större belopp, har företaget möjlighet att utnyttja sin kvittningsrätt för att undvika att drabbas av förlust i händelse av utebliven betalning från motparten. Om emellertid företaget förväntas reagera på motpartens betalningsinställelse, eller sannolikt kommer att reagera, genom att förlänga löptiden för den finansiella tillgången, är företaget exponerat för en kreditrisk om förlängningen medför att tidpunkten för när företaget väntas erhålla likvid förskjuts bortom den tidpunkt då den finansiella skulden skall regleras. För att informera användarna av finansiella rapporter om hur mycket exponeringen för kreditförluster har minskat vid en viss tidpunkt, anger företaget förekomsten och effekten av kvittningsrätten när likviden från den finansiella tillgången förväntas erhållas i enlighet med avtalsvillkoren. När den finansiella skulden som omfattas av kvittningsrätten väntas regleras innan likvid erhållits för den finansiella tillgången, har företaget en kreditriskexponering för hela det redovisade beloppet på den finansiella tillgången, eftersom motparten kan komma att ställa in betalningarna efter att skulden blivit reglerad.
71. Ett företag kan ha ingått ett eller flera ramavtal avseende kvittning som kan minska kreditriskexponeringen utan att för den skull uppfylla kriterierna för kvittning. När ett ramavtal minskar exponeringen för kreditförluster i väsentlig grad för finansiella tillgångar som inte kvittats mot finansiella skulder med samma motpart, lämnar företaget ytterligare information om effekten av överenskommelsen. Sådan information visar att
- (a) den kreditrisk som är hänförlig till finansiella tillgångar som omfattas av ett ramavtal avseende kvittning bara elimineras i den utsträckning som finansiella skulder med samma motpart kommer att regleras efter det att tillgångarna realiserats samt
 - (b) omfattningen av minskningen av företagets totala exponering för kreditrisk på grund av förekomsten av ramavtalet för kvittning kan ändras väsentligt kort tid

efter balansdagen, eftersom exponeringen påverkas av varje transaktion som ingår i ramavtalet.

När det gäller ramavtal avseende kvittning är det också önskvärt att ett företag lämnar information om de villkor som är avgörande för hur mycket kreditrisken minskar.

72. När det inte finns någon kreditrisk hänförlig till en finansiell tillgång som inte redovisas i balansräkningen eller när den maximala exponeringen är begränsad till det nominella beloppet om vilket information lämnats i enlighet med punkt 47 eller till verkligt värde om vilket information lämnats i enlighet med punkt 77, krävs ingen ytterligare information för att uppfylla kraven i punkt 66 (a). För vissa finansiella tillgångar kan emellertid den maximala förlusten avvika väsentligt från de värden som anges i enlighet med punkterna 47 och 77 vid utebliven betalning från motparten. Ett företag kan exempelvis ha rätten att kvitta en förlust på en finansiell tillgång mot en finansiell skuld, där varken tillgången eller skulden redovisas i balansräkningen. I dessa fall kräver punkt 66 (a) att företaget lämnar information utöver vad som krävs i punkterna 47 och 77.
73. En garanti som ställts ut för ett annat företags förpliktelser exponerar garanten för en kreditrisk som skall beaktas när information lämnas i enlighet med punkt 66. Ett exempel på en sådan situation är en värdepapperisering där företaget är exponerat för kreditrisk hänförliga till de tillgångar som värdepapperiserats även om dessa inte längre redovisas i balansräkningen. Om företaget har en skyldighet att ersätta köparna av tillgångarna för kreditförluster, skall företaget lämna information om vilka slag av tillgångar som inte längre redovisas i balansräkningen, belopp och tidpunkt beträffande de framtida kassaflöden som enligt avtalet är hänförliga till tillgångarna, villkor i avtalet om gottgörelse samt den maximala förlust som företaget kan drabbas av till följd av sin förpliktelse. (Se även IAS 37, Avsättningar, eventalförpliktelser och eventualtillgångar).
74. Information om koncentrationer av kreditrisk lämnas när de inte framgår av andra uppgifter om företagets verksamheter eller finansiella ställning och när de innebär en väsentlig exponering för förluster om motparter ställer in betalningarna. Det är företagsledningens uppgift att göra en bedömning av i vilken utsträckning det finns koncentrationer av kreditrisker med hänsyn tagen till både företagets och låntagarnas situation. IAS 14, Segmentrapportering, ger vägledning som kan vara användbar vid identifiering av rörelsegränar eller geografiska områden där en koncentration av kreditrisk kan uppkomma.
75. En koncentration av kreditrisk kan uppkomma genom en exponering gentemot en enskild låntagare eller en grupp av låntagare, vars ekonomiska situation är sådan att den kan väntas påverkas på ett likartat sätt av makroekonomiska och andra omvärldsförändringar. Förhållanden som kan ge upphov till en koncentration av risk omfattar typ av verksamhet som låntagarna bedriver, exempelvis i vilken bransch de är verksamma, de geografiska områden i vilken verksamhet bedrivs och vilken kreditvärdighet som gruppen av låntagare har. Exempelvis har en tillverkare av utrustning för olje- och gasindustrin normalt kundfordringar där risken för kreditförluster är beroende av den ekonomiska situationen inom olje- och gasindustrin. En bank med stor internationell verksamhet kan ha väsentliga fordringar på utvecklingsländer och bankens möjlighet att erhålla betalning kan påverkas negativt av lokala ekonomiska förhållanden.
76. Information om koncentration av kreditrisk omfattar en beskrivning av de gemensamma faktorer som kännetecknar varje koncentration och storleken på den maximala kreditrisken avseende samtliga finansiella tillgångar som påverkas av dessa faktorer oavsett om de redovisas i balansräkningen eller ej.

Verkligt värde

77. *För varje slag av finansiella tillgångar och finansiella skulder, oavsett om de redovisas i balansräkningen eller ej, skall ett företag lämna information om det verkliga värdet. Om det inte är praktiskt genomförbart att fastställa ett verkligt värde på en finansiell tillgång eller finansiell skuld med rimlig säkerhet på grund av tidsskäl eller höga kostnader, skall detta förhållande anges tillsammans med information om de viktigare faktorer som i första hand har betydelse för det finansiella instrumentets verkliga värde.*
78. Information om verkliga värden används i stor utsträckning för att bedöma ett företags totala finansiella ställning och vid beslut som gäller enskilda finansiella instrument. Verkliga värden är också viktiga för många av de beslut som användare av finansiella rapporter fattar, eftersom verkliga värden ofta återspeglar marknadens bedömning av nuvärdet av framtida betalningar hänförliga till ett finansiellt instrument. Information om verkliga värden möjliggör en jämförelse mellan finansiella instrument som har i stort sett samma ekonomiska innebörd, oavsett deras syfte och oberoende av tidpunkten för eller namnet på emittenten eller säljaren. Verkliga värden ger en neutral grund för en bedömning av företagsledningens förvaltning genom att visa konsekvenserna av beslut att köpa, sälja eller behålla finansiella tillgångar och av att ådra sig, behålla eller avveckla finansiella skulder. När ett företag inte redovisar en finansiell tillgång eller finansiell skuld till verkligt värde i balansräkningen lämnas kompletterande upplysning om det verkliga värdet.
79. Det verkliga värdet på en finansiell tillgång eller finansiell skuld kan fastställas med hjälp av ett antal allmänt accepterade metoder. Upplysning om verkligt värde inbegriper information om vilken metod som tillämpats och vilka väsentliga antaganden som gjorts.
80. Definitionen av verkligt värde utgår från antagandet om företagets fortlevnad, det vill säga det föreligger inte en avsikt eller ett tvång att ställa in betalningar, att väsentligt inskränka verksamheten eller att ingå transaktioner på oförmånliga villkor. Verkligt värde utgör därför inte det värde som företaget skulle erhålla vid en tvångsförsäljning eller en ofrivillig likvidation. Ett företag skall emellertid beakta de aktuella förhållandena när det fastställer verkliga värden vad gäller finansiella tillgångar och finansiella skulder. Det verkliga värdet på en finansiell tillgång som företaget valt att sälja inom en nära framtid bestäms av det belopp som kan förväntas erhållas vid en sådan försäljning. Hur mycket som kan erhållas från en försäljning beror på om det finns en fungerande marknad för tillfället samt hur likvid den är.
81. När ett finansiellt instrument omsätts på en aktiv och likvid marknad utgör det aktuella marknadspriset den bästa uppskattningen av dess verkliga värde. För finansiella tillgångar som ett företag innehar eller för finansiella skulder som ett företag avser att ta upp utgörs marknadspriset normalt av den aktuella köpkursen och för en tillgång som skall förvärfvas eller för en skuld som innehas av den aktuella säljkursen. När aktuella köp- eller säljkurser saknas, kan den senaste betalkursen utgöra ett mått på det verkliga värdet förutsatt att det inte skett några väsentliga förändringar i de ekonomiska omständigheterna mellan transaktionsdagen och balansdagen. När ett företag har matchande tillgångar och skulder kan det vara lämpligt att använda ett genomsnitt av köp- och säljkurserna när de verkliga värdena fastställs.
82. När det är liten handel på en marknad eller när den inte är fullt etablerad (exempelvis vissa OTC-marknader) eller när de poster som omsätts är små i förhållande till vad som skall värderas, är de noterade kurserna inte nödvändigtvis tillförlitliga mått på instrumentets verkliga värde. I sådana fall, liksom när noterade marknadspriser saknas, kan företaget använda andra metoder för att fastställa verkliga värden som uppfyller kraven på tillförlitlighet enligt bestämmelserna i denna standard. Exempel på metoder som ofta används på de finansiella marknaderna inkluderar jämförelser med marknadsvärdet på andra liknande instrument, nuvärdeberäkningar och optionsvärderingsmodeller. När ett företag använder nuvärdeberäkningar skall det

använda en diskonteringsränta som är lika med den aktuella marknadsräntan för likvärdiga instrument, inklusive beaktande av låntagarens kreditvärdighet, den återstående löptiden för vilken räntan är bunden, återstående tid fram till förfall samt den valuta i vilken betalning skall erläggas.

83. Det verkliga värdet av en finansiell tillgång eller finansiell skuld fastställs utan avdrag för de transaktionskostnader som krävs för att omsätta eller reglera det finansiella instrumentet. Detta gäller oavsett om värderingen sker utifrån marknadspriser eller ej. Kostnaderna kan vara relativt små för instrument som handlas på en organiserad och likvid marknad, men kan vara väsentliga för andra instrument. Transaktionskostnader omfattar skatter och stämpelavgifter, avgifter och provisioner till mäklare, rådgivare, handlare, myndigheter och börser.
84. När ett instrument inte handlas på en organiserad marknad kan det vara fel att fastställa och ange ett enda belopp som mått på instrumentets verkliga värde. I stället kan det vara bättre att ange ett intervall inom vilket det är rimligt att det verkliga värdet ligger.
85. När ett företag avstått från att lämna information om verkliga värden för att det inte är praktiskt genomförbart att fastställa dem med rimlig säkerhet, lämnar företaget information som innebär att användarna av de finansiella rapporterna kan göra egna bedömningar om eventuella skillnader mellan redovisade värden på finansiella tillgångar och finansiella skulder och deras verkliga värden. Utöver en förklaring till varför verkliga värden inte lämnats och information om viktiga faktorer som påverkar värdet, lämnas uppgifter om marknaden för instrumenten. I vissa fall kan den information som lämnas i enlighet med punkt 47 vara tillräcklig för att användarna skall kunna bilda sig en uppfattning om instrumentets egenskaper. När företagsledningen anser sig ha en rimlig grund för att kunna uttala sig om relationen mellan det verkliga och redovisade värdet för finansiella tillgångar och finansiella skulder kan den göra så även om den inte kan fastställa ett verkligt värde.
86. Anskaffningsvärdet för kundfordringar och leverantörsskulder med normala betalningsvillkor motsvarar vanligen det verkliga värdet. På motsvarande sätt gäller att det verkliga värdet för inlåning utan angiven löptid utgörs av det belopp som är betalbart på anfordran vid balansdagen.
87. Information om det verkliga värdet av sådana finansiella tillgångar och finansiella skulder som inte redovisas till verkliga värden i balansräkningen lämnas på ett sätt som underlättar en jämförelse mellan redovisade och verkliga värden. Därför sammanförs och netto-redovisas verkliga värden av finansiella tillgångar och finansiella skulder endast om en netto-redovisning sker i balansräkningen. Uppgifter om verkliga värden på finansiella tillgångar och finansiella skulder som inte redovisas i balansräkningen presenteras åtskilda från värden på de tillgångar och skulder som redovisas i balansräkningen. Kvittning sker endast om de förutsättningar för kvittning som gäller för tillgångar och skulder som redovisas i balansräkningen är uppfyllda.

Finansiella tillgångar som redovisas till ett värde som överstiger verkligt värde

88. *När ett företag redovisar en eller flera finansiella tillgångar till ett värde som överstiger det verkliga värdet skall företaget uppge*
- (a) *redovisat och verkligt värde antingen för enskilda tillgångar eller för tillämpliga grupper av tillgångar samt*
- (b) *skälen till varför det redovisade värdet inte skrivits ned och de argument som ligger till grund för företagets bedömning att det redovisade värdet kommer att återvinnas.*
89. Företagsledningen gör en bedömning av det belopp den räknar med att erhålla från en finansiell tillgång och när tillgångens redovisade värde skall skrivas ned i de fall det överstiger det verkliga värdet. Den information som krävs enligt punkt 88 ger användarna av de finansiella rapporterna en bakgrund till att förstå orsakerna till företagsledningens beslut och en möjlighet att bedöma om förhållandena kan komma

att ändras och leda till en nedskrivning av det redovisade beloppet i framtiden. När så är tillämpligt kan den information som krävs enligt punkt 88 (a) redovisas på ett sätt som återspeglar företagsledningens beslut att inte göra en nedskrivning.

90. Företagets redovisningsprinciper med avseende på nedskrivningar av värdet på finansiella tillgångar såsom de beskrivits enligt punkt 47, bidrar till att förklara varför en viss tillgång redovisas till ett värde som överstiger det verkliga värdet. Dessutom anger företaget skälen till och argumenten för varför ledningen har fattat beslutet att det är troligt att denna tillgångs värde kommer att återvinnas. Det verkliga värdet på ett fastförräntat lån, avsett att behållas till förfallodag, kan exempelvis ha sjunkit under det redovisade värdet på grund av en höjning av marknadsräntorna. I ett sådant fall kan långivaren ha underlåtit en nedskrivning eftersom det saknas anledning att vänta sig att låntagaren inte kommer att betala.

91.-93. [Strukna]

Övriga upplysningar

94. Företag uppmuntras att lämna ytterligare upplysningar när sådana upplysningar kan förväntas förbättra förståelsen hos användarna av de finansiella rapporterna av hur de finansiella instrumenten använts. Det kan vara önskvärt att lämna information om
- (a) det sammanlagda beloppet av ändringar i det verkliga värdet av finansiella tillgångar och finansiella skulder som har redovisats som intäkt eller kostnad under perioden,
 - (b) det genomsnittliga sammanlagda redovisade beloppet under perioden på finansiella tillgångar och finansiella skulder som redovisats i balansräkningen, det genomsnittliga sammanlagda nominella beloppet avseende finansiella tillgångar och finansiella skulder som inte redovisats i balansräkningen under perioden samt det sammanlagda genomsnittliga verkliga värdet under perioden av samtliga finansiella tillgångar och finansiella skulder, särskilt i de fall som de värden som gäller på balansdagen inte är representativa för året som helhet.

Övergångsbestämmelser

- 95. I de fall jämförande information för tidigare perioder inte är tillgänglig första gången som denna standard tillämpas, behöver den inte lämnas.*

Ikraftträdande

- 96. Denna standard skall tillämpas på finansiella rapporter avseende perioder som börjar den 1 januari 1996 eller senare.*

Bilaga 5

Finansiella instrument: Redovisning och värdering

(jfr Internationell redovisningsstandard IAS 39, omarbetad 2000)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING TILL BILAGA 5

TILLÄMPNINGSOMRÅDE	93
DEFINITIONER	95
Från IAS 32	95
Ytterligare definitioner	95
	Definition av ett derivat
	95
	Definition av fyra kategorier av finansiella tillgångar
	96
	Definitioner avseende redovisning och värdering
	96
	Definitioner avseende särkingsredovisning
	97
	Övriga definitioner
	97
Förklaring av definitionerna	97
Egetkapitalinstrument	97
Derivat	98
Transaktionskostnader	98
Skuld som innehas för handel	98
Lånefordringar och kundfordringar som härrör från företaget	99
Finansiella tillgångar som kan säljas	99
Inbäddade derivat	99
REDOVISNING	101
Första redovisningen	101
Affärsdag eller likviddag	102
Borttagande från balansräkningen	106
	Borttagande av en finansiell tillgång från balansräkningen
	106
	Borttagande av en del av en finansiell tillgång från balansräkningen
	107
	Borttagande av tillgång från balansräkningen, samt skapande
	av ny finansiell tillgång eller skuld
	108
	Borttagande av en finansiell skuld från balansräkningen
	110
	Borttagande av en del av en finansiell skuld från balansräkningen,
	eller förenat med skapandet av finansiell tillgång eller skuld
	111
VÄRDERING	111
Värdering vid anskaffningstillfället av finansiella	
tillgångar och finansiella skulder	111

Efterföljande värdering av finansiella tillgångar	111
Investeringar som hålls till förfall	113
Efterföljande värdering av finansiella skulder	116

Faktorer som beaktas vid beräkning av verkligt värde	116
Vinster och förluster vid omvärdering till verkligt värde	118
Vinster och förluster på finansiella tillgångar som inte omvärderas till verkligt värde	118
Nedskrivning av finansiella tillgångar och icke indrivningsbara finansiella tillgångar	119
Finansiella tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde	119
Ränteintäkt efter nedskrivning	120
Finansiella tillgångar omräknade till verkligt värde	120
Redovisning till verkligt värde för viss finansiell verksamhet	121
Säkring	121
Säkringsinstrument	121
Säkrad post	122
Säkringsredovisning	123
Bedömning av säkringens effektivitet	125
Säkring av verkligt värde	127
Säkring av kassaflöde	128
Säkring av en nettoinvestering i självständig utlandsverksamhet	130
Om en säkring inte uppfyller villkoren för särskild säkringsredovisning	130
UPPLYSNINGAR	130
IKRAFTTRÄDANDE OCH ÖVERGÅNGSVILLKOR	133

Allmänna råd

Tillämpningsområde

1. *Denna standard skall tillämpas av alla företag för alla finansiella instrument förutom*⁶⁵
 - (a) *de andelar i dotterföretag, intresseföretag och joint ventures som redovisas enligt IAS 27, Koncernredovisning och redovisning av innehav i dotterföretag, IAS 28, Redovisning av innehav i intresseföretag och IAS 31, Redovisning av andelar i joint ventures. Dock skall ett företag tillämpa denna standard i koncernredovisningen för att redovisa innehavet i ett dotterföretag, intresseföretag eller joint venture, som (a) anskaffas och innehåses endast i syfte att avyttras inom en nära framtid eller (b) då betydande och varaktiga hinder i väsentlig grad begränsar möjligheten att överföra medel till investeraren. I dessa fall gäller upplysningskraven i IAS 27, IAS 28 och IAS 31 som tillägg till kraven i denna standard,*⁶⁶
 - (b) *rättigheter och skyldigheter enligt leasingavtal, för vilka IAS 17, Leasingavtal tillämpas. Emellertid skall (i) leasingfordringar som redovisas i en leasegivares balansräkning följa villkoren för borttagande ur balansräkningen i denna standard (punkterna 35 till 65 och 170 (d)) samt (ii) denna standard tillämpas på derivat som är inbäddade i leasingavtal (se punkterna 22 till 26),*
 - (c) *arbetsgivares tillgångar och skulder i pensionsstiftelser, för vilka IAS 19, Ersättningar till anställda, tillämpas,*
 - (d) *rättigheter och skyldigheter som följer av försäkringsavtal enligt definition i punkt 3 i IAS 32, Finansiella instrument: Upplysning och klassificering. Denna standard (IAS 39) skall tillämpas på derivat som är inbäddade i försäkringsavtal, (se punkterna 22 till 26),*⁶⁷
 - (e) *egetkapitalinstrument som emitterats av det rapporterade företaget, inklusive optioner, teckningsoptioner och andra finansiella instrument som klassificeras som det rapporterade företags eget kapital (emellertid skall innehavaren av sådana instrument tillämpa denna standard på sådana instrument),*⁶⁸
 - (f) *finansiella garantiavtal, inklusive rembursar, som ger betalningar i det fall låntagaren inte kan betala vid förfall (i IAS 37, Avsättningar, eventalförpliktelser och eventualtillgångar, finns vägledning avseende redovisning och värdering av finansiella garantier, garantiförpliktelser och andra liknande instrument). Denna standard skall emellertid tillämpas på finansiella garantiavtal om de innehåller villkor om att betalningar skall göras vid förändringar i en viss ränta, ett värdepapperspris, ett råvarupris, en kreditvärdighet, en utländsk valutakurs, ett pris- eller ränteindex eller någon annan variabel (ibland kallad "underliggande" variabel). Dessutom kräver denna standard redovisning av finansiella garantier som uppkommit eller kvarstår som följd av villkoren för borttagande ur redovisningen som anges i punkterna 35 till 65,*⁶⁹
 - (g) *avtal för villkorad tilläggsköpeskillning vid ett företagsförvärv eller samgående (se punkterna 65 till 76 i IAS 22 (omarbetad 1998), Företagsförvärv och samgåenden),*

⁶⁵ Se även IGC 13-1 och IGC 13-2.

⁶⁶ Se även IGC 1-4.

⁶⁷ Se även IGC 1-3-a och IGC 1-3-b.

⁶⁸ Se även IGC 23-11.

⁶⁹ Se även IGC 1-1, IGC 1-2, IGC 1-5-a och IGC 1-5-b.

- (h) avtal som kräver en betalning på grundval av klimat, geologiska eller andra fysiska variabler (se punkt 2), men denna standard skall tillämpas på andra typer av derivat som är inbäddade i sådana avtal (se punkterna 22 till 26).⁷⁰**
2. Avtal som kräver en betalning baserat på klimat, geologiska eller andra fysiska variabler används vanligen som försäkring. (Sådana som baseras på klimatvariabler kallas ibland väderderivat.) I sådana fall baseras betalningen på storleken på ett företags förlust. Rättigheter och skyldigheter enligt försäkringsavtal omfattas inte av denna standards tillämpningsområde enligt punkt 1 (d). Styrelsen är medveten om att utbetalningar enligt vissa av dessa avtal inte sammanhänger med storleken på ett företags förlust. Trots att styrelsen övervägde att låta sådana derivat omfattas av standardens tillämpningsområde, kom den fram till att ytterligare utredning krävs för att utveckla operativa definitioner som skiljer mellan avtal av typen försäkring och derivat.
 3. Denna standard ändrar inte de krav som sammanhänger med
 - (a) ett moderföretags redovisning av innehav i dotterföretag i moderföretagets separata finansiella rapporter enligt punkterna 29 till 31 i IAS 27,
 - (b) en investerares redovisning av innehav i intresseföretag i investerarens separata finansiella rapporter enligt punkterna 12 till 15 i IAS 28,
 - (c) en samägares redovisning av innehav i joint ventures i samägarens eller investerarens separata finansiella rapporter enligt punkterna 35 och 42 i IAS 31 eller
 - (d) pensionsstiftelser som uppfyller villkoren i IAS 26, Redovisning av pensionsstiftelser.
 4. Ibland gör ett företag vad det kallar en "strategisk investering" i aktier som emitteras av ett annat företag, i avsikt att upprätta eller bibehålla ett långfristigt samarbete med det företag det investerar i. Det investerande företaget använder IAS 28, Redovisning av innehav i intresseföretag, för att fastställa huruvida redovisning skall ske enligt kapitalandelsmetoden för en sådan investering, eftersom investeraren har ett betydande inflytande över intresseföretaget. På motsvarande sätt använder investeraren IAS 31, Redovisning andelar i joint ventures, för att fastställa om investeringen skall redovisas enligt klyvningsmetoden eller enligt kapitalandelsmetoden. Om varken kapitalandelsmetoden eller klyvningsmetoden är tillämplig, tillämpar företaget denna standard på den strategiska investeringen.
 5. Standarden skall tillämpas på försäkringföretags finansiella tillgångar och skulder förutom de rättigheter och skyldigheter som uppkommer enligt försäkringsavtal, vilka undantas av punkt 1 (d). Ett separat IASC-projekt rörande redovisning av försäkringsavtal pågår för närvarande och det skall behandla de rättigheter och skyldigheter som uppkommer vid försäkringsavtal. Se punkterna 22 till 26 för vägledning om finansiella instrument som är inbäddade i försäkringsavtal.
 6. **Standarden skall tillämpas på avtal rörande rå- och stapelvaror, där endera parten har rätt att reglera åtagandet med kontanter eller annat finansiellt instrument, med undantag för avtal som (a) vid avtalets ingång och fortsättningsvis avser att täcka företagets behov av rå- och stapelvaror för försäljning eller eget bruk och (b) där detta syfte framgick när avtalet ingicks samt (c) förväntas bli reglerat genom leverans av varor.⁷¹**
 7. Om ett företag, efter att det ingått ett avtal, regelmässigt ingår avtal med omvända villkor som praktiskt resulterar i en nettoreglering, ingås avtalen inte för att uppfylla företagets förväntade försäljning eller köp eller krav på användning.

⁷⁰ Se även IGC 1-6.

⁷¹ Se även IGC 14-1, IGC 14-2 och IGC 14-3.

Definitioner

Från IAS 32

8. I denna standard används följande begrepp med de innebörder som anges i IAS 32:

Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till både en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld eller ett egetkapitalinstrument i ett annat företag.⁷²

En finansiell tillgång är varje tillgång i form av

- (a) likvida medel,*
- (b) avtalsenlig rätt att erhålla kontanter eller annan finansiell tillgång från ett annat företag,*
- (c) avtalsenlig rätt att byta ett finansiellt instrument med annat företag enligt villkor som kan komma att visa sig vara förmånliga eller*
- (d) egetkapitalinstrument emitterat av annat företag.*

En finansiell skuld är varje skuld som innebär en avtalsenlig skyldighet

- (a) att erlægga kontanter eller annan finansiell tillgång till ett annat företag eller*
- (b) att byta ett finansiellt instrument med annat företag under villkor som kan komma att visa sig vara oförmånliga.*

Ett egetkapitalinstrument är varje form av avtal som styrker en residual rätt i företagets tillgångar efter avdrag för alla skulder (se punkt 11).

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs.

9. Vad gäller föregående definitioner anges i IAS 32 att begreppet "företag" omfattar såväl individer som alla verksamheter oberoende av associationsform samt myndigheter.

Ytterligare definitioner

10. I denna standard används följande begrepp med de innebörder som anges nedan:

Definition av ett derivat

Ett derivat är ett finansiellt instrument⁷³

- (a) vars värde ändras som följd av ändringar i en angiven ränta, priset på ett värdepapper, ett råvarupris, en valutakurs, ett pris- eller ränteindex, en kreditvärdighet eller ett kreditindex eller liknande variabel (som ibland kallas "underliggande" variabel),⁷⁴*
- (b) som vid avtalets ingående kräver liten eller ingen nettoinvestering jämfört med andra typer av kontrakt som påverkas på ett liknande sätt av förändrade marknadsförhållanden⁷⁵ samt*
- (c) som regleras vid en framtida tidpunkt.⁷⁶*

⁷² Se även IGC 8-1.

⁷³ Se även IGC 10-1, IGC 10-4-a, IGC 10-4-b, IGC 10-5, IGC 10-8, IGC 14-1, IGC 14-2 och IGC 14-3.

⁷⁴ Se även IGC 10-6.

⁷⁵ Se även IGC 10-3, IGC 10-10, IGC 15-1 och IGC 15-2.

Definition av fyra kategorier av finansiella tillgångar

En finansiell tillgång eller skuld som innehas för handel är en tillgång eller skuld som förvärvats eller uppkommit i huvudsak i avsikt att skapa en vinst som en följd av kortfristiga förändringar i priser eller handlares marginal.⁷⁷ En finansiell tillgång skall, oavsett i vilket syfte den förvärvades, klassificeras som att den innehas för handel om den ingår i en portfölj med ett nyligen uppvisat mönster av kortfristiga realiseringar av vinst (se punkt 21).⁷⁸ Finansiella tillgångsderivat och finansiella skullderivat anses alltid innehas för handel såvida de inte identifieras som och är effektiva säkringsinstrument. (I punkt 18 finns ett exempel på en skuld som innehas för handel.)

Investeringar som hålles till förfall är finansiella tillgångar med fastställda eller fastställbara betalningar och fastställd löptid, som ett företag både har för avsikt och möjlighet att inneha till dess att de förfaller (se punkterna 80 till 92), förutom lånefordringar och kundfordringar som härrör från företaget.⁷⁹

Lånefordringar och kundfordringar som härrör från företaget är finansiella tillgångar som företaget skapar genom att tillhandahålla pengar, varor eller tjänster direkt till en låntagare, förutom dem som skapas i avsikt att säljas direkt eller på kort sikt och som skall klassificeras som tillgångar som innehas för handel. Lånefordringar och kundfordringar som härrör från företaget inräknas inte i investeringar som hålles till förfall, utan klassificeras separat enligt denna standard (se punkterna 19 till 20).⁸⁰

Finansiella tillgångar som kan säljas är de finansiella tillgångar som varken är (a) lånefordringar och kundfordringar som härrör från företaget, (b) investeringar som hålles till förfall eller (c) finansiella tillgångar som innehas för handel (se punkt 21).

Definitioner avseende redovisning och värdering

Upplupet anskaffningsvärde för en finansiell tillgång eller en finansiell skuld är det belopp till vilket den finansiella tillgången eller skulden värderades vid anskaffningstillfället efter avdrag för återbetalning av nominella belopp, efter avdrag eller tillägg för ackumulerad förändring av eventuell skillnad mellan det ursprungligen redovisade beloppet och förfallobeloppet, samt efter avdrag för eventuell nedskrivning (direkt eller via ett avsättningskonto) på grund av värdeminskning eller finansiella tillgångar som inte är indrivningsbara.⁸¹

Effektivräntemetoden är en metod för beräkning av periodiseringar baserat på en finansiell tillgångs eller finansiell skulds effektiva ränta.⁸² Effektiv ränta är den ränta som exakt diskonterar de förväntade betalningarna under löptiden eller fram till nästa marknadsbaserade omvärderingstillfälle till aktuellt redovisat värde på den finansiella tillgången eller finansiella skulden. Beräkningen skall omfatta alla arvoden och räntepunkter som erläggs eller erhålls av avtalsparterna. Den effektiva räntan är instrumentets internränta för perioden i fråga. (Se IAS 18, Intäkter, punkt 31, och IAS 32, punkt 61.)

Transaktionskostnader är tillkommande kostnader som är direkt hänförliga till förvärvet eller avyttringen av en finansiell tillgång eller en finansiell skuld (se punkt 17).

⁷⁶ Se även IGC 10-2 och IGC 10-18.

⁷⁷ Se även IGC 10-9, IGC 10-15, IGC 18-1 och IGC 18-2.

⁷⁸ Se även IGC 10-21.

⁷⁹ Se även IGC 10-16, IGC 10-17, IGC 83-1, IGC 83-2, IGC 83-3, IGC 83-4, IGC 83-5, IGC 83-6, IGC 83-7, IGC 86-1, IGC 86-2, IGC 87-1 och IGC 83-8.

⁸⁰ Se även IGC 10-7, IGC 10-11-a, IGC 10-11-b och IGC 10-20.

⁸¹ Se även IGC 10-12, IGC 10-13, IGC 10-14, IGC 10-19, IGC 73-1 och IGC 76-1.

⁸² Se även IGC 10-12, IGC 10-13, IGC 10-14, IGC 10-19, IGC 73-1 och IGC 76-1.

Ett bindande åtagande är ett bindande avtal rörande ett byte av en angiven mängd resurser till ett angivet pris vid en angiven framtida tidpunkt eller flera angivna framtida tidpunkter.

Kontroll över en tillgång är rätten att erhålla de framtida ekonomiska fördelar som är hänförliga till tillgången.

Borttagande från balansräkningen innebär att ta bort en finansiell tillgång eller skuld, eller del därav, från ett företags balansräkning.

Definitioner avseende säkringsredovisning

Säkring är i redovisningssammanhang att identifiera ett eller flera säkringsinstrument så att deras förändring i verkligt värde uppväger, helt eller delvis, en förändring i en säkrad posts verkliga värde eller kassaflöden.

En säkrad post är en tillgång, en skuld, ett bindande åtagande eller en prognostiserad framtida transaktion som (a) exponerar företaget för risk för förändringar i verkligt värde eller förändringar i framtida kassaflöden och att (b) när det gäller säkringsredovisning är identifierad som säkrad (i punkterna 127 till 135 ges en utförligare förklaring av vad som menas med säkrade poster).

Ett säkringsinstrument, vad gäller säkringsredovisning, är ett identifierat derivat eller (i begränsade fall) en annan finansiell tillgång eller skuld vars verkliga värde eller kassaflöden förväntas uppväga förändringar i en identifierad säkrads posts verkliga värde eller kassaflöden (i punkterna 122 till 126 ges en mer utförlig förklaring av definitionen av ett säkringsinstrument). I enlighet med denna standard kan en finansiell tillgång eller skuld som inte är ett derivat endast definieras som ett säkringsinstrument i säkringssyfte om det säkrar risken för förändringar i valutakurser.

Med säkringens effektivitet avses i vilken utsträckning säkringsinstrumentet uppväger förändringar i verkligt värde eller kassaflöden som är hänförliga till en säkrad risk (se punkterna 146 till 152).

Övriga definitioner

Värdepapperisering är den process genom vilken finansiella tillgångar omvandlas till värdepapper.

Ett återköpsavtal är ett avtal att överlåta en finansiell tillgång till en annan part i utbyte mot likvida medel eller annan ersättning kombinerat med en förpliktelse att återförvärva den finansiella tillgången vid en framtida tidpunkt till ett belopp som motsvarar de likvida medel eller annan ersättning som utväxlades med tillägg för ränta.

Förklaring av definitionerna

Egetkapitalinstrument

11. *Ett företag kan ha en avtalsenlig förpliktelse som det kan reglera antingen genom betalning med finansiella tillgångar eller med egna aktierelaterade instrument. Om antalet aktier som krävs för att reglera förpliktelsen är beroende av det verkliga värdet på värdepapperen, det vill säga om värdet på aktierna alltid motsvarar storleken på förpliktelsen är innehavaren av förpliktelsen inte exponerad mot vinster eller förluster till följd av fluktuationer i aktiekursen. Företaget redovisar en sådan förpliktelse som en finansiell skuld och därför undantas det inte från denna standards tillämpningsområde enligt punkt 1 (e).⁸³*

12. *Ett företag kan inneha en termin, en option eller ett annat derivatinstrument vars värde förändras till följd av andra orsaker än marknadskursen på företagets egna*

⁸³ Se även IGC 11-1.

egetkapitalinstrument, men som företaget kan välja att reglera eller måste reglera i egna egetkapitalinstrument. I det fallet redovisar företaget instrumentet som ett derivat och inte som ett egetkapitalinstrument, eftersom värdet på ett sådant instrument inte påverkas av förändringar i företagens aktiekurs.

Derivat

13. Typiska exempel på derivat omfattar standardiserade termins- samt termins-, swap och optionskontrakt. Ett derivat har vanligen ett nominellt belopp, som är ett belopp i en valuta, ett antal aktier, ett antal enheter i vikt eller volym eller andra enheter som anges i kontraktet. En innehavare eller utfärdare av ett derivat måste emellertid inte investera eller erhålla det nominella beloppet när kontraktet ingås. Ett derivat kan också kräva en fastställd betalning som följd av en framtida händelse som inte är knuten till ett nominellt belopp. Ett kontrakt kan exempelvis kräva en fastställd betalning om 1 000 om sexmånaders LIBOR stiger med 100 räntepunkter. I detta exempel är inget nominellt belopp angivet.⁸⁴
14. Åtaganden att köpa eller sälja icke-finansiella tillgångar och skulder som är avsedda att regleras av det rapporterande företaget genom att verkställa eller erhålla leverans i företagens ordinarie verksamhet och för vilka det inte finns någon praxis avseende nettoreglering (antingen med motparten eller genom att ingå avtal med omvända villkor), redovisas inte som derivat utan som kontrakt som medför åtagande som skall fullföljas i sin helhet vid en senare tidpunkt.⁸⁵ Nettoreglering innebär att göra en kontantutbetalning som bygger på förändringen i verkligt värde.
15. Ett av kännetecknen på derivat är att ett derivat kräver en liten initial investering jämfört med andra kontrakt som påverkas på liknande sätt av marknadsförhållanden.⁸⁶ Ett optionskontrakt motsvarar definitionen eftersom premien är väsentligt lägre än den investering som skulle krävas för att erhålla det underliggande finansiella instrument till vilket optionen är knuten.⁸⁷
16. Om ett företag ingår ett kontrakt att köpa en finansiell tillgång till villkor som kräver leverans av tillgången inom den tidsram som i allmänhet fastställs av regelverk eller praxis på berörd marknad (tillämpligt för avistakontrakt ("regular way contract")), är åtagandet med fastställt pris mellan affärsdag och likviddag ett terminskontrakt som uppfyller villkoren för ett derivat.⁸⁸ Standarden innehåller bestämmelser för särskild redovisning av sådana avistakontrakt (se punkterna 30 till 34).

Transaktionskostnader

17. Transaktionskostnader omfattar arvoden, avgifter och provisioner till ombud, mäklare, rådgivare, myndigheter och börser samt omsättningsskatter och avgifter. Transaktionskostnader omfattar inte över- eller underkurs på skuldinstrument, finansieringskostnader eller fördelning av interna administrationskostnader eller hanteringskostnader.⁸⁹

Skulder som innehas för handel

18. Skulder som innehas för handel omfattar (a) skuldderivat som inte är säkringsinstrument samt (b) skyldigheten att leverera värdepapper som lånats ut vid en blankningsaffär (av ett företag som säljer värdepapper som det ännu inte äger).⁹⁰ Det faktum att skulden används för finansiering av handel innebär inte att skulden innehas för handel.

⁸⁴ Se även IGC 10-6, IGC 13-1, IGC 13-2 och IGC 23-9.

⁸⁵ Se även IGC 14-1, IGC 14-2 och IGC 14-3.

⁸⁶ Se även IGC 10-3, IGC 15-1 och IGC 15-2.

⁸⁷ Se även IGC 10-10.

⁸⁸ Se även IGC 16-1, IGC 16-2, IGC 16-3 och IGC 16-4.

⁸⁹ Se även IGC 66-2.

⁹⁰ Se även IGC 18-1 och IGC 18-2.

Lånefordringar och kundfordringar som härrör från företaget⁹¹

19. Ett lån som ett företag förvärvat genom delaktighet i lån från en annan långivare betraktas som om det härrör från företaget, förutsatt att det finansieras av företaget per det datum lånet utgavs av den ursprungliga långivaren. Förvärv av andel i en grupp av lånefordringar eller kundfordringar, exempelvis i samband med en värdepapperisering, är ett förvärv, inte lånefordringar och kundfordringar som härrör från företaget, eftersom företaget vare sig tillhandahöll pengar, varor eller tjänster direkt till underliggande låntagare eller förvärvade andelen genom deltagande med annan långivare per det datum när de underliggande lånen eller fordringarna gavs ut. Dessutom är en transaktion som till sin innebörd är ett förvärv av ett lån som tidigare uppkommit – exempelvis ett lån till ett SPE (ett företag för särskilt ändamål), som inte omfattas av koncernredovisningen, vars syfte är att tillhandahålla finansiering för inköp av lån som härrör från andra företag – inte ett lån som härrör från företaget. Ett lån som förvärvats av ett företag i ett företagsförvärv eller samgående anses härröra från det förvärvande företaget om det var klassificerat på ett liknande sätt i det förvärvade företaget. Lånet värderas vid förvärvet i enlighet med IAS 22, Företagsförvärv och samgåenden. Ett förvärvat konsortielån är ett lån som härrör från företaget eftersom varje långivare är delaktig i lånets uppkomst och tillhandahåller pengar direkt till låntagaren.
20. Lånefordringar eller kundfordringar som förvärvats av ett företag, i stället för att härröra från det, klassificeras som att de hålles till förfall, kan säljas eller innehas för handel, efter vad som är tillämpligt.

Finansiella tillgångar som kan säljas

21. En finansiell tillgång klassificeras som tillgångar som kan säljas om den inte kan placeras i någon av de andra tre kategorierna för finansiella tillgångar – innehas för handel, hålles till förfall samt lånefordringar och kundfordringar som härrör från företaget. En finansiell tillgång klassificeras som att den innehas för handel och inte som att den kan säljas, om den ingår i en portfölj med likartade tillgångar för vilka det finns ett mönster av handel i syfte att generera vinster på kortfristiga fluktuationer i priser eller handlarens marginal.⁹²

Inbäddade derivat

22. Ibland kan ett derivat vara en del av ett sammansatt finansiellt instrument som omfattar både ett derivat och ett värdekontrakt, vilket innebär att vissa av det sammansatta instrumentets kassaflöden varierar på ett sätt som liknar kassaflödena för fristående derivat.⁹³ Dessa derivat kallas ibland "inbäddade derivat". Ett inbäddat derivat ger upphov till förändringar i vissa eller samtliga av de kassaflöden som annars skulle uppkomma enligt kontraktet baserat på en angiven ränta, ett angivet värdepapperspris, ett angivet råvarupris, en angiven valutakurs, ett angivet prisindex eller en annan variabel.
23. *Ett inbäddat derivat skall avskiljas från värdekontraktet och redovisas som derivat i enlighet med denna standard om samtliga följande villkor är uppfyllda:*⁹⁴
- (a) *Det inbäddade derivatets ekonomiska egenskaper och risker är inte nära förknippade med värdekontraktets ekonomiska egenskaper och risker.*
 - (b) *Ett separat instrument med samma villkor som det inbäddade derivatet skulle uppfylla definitionen på ett derivat.*

⁹¹ Se även IGC 10-7, IGC 10-11-a, IGC 10-11-b och IGC 10-20.

⁹² Se även IGC 107-1, IGC 107-2 och IGC 10-21.

⁹³ Se även IGC 22-1 och IGC 22-2.

⁹⁴ Se även IGC 23-1, IGC 23-2, IGC 23-3, IGC 23-4, IGC 23-5, IGC 23-6, IGC 23-7, IGC 23-8, IGC 23-9, IGC 23-10, IGC 23-11 och IGC 23-12.

(c) Det sammansatta instrumentet värderas inte till verkligt värde med förändringar i verkligt värde redovisade i nettoresultatet.

Om ett inbäddat derivat avskiljs, skall själva värdekontraktet redovisas enligt (a) denna standard om det i sig är ett finansiellt instrument och (b) i enlighet med andra tillämpliga IAS:er om det inte är ett finansiellt instrument.⁹⁵

24. Ett inbäddat derivats ekonomiska egenskaper och risker betraktas inte som nära förknippade med värdekontraktet (punkt 23 (a)) i följande exempel. I följande fall, förutsatt att villkoren i punkterna 23 (b) och 23 (c) också är uppfyllda, redovisar ett företag enligt denna standard det inbäddade derivatet separat från värdekontraktet:
- (a) En säljoption på ett egetkapitalinstrument som innehas av företaget är inte nära förknippad med egetkapitalinstrumentet.
 - (b) En köpoption som är inbäddad i ett egetkapitalinstrument som innehas av ett företag är inte nära förknippad med egetkapitalinstrumentet från innehavarens synvinkel (från emittentens synvinkel är köpoptionen ett egetkapitalinstrument hos emittenten om emittenten måste eller har rätt att kräva reglering i aktier, i vilket fall det inte omfattas av denna standards tillämpningsområde).
 - (c) En option eller bestämmelse att automatiskt förlänga villkoren (förfalldatum) för en skuld är inte nära förknippad med det värdekontrakt som innehas av ett företag såvida det inte samtidigt sker en justering till marknadsräntan vid förlängningstidpunkten.
 - (d) Ränta eller betalningar av nominellt belopp som är knutna till ett aktieindex – där räntebeloppet eller det nominella beloppet är knutet till värdet på aktierna – är inte nära förknippade med ett ränteinstrument eller försäkringskontrakt eftersom de risker som är inneboende i värdekontraktet och det inbäddade derivatet är olika.⁹⁶
 - (e) Ränta eller betalningar av nominellt belopp som är knutna till ett råvaruindex – där räntebeloppet eller det nominella beloppet är knutet till ett råvarupris – är inte nära förknippade med ett ränteinstrument eller försäkringskontrakt eftersom de risker som är inneboende i värdekontraktet och det inbäddade derivatet är olika.⁹⁷
 - (f) En klausul om aktiekonvertering som är inbäddad i ett skuldinstrument är inte nära förknippad med ränteinstrumentet.⁹⁸
 - (g) En köp- eller säljoption på en skuld som är emitterad till betydande underkurs eller överkurs är inte nära förknippad med skulden, förutom skuld (såsom nollkupongare) som är inlösningsbar från såväl säljarens som köparens perspektiv till dess upplupna belopp.⁹⁹
 - (h) Avtal som kallas kreditderivat som är inbäddade i ett ränteinstrument och som tillåter att en part (motparten) överlåter en tillgång (som parten äger eller inte äger) kreditrisk på annan part (garanten) är inte nära förknippade med ränteinstrumentet. Sådana kreditderivat innebär att garanten kan ta på sig den kreditrisk som är förknippad med en referenstillgång utan att direkt köpa den.
25. Å andra sidan anses ett inbäddat derivats ekonomiska egenskaper och risker vara nära förknippade med värdekontraktets ekonomiska egenskaper och risker i följande exempel. I dessa fall redovisar enligt denna standard ett företag inte ett inbäddat derivat separat från värdekontraktet:
- (a) Det inbäddade derivatet är knutet till en räntesats eller ett ränteindex som kan förändra det räntebelopp som annars skulle erläggas eller erhållas avseende räntekontraktet (det vill säga, standarden tillåter inte att en skuld med rörlig ränta redovisas som en skuld med fast ränta med inbäddat derivat).¹⁰⁰

⁹⁵ Se även IGC 22-1 och IGC 22-2.

⁹⁶ Se även IGC 80-1, IGC 80-2 och IGC 23-12.

⁹⁷ Se även IGC 23-5 och IGC 80-2.

⁹⁸ Se även IGC 23-2, IGC 23-9 och IGC 23-11.

⁹⁹ Se även IGC 23-10.

¹⁰⁰ Se även IGC 25-1.

- (b) Ett inbäddat räntegolv (floor) eller räntetak (cap) anses vara nära förknippat med räntan på ett instrument om räntetaket motsvarar eller överstiger marknadsräntan eller om räntegolvet motsvarar eller understiger marknadsräntan när instrumentet utfärdas och räntetaket eller räntegolvet inte används för hävstångseffekt avseende värdinstrumentet.¹⁰¹
- (c) Det inbäddade derivatet är betalningsflöden avseende nominellt belopp eller ränta i utländsk valuta. Ett sådant derivat avskiljs inte från värdkontraktet, eftersom IAS 21, Effekterna av ändrade valutakurser, kräver att omräkningsvinster och -förluster på hela den monetära tillgångsposten vid valutaomräkning skall redovisas i periodens resultat.¹⁰²
- (d) Värdkontraktet är inte ett finansiellt instrument och kräver betalningar i (i) den valuta som används i den primära ekonomiska miljö i vilken någon väsentlig part i kontraktet är verksam eller (ii) den valuta i vilken priset på den hänförliga vara eller tjänst som anskaffas eller levereras vanligen noteras i internationell handel (såsom amerikanska dollar för råolja).¹⁰³ Ett sådant kontrakt betraktas alltså inte som ett värdkontrakt med ett inbäddat derivat i utländsk valuta.
- (e) Det inbäddade derivatet är en option med rätt till förtida inlösen med ett lösenpris som inte skulle leda till en väsentlig vinst eller förlust.
- (f) Det inbäddade derivatet är en option med rätt till förtida inlösen, som är inbäddad i en räntestripfordran eller nollkupongstrip som (i) initialt uppkom genom att skilja rätten att erhålla kontraktensliga kassaflöden från ett finansiellt instrument som, i sig, inte innehåller ett inbäddat derivat och som (ii) inte innehåller villkor som inte är angivna i det ursprungliga räntekontraktet.
- (g) När det gäller värdkontrakt som är ett leasingavtal, är det inbäddade derivatet (i) ett inflationsbundet index, såsom ett index av leasingbetalningar mot ett konsumentprisindex (förutsatt att leasingavtalet inte används till hävstångseffekt och att indexet är knutet till inflation i företagets egna ekonomiska miljö, (ii) variabla avgifter som bygger på försäljning och (iii) variabla avgifter som bygger på rörliga räntor.
- (h) Det inbäddade derivatet är en ränta eller ränteindex som inte förändrar de nettoräntebetalningar som annars skulle betalas enligt värdkontraktet på ett sådant sätt att innehavaren inte kan återfå i princip hela den redovisade investeringen eller (när det gäller ett derivat som är en skuld) emittenten betala en ränta som är mer än dubbelt så hög som marknadsräntan när kontraktet ingås.¹⁰⁴

26. Om ett företag enligt denna standard måste avskilja ett inbäddat derivat från värdkontraktet, men inte kan värdera det inbäddade derivatet separat vare sig vid anskaffningen eller vid en efterföljande balansdag, skall det behandla hela det kombinerade kontraktet som ett finansiellt instrument som innehas för handel.¹⁰⁵

Redovisning

Första redovisningen

- 27. Ett företag skall redovisa en finansiell tillgång eller finansiell skuld i balansräkningen endast när det blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. (Se punkt 30 vad gäller avistaköp av finansiella tillgångar.)**¹⁰⁶
- 28. Som följd av principen i föregående punkt redovisar ett företag samtliga sina avtalsenliga rättigheter eller skyldigheter vad gäller derivat i balansräkningen som tillgångar eller skulder.

¹⁰¹ Se även IGC 25-8.

¹⁰² Se även IGC 25-3.

¹⁰³ Se även IGC 25-2, IGC 25-4, IGC 25-5, IGC 25-6 och IGC 25-9.

¹⁰⁴ Se även IGC 25-7.

¹⁰⁵ Se även IGC 70-3 och IGC 23-10.

¹⁰⁶ Se även IGC 27-1, IGC 27-2 och IGC 35-4.

29. Nedan följer några exempel på tillämpning av principen i punkt 27:

- (a) Ej villkorade kundfordringar och leverantörsskulder redovisas som tillgångar eller skulder när företaget blir avtalspart och som följd därav har en legal rätt att erhålla eller en legal skyldighet att betala kontanter.
- (b) Tillgångar som skall anskaffas eller skulder som uppkommer som följd av ett bindande åtagande att köpa eller sälja varor eller tjänster redovisas inte enligt gällande redovisningsstandard förrän minst en av parterna har uppfyllt sin del av avtalet på sådant sätt att parten antingen har rätt att erhålla en tillgång eller är skyldig att avhända sig en tillgång. Ett företag som exempelvis får en bindande order redovisar inte en tillgång (och företaget som lägger ordern redovisar inte en skuld) när avtalet ingås utan skjuter upp redovisningen till dess att de beställda varorna eller tjänsterna har skickats, levererats eller utförts.
- (c) Till skillnad från (b) ovan redovisas enligt denna standard ett terminskontrakt – ett åtagande att köpa eller sälja ett specificerat finansiellt instrument eller en råvara vid en framtida tidpunkt till ett angivet pris – som en tillgång eller skuld den dag avtalet ingås i stället för att vänta till överlåtelsesdatum när utbytet faktiskt sker. När ett företag ingår ett terminskontrakt är ofta det verkliga värdet på rättigheten och skyldigheten lika, så att terminens verkliga värde (netto) är noll och endast eventuellt verkligt värde (netto) på rättigheten och skyldigheten redovisas som en tillgång eller skuld. Båda parter är emellertid exponerade för den prisrisk som kontraktet omfattar från och med den tidpunkten. Från köparens och säljarens synvinkel uppfyller ett sådant terminskontrakt redovisningsprincipen i punkt 27 vid den tidpunkt när företagen ingår kontraktet, även om kontraktet kan ha ett värde om noll vid den tidpunkten. Kontraktets verkliga värde kan utgöra en tillgång eller en skuld i framtiden, beroende på, bland annat, pengars tidsvärde och värdet på det underliggande instrumentet eller den underliggande råvaran för terminen.
- (d) Finansiella optioner redovisas som tillgångar eller skulder när innehavaren eller utfärdaren blir en avtalspart.
- (e) Planerade framtida transaktioner, oavsett hur stor sannolikheten är, är inte tillgångar och skulder i ett företag eftersom företaget per balansdagen inte har ingått ett kontrakt som kräver att det i framtiden skall erhålla eller leverera tillgångar som följd av de framtida transaktionerna.

Affärsdag eller likviddag

30. *Ett avistaköp eller en avistaförsäljning av finansiella tillgångar skall redovisas antingen per affärsdagen eller likviddagen enligt beskrivning i punkterna 32 och 33. Den använda metoden skall tillämpas konsekvent för samtliga köp och försäljningar av finansiella tillgångar som ingår i samma kategori finansiella tillgångar enligt definitionerna i punkt 10.*¹⁰⁷
31. Ett kontrakt avseende köp eller försäljning av finansiella tillgångar, som kräver leverans av tillgångarna inom den tidsrymd som vanligen fastställs av regelverk eller praxis på den berörda marknaden (tillämpligt för avistakontrakt ("regular way contract")) är ett finansiellt instrument enligt beskrivningen i denna standard.¹⁰⁸ Åtagandet med fastställt pris mellan affärsdag och likviddag uppfyller definitionen på ett derivat – det är ett terminskontrakt. På grund av åtagandets korta varaktighet redovisas ett sådant kontrakt emellertid inte som ett derivat enligt denna standard.
32. Affärsdag är den dag när ett företag åtar sig att köpa eller sälja en tillgång. Affärsdagsredovisning avser (a) redovisning av en tillgång som skall erhållas och skyldigheten det medför att betala för den på affärsdagen samt (b) borttagande från balansräkningen av en tillgång som säljs och redovisning av en fordran från köparen

¹⁰⁷ Se även IGC 27-1, IGC 30-1 och IGC 30-2.

¹⁰⁸ Se även IGC 16-1, IGC 16-2, IGC 16-3, IGC 16-4 och IGC 30-1.

för betalning på affärsdagen. I allmänhet börjar inte ränta löpa på tillgången och motsvarande skuld före likviddagen, när äganderätten överläts.

33. Likviddag är det datum då en tillgång levereras till eller av ett företag. Likviddagsredovisning avser (a) redovisning av en tillgång per det datum den överläts till ett företag samt (b) borttagande av en tillgång från balansräkningen per det datum den överläts av företaget. När likviddagsredovisning tillämpas, skall ett företag enligt punkt 106 redovisa eventuella förändringar i tillgångens verkliga värde som skall erhållas under perioden mellan affärsdag och likviddag, på samma sätt som det redovisar den förvärvade tillgången enligt denna standard. Det vill säga att värdeändringen inte redovisas för tillgångar som redovisas till anskaffningsvärde eller upplupet anskaffningsvärde. Värdeändringen påverkar företagets nettovinst eller nettoförlust för tillgångar som klassificerats som att de innehas för handel och antingen nettovinst eller nettoförlust eller redovisas över eget kapital (enligt vad som är tillämpligt enligt punkt 103) för tillgångar som klassificeras som att de kan säljas.
34. Följande exempel belyser tillämpningen av punkterna 30 till 33 och senare delar av denna standard som anger redovisning och värdering av ändringar i verkligt värde för olika typer av finansiella tillgångar. Den 29 december 20x1 ingår ett företag ett avtal om att köpa en finansiell tillgång för 1 000 (inklusive transaktionskostnader), som är dess verkliga värde vid den tidpunkt avtalet ingås (affärsdagen). Den 31 december 20x1 (räkenskapsårets slut) är tillgångens verkliga värde 1 002 och den 4 januari 20x2 (likviddag) är det 1 003. De belopp som skall redovisas för tillgången beror på hur den klassificeras och huruvida affärsdags- eller likviddagsredovisning används, vilket framgår av de två tabellerna nedan.¹⁰⁹

¹⁰⁹ Se även IGC 34-1.

LIKVIDDAGSREDOVISNING			
Balansposter	Investering som hålles till förfall – redovisad till upplupet anskaffnings-värde	Tillgångar som kan säljas – omvärderade till verkligt värde med förändringar i eget kapital	Tillgångar som innehas för handel och tillgångar som kan säljas – omvärderade till verkligt värde med förändringar i resultatet
29 december 20x1 Finansiell tillgång Skuld			
31 december 20x1 Kundfordran Finansiell tillgång Skuld Eget kapital (justerat för verkligt värde) Balanserade vinstmedel (via nettoresultatet)		2 -2	2 -2
4 januari 20x2 Kundfordran Finansiell tillgång Skuld Eget kapital (justerat för verkligt värde) Balanserade vinstmedel (via nettoresultatet)	1 000	1 003 -3	1 003 -3

AFFÄRSDAGSREDOVISNING			
Balansposter	Investering som hålles till förfall – redovisad till upplupet anskaffnings-värde	Tillgångar som kan säljas – omvärderad till verkligt värde med förändringar i eget kapital	Tillgångar som innehas för handel och tillgångar som kan säljas – omvärderade till verkligt värde med förändringar i resultat
29 december 20x1			
Finansiell tillgång	1 000	1 000	1 000
Skuld	-1 000	-1 000	-1 000
31 december 20x1			
Kundfordran			
Finansiell tillgång	1 000	1 002	1 002
Skuld	-1 000	-1 000	-1 000
Eget kapital (justerat för verkligt värde)		-2	
Balanserade vinstmedel (via nettoresultatet)			-2
4 januari 20x2			
Kundfordran			
Finansiell tillgång	1 000	1 003	1 003
Skuld			
Eget kapital (justerat för verkligt värde)		-3	
Balanserade vinstmedel (via nettoresultatet)			-3

Borttagande från balansräkningen

Borttagande av en finansiell tillgång från balansräkningen

35. *Ett företag skall ta bort en finansiell tillgång eller en del av en finansiell tillgång endast när företaget förlorar kontrollen över de avtalsenliga rättigheter som utgör den finansiella tillgången (eller en del av en finansiell tillgång). Ett företag förlorar sådan kontroll om det realiserar rättigheterna till de fördelar som är angivna i kontraktet, om rättigheterna förfaller eller om företaget avsäger sig dessa rättigheter.*¹¹⁰
36. Om en finansiell tillgång överläts till ett annat företag men överlåtelsen inte uppfyller villkoren för borttagande från balansräkningen i punkt 35, redovisar överlåtaren transaktionen som ett lån med säkerhet. I det fallet är överlåtarens rätt att återköpa tillgången inte ett derivat.¹¹¹
37. *Bedömningen av huruvida ett företag har förlorat kontrollen över en finansiell tillgång beror både på företagets och motpartens ställning. Följaktligen, om ställningen för någotdera företagen tyder på att överlåtaren har behållit kontrollen skall överlåtaren inte ta bort tillgången från balansräkningen.*¹¹²
38. En överlåtare har inte förlorat kontrollen över en överlåtten finansiell tillgång och därför tas tillgången inte bort från balansräkningen om exempelvis¹¹³
- (a) överlåtaren har rätt att återköpa den överlåtta tillgången om inte (i) tillgången är lättillgänglig på marknaden eller (ii) återköpspriset utgörs av det verkliga värdet vid återköpstillfället,¹¹⁴
 - (b) överlåtaren har både rätt och är skyldig att återköpa eller lösa in den överlåtta tillgången till villkor som ger motparten vad som motsvarar en långivares avkastning på den erhållna tillgången i utbyte mot den överlåtta tillgången.¹¹⁵ En avkastning som motsvarar en långivares avkastning skiljer sig inte väsentligt från en avkastning som kan erhållas på ett lån till överlåtaren, som är fullständigt säkrad med den överlåtta tillgången, eller
 - (c) den överlåtta tillgången inte är lättillgänglig på marknaden och överlåtaren har behållit praktiskt taget samtliga risker och all avkastning som är hänförliga till ägande genom att ingå en så kallad "total return swap" (TRS) med den andra parten eller har behållit praktiskt taget samtliga risker med ägande via en ovillkorad sälloption på den överlåtta tillgången som innehas av motparten (i en "total return swap" (TRS) överläts marknadsmässig avkastning och kreditrisk på en av parterna i utbyte mot ett räntindex till motparten, såsom en LIBOR-betalning).¹¹⁶
39. Enligt punkt 38 (a) tas inte en överlåtten tillgång bort från balansräkningen om överlåtaren har rätt att återköpa tillgången till ett fastställt pris och tillgången inte är lättillgänglig på marknaden, eftersom det fastställda priset inte nödvändigtvis utgör det verkliga värdet vid återköpstidpunkten. Exempelvis skulle en överlåtelse av en grupp hypotekslån som ger överlåtaren rätten att återköpa samma lån till ett fast pris inte leda till borttagande från balansräkningen.
40. En överlåtare kan både ha en rättighet och en skyldighet att återköpa eller lösa in en tillgång genom (a) ett terminköpskontrakt, (b) en köption som innehas och en utställd sälloption med ungefär samma lösenpris eller (c) på andra sätt. Vare sig terminköpskontraktet i (a) eller optionskombinationen i (b) är emellertid i sig

¹¹⁰ Se även IGC 35-1, IGC 35-2, IGC 35-3, IGC 35-4, IGC 35-5 och IGC 103-2.

¹¹¹ Se även IGC 27-2 och IGC 36-1.

¹¹² Se även IGC 37-1.

¹¹³ Se även IGC 35-2, IGC 35-5, IGC 36-1 och IGC 41-1.

¹¹⁴ Se även IGC 38-1 och IGC 38-5.

¹¹⁵ Se även IGC 38-3.

¹¹⁶ Se även IGC 38-2 och IGC 38-4.

tillräckligt för att behålla kontroll över en överlåtten tillgång om återköpspriset är det verkliga värdet vid återköpstidpunkten.

41. En överlåtare har i allmänhet endast förlorat kontrollen över en överlåtten tillgång om motparten kan erhålla den överlåtta tillgångens fördelar.¹¹⁷ Denna förmåga kan påvisas exempelvis om motparten
- (a) fritt kan sälja eller ställa som säkerhet i stort sett hela den överlåtta tillgångens verkliga värde eller
 - (b) är ett SPE ("Special-purpose entity" – företag för särskilt ändamål) vars tillåtna verksamhet är begränsad och där antingen företaget eller de som äger rätt till företagets avkastning har förmåga att erhålla praktiskt taget samtliga bidrag från den överlåtta tillgångens betalningar.¹¹⁸

Det kan också gå att påvisa denna förmåga på andra sätt.

42. Vare sig punkt 38 eller punkt 41 kan betraktas helt isolerade. Exempelvis kan en bank överlåta ett lån på en annan bank, men i syfte att bevara den överlåtande bankens relation med kunden, tillåts inte den förvärvande banken att sälja lånet eller använda det som säkerhet. Trots att bristen på möjlighet att sälja lånet eller använda det som säkerhet borde tyda på att motparten inte har erhållit kontroll, är i det här fallet överlåtelsen en försäljning, förutsatt att överlåtaren inte har rätt eller möjlighet att återköpa den överlåtta tillgången.¹¹⁹
43. *Vid borttagande från balansräkningen skall i periodens nettoresultat följande ingå: Skillnaden mellan (a) det redovisade beloppet för en tillgång (eller del av tillgång) som överläts till annan part och (b) summan av (i) den försäljningslikvid som erhållits eller kommer att erhållas och (ii) eventuell tidigare justering av det verkliga värdet på tillgången där justeringen redovisats i eget kapital.*

44. till 46. [Strukna]

Borttagande av en del av en finansiell tillgång från balansräkningen

47. *Om ett företag överlåter en del av en finansiell tillgång till andra men behåller en del, skall det redovisade värdet på den finansiella tillgången fördelas mellan den del som behålls och den sålda delen, baserat på deras relativa verkliga värden vid försäljningstidpunkten.¹²⁰ En vinst eller förlust skall redovisas baserat på försäljningslikviden för den sålda delen. I de sällsynta fall när det verkliga värdet på den del av tillgången som behålls inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt skall tillgången redovisas till värdet noll. Hela den finansiella tillgångens redovisade värde skall hänföras till den sålda delen och en vinst eller förlust skall redovisas motsvarande skillnaden mellan (a) försäljningslikviden och (b) tillgångens tidigare redovisade värde efter avdrag eller tillägg för eventuell tidigare justering som gjorts för att återspegla tillgångens verkliga värde som redovisats i eget kapital.*
48. Exempel på punkt 47 är att
- (a) avskilja kapitalbeloppet och räntebetalningarna från en obligation och sälja vissa av dem till en annan part och behålla återstoden samt
 - (b) sälja en portfölj med fordringar och behålla rätten att förvalta fordringarna mot en avgift som är större än kostnaderna för förvaltning. Denna förvaltningsrätt utgör en tillgång (se punkt 50).¹²¹

¹¹⁷ Se även IGC 35-1 och IGC 35-2.

¹¹⁸ Se även SIC-12, IGC 35-3 och IGC 41-1.

¹¹⁹ Se även IGC 35-1 och IGC 35-2.

¹²⁰ Se även IGC 35-1, IGC 35-2, IGC 47-1, IGC 47-2 och IGC 50-1.

¹²¹ Se även IGC 50-1.

49. För att illustrera tillämpning av punkt 47 antas fordringar med ett redovisat värde om 100 säljas för 90. Det säljande företaget behåller rätten att förvalta fordringarna mot en avgift som förväntas överstiga förvaltningskostnaden, men förvaltningsrättens verkliga värde kan inte mätas på ett tillförlitligt sätt. I det fallet skall en förlust om 10 redovisas och förvaltningsrätten redovisas till noll.
50. Detta exempel visar hur en överlåtare redovisar en försäljning eller värdepapperisering i vilken förvaltningen bibehålls.¹²² Ett företag ger ut lån om 1 000 som avkastar 10 procent ränta under en beräknad löptid om nio år. Företaget säljer de nominella värdena om 1 000 plus rätten att erhålla ränteintäkter på 8 procent till ett annat företag för 1 000. Överlåtaren fortsätter att förvalta lånen och kontraktet stipulerar att överlåtarens ersättning för att utföra förvaltningen är rätten att erhålla hälften av den ränteintäkt som inte är såld (det vill säga 100 av de 200 räntepunkterna). Den återstående halvan av den ej sålda ränteintäkten betraktas som en räntestripfordran. Vid överlåtelsepunkten är lånets verkliga värde, inklusive förvaltning, 1 100, varav det verkliga värdet för förvaltningen av tillgången uppgår till 40 och det verkliga värdet för räntestripfordran uppgår till 60. Fördelningen av det redovisade lånebeloppet om 1 000 beräknas enligt nedan:

		Procentuell andel av <u>verkligt värde</u>	Fördelat redovisat <u>belopp</u>
Sålda lån	1 000	91,0 %	910
Förvaltningsstillgång	40	3,6	36
Räntestrip- fordran	<u>60</u>	<u>5,4</u>	<u>54</u>
Summa	1 100	100,0 %	1 000

Överlåtaren redovisar en vinst om 90 på försäljningen av lånet – skillnaden mellan nettointäkten om 1 000 och det fördelade redovisade beloppet om 910. I överlåtarens balansräkning redovisas också förvaltningstillgångar om 36 och en räntestripfordran om 54. Tillgången i form av låneförvaltning är en immateriell tillgång som faller inom tillämpningsområdet för bestämmelserna i IAS 38, Immateriella tillgångar.

Borttagande av tillgång från balansräkningen, samt skapande av ny finansiell tillgång eller skuld

51. *Om ett företag överlåter kontrollen över en hel finansiell tillgång men samtidigt skapar en ny finansiell tillgång eller påtar sig en ny finansiell skuld, skall företaget redovisa den nya finansiella tillgången eller skulden till verkligt värde och skall redovisa en vinst eller förlust på transaktionen baserat på skillnaden mellan*
- (a) *försäljningslikviden och*
- (b) *det redovisade värdet på den sålda finansiella tillgången plus det verkliga värdet på eventuell nypåtagen finansiell skuld, efter avdrag för det verkliga värdet på eventuell nyförvärd finansiell tillgång och med tillägg eller avdrag för eventuell justering som gjorts för att återspegla tillgångens verkliga värde och som tidigare redovisats i eget kapital.*

¹²² Se även IGC 50-1.

52. Exempel på punkt 51 är att
- sälja en portfölj med fordringar och samtidigt påta sig en skyldighet att kompensera köparen av fordringar om erhållna belopp ligger under en angiven nivå samt
 - sälja en portfölj med fordringar och samtidigt behålla rätten att förvalta fordringarna mot en avgift, där den avgift som skall erhållas är mindre än kostnaderna för förvaltning, vilket resulterar i en skuld för låneförvaltningsförpliktelsen.¹²³
53. I följande exempel illustreras tillämpningen av punkt 51. A överlåter vissa fordringar till B för en fastställd kontantbetalning. A är inte förpliktigt att betala ränta på de kontanter A har erhållit från B. Men A ger en B en garanti mot kreditförlust på fordringarna upp till ett angivet belopp. Faktiska förluster utöver det garanterade beloppet bärs av B. Som följd av transaktionen har A förlorat kontroll över fordringarna och B har erhållit kontroll. B har nu en avtalsenlig rätt att erhålla kontanter som är hänförliga till fordringarna samt en garanti från A. Enligt punkt 51¹²⁴
- redovisar B fordringarna i sin balansräkning och A tar bort fordringarna från sin balansräkning, eftersom de har sålts till B samt
 - behandlas garantin som ett separat finansiellt instrument, som skapats till följd av överlåtelsen, och redovisas som en finansiell skuld av A och en finansiell tillgång av B. Av praktiska skäl kan B inkludera den tillgång som garantin utgör i fordringarna.
54. *I de sällsynta fall där en ny finansiell tillgångs eller ny finansiell skulds verkliga värde inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt gäller följande:*
- Om en ny finansiell tillgång skapas men inte kan värderas på ett tillförlitligt sätt, skall värdet inledningsvis sättas till noll, och en vinst eller förlust skall redovisas, motsvarande skillnaden mellan (i) intäkterna och (ii) det tidigare redovisade värdet på den finansiella tillgång som togs bort från balansräkningen med tillägg eller avdrag för eventuella tidigare justeringar som gjorts för att återge tillgångens verkliga värde och som redovisats mot eget kapital.*
 - Om företaget påtar sig en ny finansiell skuld som inte kan värderas på ett tillförlitligt sätt skall det inledningsvis fastställda beloppet vara sådant att ingen vinst redovisas på transaktionen samt att om IAS 37, Avsättningar, eventalförpliktelser och eventualtillgångar, kräver redovisning av en avsättning, en förlust skall redovisas.*
- Punkterna 95 till 102 innehåller vägledning om när verkligt värde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.*
55. Som en illustration till punkt 54 (b) redovisas den del av intäkterna som överstiger det redovisade värdet inte i resultaträkningen. I stället redovisas beloppet som en skuld i balansräkningen.
56. *Om en garanti redovisas som en skuld enligt denna standard, fortsätter den att redovisas som en skuld av garantiutställaren, värderad till sitt verkliga värde (eller det högsta av det ursprungligen redovisade beloppet och eventuell avsättning enligt IAS 37, om det verkliga värdet inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt), fram till dess förfall. Om garantin avser en stor mängd poster, skall värdet av garantin beräknas genom att alla tänkbara utfall vägs samman med deras respektive sannolikheter.*

¹²³ Se även IGC 50-1.

¹²⁴ Se även IGC 37-1.

Borttagande av en finansiell skuld från balansräkningen

57. *Ett företag skall ta bort en finansiell skuld (eller del av finansiell skuld) från balansräkningen endast när den utsläcks – det vill säga när den förpliktelse som är angiven i avtalet fullgörs, annulleras eller förfaller.*¹²⁵
58. Villkoret i punkt 57 uppfylls när antingen
- (a) låntagaren fullgör sina skyldigheter genom att betala långivaren, vanligen med kontanter, andra finansiella tillgångar, varor, tjänster eller
 - (b) låntagaren löses från huvudansvaret för skulden (eller del därav) antingen genom en rättslig process eller av långivaren (det faktum att låntagaren kan ha utfärdat en garanti behöver inte betyda att detta villkor inte uppfylls).
59. Betalning till tredje part inklusive en stiftelse ("in-substance defeasance") innebär inte i sig att låntagaren löses från sina ursprungliga skyldigheter gentemot långivaren, om låntagaren inte lagligen är löst från skyldigheten.
60. Då låntagaren lagligen har lösts från skyldigheten, antingen genom rättsligt utslag eller av långivaren, leder detta till att en skuld tas bort från balansräkningen. Företaget kan då behöva redovisa en ny skuld om villkoren för borttagande i punkterna 35 till 57 inte uppfylls för de icke-likvida finansiella tillgångar som överlåtits. Om dessa kriterier inte uppfylls, tas de överlåtna tillgångarna inte bort från överlåtarens balansräkning, och överlåtaren redovisar en ny skuld hänförlig till de överlåtna tillgångarna, som kan vara lika stor som den skuld som tagits bort från balansräkningen.
61. *Ett byte mellan en befintlig låntagare och en befintlig långivare av skuldinstrument med väsentligt olika villkor innebär en utsläckning av den gamla skulden som leder till borttagande av den skulden och redovisning av ett nytt skuldinstrument. På motsvarande sätt skall en väsentlig förändring av villkoren för ett befintligt skuldinstrument (oavsett om det beror på finansiella problem hos låntagaren) redovisas som en utsläckning av den gamla skulden.*
62. Vad gäller punkt 61 är villkoren väsentligt olika om det diskonterade nuvärdet av kassaflödena enligt de nya villkoren, inklusive nettot av eventuella erlagda och erhållna arvoden, skiljer sig med minst 10 procent från det diskonterade nuvärdet av återstående kassaflöden för det ursprungliga skuldinstrumentet.¹²⁶ Om ett byte av skuldinstrument eller förändringar av villkor redovisas som utsläckning, skall eventuella uppkomna utgifter eller arvoden redovisas som del av utsläckningens vinst eller förlust. Om bytet eller ändringen inte redovisas som utsläckning, skall eventuella uppkomna utgifter eller arvoden utgöra en justering av skuldens redovisade värde och skrivas av över återstående löptid för det ändrade lånet.
63. *I periodens nettoresultat redovisas skillnaden mellan det redovisade värdet på en skuld (eller del av skuld) som utsläcks eller överlåtits till annan part, inklusive ej redovisade kostnader, och vad som erhållits för dem, skall påverka periodens nettoresultat.*
64. I vissa fall löser en långivare en låntagare från dennes befintliga förpliktelse att verkställa betalningar, men låntagaren påtar sig en förpliktelse att betala om parten som bär förstahandsförpliktelsen ställer in betalningarna. I det fallet skall låntagaren
- (a) redovisa en ny finansiell skuld baserat på det verkliga värdet på förpliktelsen för garantin och
 - (b) redovisa en vinst eller förlust baserat på skillnaden mellan (i) eventuell likvid och (ii) det redovisade värdet på den ursprungliga finansiella skulden (inklusive eventuell ej redovisad kostnad som är hänförlig till den) efter avdrag för den nya finansiella skuldens verkliga värde.

¹²⁵ Se även IGC 57-1, IGC 57-2 och IGC 57-3.

¹²⁶ Se även IGC 62-1.

Borttagande av en del av en finansiell skuld från balansräkningen, eller förenat med skapandet av finansiell tillgång eller skuld

65. *Om ett företag överlåter en del av finansiell skuld till andra medan det samtidigt behåller en del, eller om ett företag överlåter en finansiell skuld odelad och i och med det skapar en ny finansiell tillgång eller påtar sig en ny finansiell skuld, skall företaget redovisa transaktionen på det sätt som anges i punkterna 47 till 56.*

Värdering

Värdering vid anskaffningstillfället av finansiella tillgångar och finansiella skulder

66. *När en finansiell tillgång eller finansiell skuld redovisas första gången, skall företaget värdera den till anskaffningsvärde, som är det verkliga värdet på den ersättning som erlagts (om det gäller en tillgång) eller erhållits (om det gäller en skuld).¹²⁷ Transaktionskostnader inkluderas vid den första värderingen av samtliga finansiella tillgångar och skulder.¹²⁸*

66. Det verkliga värdet på erlagd eller erhållen ersättning kan normalt fastställas genom hänvisning till transaktionspriset eller andra marknadspriser. Om sådana marknadspriser inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt, uppskattas det verkliga värdet på ersättningen som summan av alla framtida in- eller utbetalningar, diskonterade, om effekten av att göra det skulle vara väsentlig, till rådande marknadsränta för liknande instrument (liknande avser valuta, löptid, typ av ränta och andra faktorer) från en emittent med liknande kreditvärdighet (se IAS 18, Intäkter, punkt 11). Som undantag till punkt 66 kräver punkt 160 att vissa säkringsvinster och säkringsförluster skall inkluderas i anskaffningsvärdet för berörd säkrad tillgång.

Efterföljande värdering av finansiella tillgångar

68. Vid värdering av en finansiell tillgång efter det första redovisningstillfället, klassificeras finansiella tillgångar i fyra kategorier enligt denna standard:
- (a) Lånefordringar och kundfordringar som härrör från företaget och som ej innehas för handel.
 - (b) Investeringar som hålles till förfall.
 - (c) Finansiella tillgångar som kan säljas.
 - (d) Finansiella tillgångar som innehas för handel.
69. *Efter den första redovisningen skall ett företag värdera finansiella tillgångar, inklusive derivat som är tillgångar, till deras verkliga värden utan avdrag för transaktionskostnader som kan uppkomma vid försäljning eller annat avhändande, förutom vad gäller följande kategorier av finansiella tillgångar, som värderas enligt punkt 73:*
- (a) *Lånefordringar och kundfordringar som härrör från företaget och som ej innehas för handel.*
 - (b) *Investeringar som hålles till förfall.*
 - (c) *En finansiell tillgång som saknar noterat marknadspris på en aktiv marknad och vars verkliga värde inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt (se punkt 70).*

¹²⁷ Se även IGC 66-3 och IGC 110-1.

¹²⁸ Se även IGC 66-1 och IGC 66-2.

Finansiella tillgångar som är identifierade som säkrade poster värderas enligt punkterna 121 till 165 i denna standard avseende säkringsredovisning.

70. *Utgångspunkten är att det verkliga värdet kan fastställas på ett tillförlitligt sätt för de flesta tillgångar som klassificeras såsom finansiella tillgångar som kan säljas eller som innehas för handel. Detta antagande kan emellertid åsidosättas för en investering i ett egetkapitalinstrument (inklusive en investering som till sin innebörd är ett egetkapitalinstrument – se punkt 71) som saknar noterat marknadspris på en aktiv marknad och för vilket andra metoder för att skäligen uppskatta det verkliga värdet uppenbart inte är tillämpliga eller inte fungerar. Antagandet kan också åsidosättas för ett derivat som är knutet till och måste regleras genom leverans av sådant onoterat egetkapitalinstrument som inte har ett noterat marknadspris. Se punkterna 95 till 102 för vägledning om hur det verkliga värdet uppskattas.¹²⁹*
71. Ett exempel på ett instrument som till sin innebörd är ett egetkapitalinstrument är särskilda vinstandelsbevis utan angiven löptid, vars avkastning är knuten till ett företags resultat.
72. Om en finansiell tillgång skall värderas till verkligt värde och dess verkliga värde är negativt, redovisas det som en finansiell skuld enligt punkt 93.
73. *De finansiella tillgångar som undantas från värdering till verkligt värde enligt punkt 69, och som har en fastställd löptid, skall värderas till upplupet anskaffningsvärde genom användning av effektivräntemetoden.¹³⁰ De som inte har en fastställd löptid värderas till anskaffningsvärde. Alla finansiella tillgångar skall prövas vad gäller nedskrivningsbehov enligt punkterna 109 till 119.*
74. Kortfristiga fordringar utan angiven ränta värderas vanligen till det ursprungliga faktureringsbeloppet såvida inte effekten av en diskontering skulle bli väsentlig.
75. Lånefordringar och kundfordringar som härrör från företaget och som ej innehas för handel värderas till upplupet anskaffningsvärde utan beaktande av företagets avsikt att hålla dem till förfall.
76. För finansiella instrument med rörlig ränta, ändras en monetär finansiell tillgångs effektiva avkastning av återkommande uppskattningar av fastställbara kassaflöden i syfte att återspegla marknadsräntornas rörelser. Sådana förändringar i kassaflöden redovisas över tillgångens återstående löptid, eller vid nästa tidpunkt för ränteändring om räntan sätts till gällande marknadsränta.¹³¹ När det gäller finansiella tillgångar med rörlig ränta, som initialt redovisades till ett belopp som motsvarade det nominella belopp som skall betalas vid förfall, har omräkning av framtida räntebetalningar vanligen ingen väsentlig inverkan på tillgångens redovisade värde.
77. Följande exempel illustrerar hur transaktionskostnader sammanhänger med den första värderingen och efterföljande värderingar av en finansiell tillgång som innehas för handel.¹³² En tillgång förvärvas för 100 plus en provision om 2. Den redovisas första gången till 102. Nästa balansdag är tillgångens noterade marknadspris fortfarande 100. Om tillgången hade sålts skulle en provision om 3 betalats. I det fallet värderas tillgången till 100 (utan beaktande av möjlig provision vid försäljning) och en förlust om 2 redovisas i periodens resultat.
78. Ett företag tillämpar IAS 21, Effekterna av ändrade valutakurser, på finansiella tillgångar i utländsk valuta, som utgör monetära poster enligt IAS 21. I enlighet med IAS 21 redovisas eventuella valutakursvinster och valutakursförluster på monetära tillgångar i årets resultat. Ett undantag är en monetär post som är identifierad som säkringsinstrument vid en kassaflödessäkring (se punkterna 121 till 165). Redovisade förändringar i verkligt värde på sådan monetär post förutom valutakursvinster och valutakursförluster redovisas enligt punkt 103. För finansiella tillgångar som inte utgör

¹²⁹ Se även IGC 70-1, IGC 70-2, IGC 70-3 och IGC 23-10.

¹³⁰ Se även IGC 10-12, IGC 10-13, IGC 10-14, IGC 73-1 och IGC 76-1.

¹³¹ Se även IGC 76-1.

¹³² Se även IGC 66-1 och IGC 66-2.

monetära poster enligt IAS 21 (exempelvis egetkapitalinstrument) behandlas eventuell redovisad förändring i verkligt värde, inklusive eventuell del av förändring som kan hänföra sig till förändringar i valutakurser, enligt punkt 103. Om det föreligger ett säkringsförhållande mellan en monetär tillgång som inte är ett derivat och en monetär skuld som inte är ett derivat, redovisas förändringar i dessa finansiella instruments verkliga värde i resultaträkningen enligt denna standards bestämmelser om säkringsredovisning (punkterna 121 till 165).¹³³

Investeringar som hålles till förfall

79. *Ett företag har inte för avsikt att till förfall hålla en investering i en finansiell tillgång med fastställd löptid om något av följande villkor är uppfyllda:*

- (a) *Företagets avsikt är att behålla den finansiella tillgången endast under en odefinierad period.*
- (b) *Företaget står redo att sälja den finansiella tillgången (förutom om en situation uppstår som är av engångskaraktär och som inte rimligen kunde ha förutsetts av företaget) som reaktion på förändringar i marknadens räntor eller risker, likviditetsbehov, förändringar i tillgänglighet och avkastning på alternativa investeringar, förändringar av finansieringskällor och villkor, eller förändringar i valutarisk.*
- (c) *Emittenten har rätt att reglera den finansiella tillgången till ett belopp som ligger väsentligt under dess upplupna anskaffningsvärde.*

80. Ett skuldinstrument med rörlig ränta kan uppfylla kriterierna på en investering som hålles till förfall. De flesta aktier kan inte vara investeringar som hålles till förfall, antingen för att de har en obegränsad livslängd (såsom stamaktier) eller på grund av att de belopp som innehavaren kan erhålla kan variera på ett sätt som inte kan fastställas i förväg (såsom aktieoptioner, teckningsoptioner och andra rättigheter). När det gäller investeringar som hålles till förfall innebär fastställda eller fastställbara betalningar och fastställda löptider ett avtal som anger storlek på och tidpunkt för betalningar till innehavaren, såsom betalningar rörande ränta och kapitalbelopp avseende lån.¹³⁴

81. En finansiell tillgång som kan lösas in av emittenten uppfyller kriterierna på en investering som hålles till förfall om innehavaren avser, och har möjlighet, att inneha den fram till dess att den blir inlöst eller till förfall och om innehavaren skulle kunna återvinna i stort sett hela det redovisade värdet. Rätten till förtida inlösen förkortar bara tillgångens löptid, om den utnyttjas. Om den finansiella tillgången emellertid är inlösbar på ett sådant sätt att innehavaren inte skulle kunna återvinna i stort sett hela dess redovisade värde, klassificeras inte den finansiella tillgången som en investering som hålles till förfall. Företaget beaktar eventuell betald överkurs och aktiverade transaktionsutgifter när det fastställer huruvida i stort sett hela det redovisade värdet kan återvinnas.

82. En finansiell tillgång som är inlösningsbar (innehavaren har rätt att kräva att emittenten återbetalar eller löser in den finansiella tillgången före förfallotidpunkten) klassificeras som en investering som hålles till förfall endast om innehavaren har för avsikt och möjlighet att inneha den till förfall och inte avser att utnyttja möjligheten till inlösen.¹³⁵

83. *Ett företag skall inte klassificera några tillgångar som att de hålles till förfall om företaget, under innevarande räkenskapsår eller de två föregående räkenskapsåren, har sålt, överlåtit eller löst in en säljoption på mer än en oväsentlig del av investeringar som hålles till förfall innan förfallotidpunkten (mer än oväsentlig i förhållande till det sammanlagda innehavet av investeringar som hålles till förfall) förutom av¹³⁶*

¹³³ Se även IGC 78-1, IGC Övrigt-3, IGC Övrigt-5 och IGC Övrigt-6.

¹³⁴ Se även IGC 80-1 och IGC 80-2.

¹³⁵ Se även IGC 83-3.

¹³⁶ Se även IGC 10-16, IGC 10-17, IGC 83-1, IGC 83-2, IGC 83-3, IGC 83-4, IGC 83-5, IGC 83-6, IGC 83-7, IGC 86-1, IGC 86-2, IGC 87-1 och IGC 83-8.

- (a) *försäljningar som är så nära förfall eller inlösendatum att förändringar i marknadsräntan inte skulle ha en väsentlig inverkan på den finansiella tillgångens verkliga värde,*
- (b) *försäljningar efter det att företaget redan erhållit i stort sett hela den finansiella tillgångens ursprungliga nominella belopp genom fastställda betalningar eller förskottsbetalningar eller*
- (c) *försäljningar som har sin grund i en isolerad händelse som företaget inte har kontroll över och som är av engångskaraktär samt inte rimligen kunde förutses av företaget.*

Punkterna 90 till 92 behandlar omklassificeringar mellan verkligt värde och upplupet anskaffningsvärde.

84. Enligt standarden är verkligt värde ett bättre mått än upplupet anskaffningsvärde för de flesta finansiella tillgångar. Klassificeringen av investeringar som hålles till förfall är ett undantag, men endast om företaget har för avsikt och förmåga att inneha investeringen till förfall. När ett företags handlande har givit upphov till tvivel avseende dess avsikt och förmåga att hålla sådana investeringar till förfall utesluter punkt 83 undantaget under en skäligen tidsperiod.
85. Ett "katastrofscenario" som är ytterst sällsynt, såsom ett massuttag från en bank eller en liknande situation som påverkar ett försäkringsföretag, förutses inte av ett företag vid bedömningen av huruvida det har för avsikt samt förmågan att innehålla investeringar till förfall.
86. Försäljning före förfall kan uppfylla villkoret i punkt 83 – och därför inte ge upphov till någon fråga om företagens avsikt att hålla investeringar till förfall – om de beror på
- (a) en väsentlig försämring av emittentens kreditvärdighet,¹³⁷
 - (b) en ändring av skattelagstiftningen, som eliminerar eller väsentligt minskar avdragsmöjligheter avseende räntan på investeringen som hålles till förfall (men inte en ändring i skattelagstiftning som förändrar de marginalsattesatser som gäller ränteintäkter),
 - (c) ett större företagsförvärv eller samgående eller en större avyttring (såsom försäljning av en rörelsegren) som nödvändiggör försäljning eller överlåtelse av investeringar som hålles till förfall för att bibehålla företagens befintliga ränteriskposition eller riktlinjer för kreditrisker (även om företagsförvärvet i sig är en händelse som företaget har kontroll över, kan förändringar i investeringsportföljen för att bibehålla ränteriskposition eller riktlinjer för kreditrisker snarare vara en konsekvens och inte något som förväntas),¹³⁸
 - (d) en förändring i föreskrifter eller lagstadgade krav som väsentligt ändrar antingen vad som utgör en tillåten investering eller den högsta nivån för vissa typer av investeringar, som därigenom leder till att ett företag måste avyttra en investering som hålles till förfall,
 - (e) en väsentlig höjning av branschens kapitaltäckningskrav, av tillsynsmyndigheter, som innebär att företaget måste genomföra nedskärningar genom att sälja investeringar som hålles till förfall¹³⁹ eller
 - (f) en väsentlig höjning av riskvikt i investeringar som hålles till förfall som används för föreskrivna riskbaserade kapitaltäckningskrav.
87. ***Ett företag har inte en påvisad möjlighet att till förfall hålla en investering i en finansiell tillgång med fastställd löptid om något av följande villkor är uppfyllda:***

¹³⁷ Se även IGC 10-16, IGC 83-7 och IGC 83-8.

¹³⁸ Se även IGC 86-1.

¹³⁹ Se även IGC 86-2.

- (a) *Företaget har inte tillgängliga finansiella resurser för att fortsätta att finansiera investeringen fram till förfall.*
- (b) *Företaget är underställt en befintlig legal eller annan begränsning som kan förhindra dess avsikt att hålla den finansiella tillgången till förfall (emellertid begränsar en emittents köption nödvändigtvis inte ett företags avsikt att hålla en finansiell tillgång till förfall – se punkt 81).¹⁴⁰*
88. Även andra omständigheter än de som beskrivs i punkterna 79 till 87 kan tyda på att ett företag inte har för avsikt eller förmåga att hålla en investering till förfall.
89. Ett företag utvärderar inte bara sin avsikt och förmåga att inneha sina investeringar som hålles till förfall när dessa finansiella tillgångar anskaffas utan också per varje balansdag.
90. *Om företagets avsikt eller förmåga ändras och det inte längre är korrekt att redovisa en investering som hålles till förfall till upplupet anskaffningsvärde skall den värderas om till verkligt värde och skillnaden mellan det redovisade värdet och det verkliga värdet skall redovisas enligt punkt 103.¹⁴¹*
91. *På motsvarande sätt gäller att om en tillförlitlig värdering blir tillgänglig för en finansiell tillgång för vilken en sådan värdering tidigare inte var tillgänglig skall tillgången värderas om till verkligt värde och skillnaden mellan dess redovisade värde och verkliga värde skall redovisas enligt punkt 103.*
92. *Om, på grund av en förändring vad gäller avsikt eller förmåga eller i det sällsynta fall när det inte längre finns ett tillförlitligt mått på verkligt värde eller på grund av att de "två föregående räkenskapsåren" i punkt 83 har gått, det blir tillämpligt att redovisa en finansiell tillgång till upplupet anskaffningsvärde i stället för verkligt värde, skall den finansiella tillgångens redovisade verkliga värde per detta datum utgöra det nya upplupna anskaffningsvärdet. Eventuella tidigare vinster eller förluster avseende tillgången, som har redovisats direkt mot eget kapital i enlighet med punkt 103 skall redovisas enligt följande:*
- (a) *När det gäller en finansiell tillgång med fastställd löptid skall en tidigare vinst eller förlust på den tillgång som redovisats direkt mot eget kapital periodiseras över den återstående löptiden för investeringen som hålles till förfall. Eventuella skillnader mellan det nya upplupna anskaffningsvärdet och beloppet vid förfallotidpunkten skall periodiseras över den finansiella tillgångens återstående löptid som en justering av ränta, liknande periodisering av överkurs och underkurs.*
- (b) *När det gäller en finansiell tillgång som inte har en fastställd löptid, skall en tidigare vinst eller förlust på tillgången, som redovisats direkt mot eget kapital ligga kvar i eget kapital, fram till dess att tillgången blivit såld eller på annat sätt avhändats. Vid denna tidpunkt skall vinst eller förlust redovisas i periodens resultat.*

¹⁴⁰ Se även IGC 87-1.

¹⁴¹ Se även IGC 83-4.

Efterföljande värdering av finansiella skulder

93. *Efter den första redovisningen skall ett företag värdera samtliga finansiella skulder, förutom skulder som innehas för handel och derivat som är skulder, till upplupet anskaffningsvärde. Efter den första redovisningen skall företaget värdera skulder som innehas för handel och derivat som är skulder till verkligt värde, förutom vad gäller skuldderivat som är knutna till och måste regleras genom leverans av onoterade egetkapitalinstrument vars verkliga värde inte kan mätas på ett tillförlitligt sätt, som skall värderas till anskaffningsvärde. Finansiella skulder som är identifierade som säkrade poster värderas enligt punkterna 121 till 165 avseende säkringsredovisning i denna standard.¹⁴²*
94. Ett företag tillämpar IAS 21, Effekterna av ändrade valutakurser, på finansiella skulder som är monetära poster enligt IAS 21 och vars belopp är bestämt i en utländsk valuta. Enligt IAS 21 redovisas valutakursvinster och valutakursförluster på monetära skulder över resultaträkningen. Ett undantag är en monetär post som är identifierad som säkringsinstrument vid en kassaflödessäkring (se punkterna 121 till 165). Varje redovisad förändring i sådan monetär posts verkliga värde förutom valutakursvinster och valutakursförluster redovisas enligt punkt 103. För finansiella skulder som inte utgör monetära poster enligt IAS 21 (såsom preferensaktier med obligatorisk inlösen, som företaget emitterat) redovisas varje förändring i verkligt värde, inklusive eventuell del av förändring som kan sammanhånga med förändringar i valutakurser, enligt punkt 103. Om det råder ett säkringsförhållande mellan en monetär tillgång som inte är ett derivat och en monetär skuld som inte är ett derivat, redovisas enligt denna standards bestämmelser om säkringsredovisning (punkterna 121 till 165) förändringar i deras verkliga värde över resultaträkningen.¹⁴³

Faktorer som beaktas vid beräkning av verkligt värde

95. *Ett finansiellt instruments verkliga värde kan tillförlitligt beräknas om (a) det inte är en väsentlig spridning inom det intervall med rimliga uppskattningar av verkligt värde för instrumentet i fråga eller (b) om sannolikheterna för de olika uppskattningarna i intervallet rimligen kan bedömas och användas vid uppskattningen av verkligt värde. Ofta kan företaget göra en uppskattning av ett finansiellt instruments verkliga värde som är tillräckligt tillförlitlig för att kunna användas i de finansiella rapporterna. Det kan dock förekomma att intervallet med rimliga uppskattningar av verkligt värde är så varierande och sannolikheten för de olika utfallen så svårbedömd att det motsäger användbarheten av en enda uppskattning av verkligt värde.*
96. *Tillfällen där verkligt värde tillförlitligt kan beräknas omfattar (a) ett finansiellt instrument för vilket det finns ett noterat pris på en aktiv offentlig värdepappersmarknad för instrumentet i fråga, (b) ett skuldinstrument som har bedömts av ett oberoende kreditvärderingsföretag och vars kassaflöden rimligen kan uppskattas samt (c) ett finansiellt instrument för vilket det finns en tillämplig värderingsmodell och för vilket indata i modellen kan bedömas tillförlitligt eftersom indata hämtas från aktiva marknader.*
97. Det verkliga värdet på en finansiell tillgång eller finansiell skuld kan fastställas genom en av flera acceptabla metoder. Värderingstekniker skall omfatta de antaganden som marknadsaktörer skulle använda i sina uppskattningar av verkliga värden, inklusive antaganden om förtida lösen, kreditförluster samt ränte- och diskonterings satser. Enligt punkt 167 (a) krävs upplysning om de metoder och väsentliga antaganden som används vid uppskattning av verkliga värden.
98. Definitionen av verkligt värde utgår från antagandet att ett företag har förmåga att fortsätta sin verksamhet, det vill säga att det inte föreligger en avsikt eller ett tvång att avveckla, att väsentligt inskränka verksamheten eller att ingå transaktioner på

¹⁴² Se även IGC 93-1.

¹⁴³ Se även IGC 78-1, IGC Övrigt-3 och IGC Övrigt-5.

oförmånliga villkor. Verkligt värde utgör därför inte det värde som företaget skulle erhålla eller betala vid en tvångstransaktion, ofrivillig likvidation eller en utmätningssituation. Ett företag skall emellertid beakta sitt aktuella marknadsförhållande när det fastställer verkliga värden på sina finansiella tillgångar och finansiella skulder. Exempelvis bestäms det verkliga värdet på en finansiell tillgång som företaget beslutat att sälja inom en nära framtid av det belopp som företaget kan förväntas erhålla vid en sådan försäljning. Hur mycket likvida medel som kan erhållas vid en omedelbar försäljning påverkas av faktorer som aktuell likviditet och omfattningen av marknaden för tillgången.¹⁴⁴

99. Officiella prisnoteringar på en aktiv marknad är normalt det bästa uttrycket för verkligt värde.¹⁴⁵ För finansiella tillgångar som ett företag innehar eller för finansiella skulder som ett företag avser att emittera utgörs det lämpliga marknadspriset vanligtvis av den aktuella köpkursen och för en tillgång som skall förvärvas eller för en skuld som innehas av den aktuella teckningskursen eller säljkursen. När aktuella köp- eller säljkurser saknas, kan det senaste transaktionspriset utgöra ett mått på det verkliga värdet förutsatt att det inte skett några viktigare förändringar i de ekonomiska omständigheterna mellan transaktionsdagen och balansdagen. När ett företag har matchande tillgångs- och skuldpositioner kan det använda ett genomsnitt av köp- och säljkurserna när de verkliga värdena fastställs.¹⁴⁶
100. Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv kan de officiella marknadsnoteringarna behöva justeras för beräkning av ett tillförlitligt mått på verkligt värde.¹⁴⁸ Om handeln är icke frekvent på en marknad eller när den inte är fullt etablerad (exempelvis vissa OTC-marknader) eller när de poster som omsätts är små i förhållande till de handelsenheter eller finansiella instrument som skall värderas, utgör inte de noterade kurserna nödvändigtvis mått på instrumentets verkliga värde. I vissa fall där handelsvolymen är relativt liten, kan en marknadsnotering för en större post finnas tillgänglig från instrumentets marknadsgarant. I andra fall, liksom när noterade marknadspriser saknas, kan företaget använda värderingsmodeller för att fastställa verkliga värden som betryggande uppfyller kraven på tillförlitlighet enligt denna standard. Modeller som är väl etablerade på de finansiella marknaderna omfattar hänvisning till det aktuella marknadsvärdet på andra instrument som i allt väsentligt liknar berört instrument, nuvärdeberäkningar och optionsvärderingsmodeller. När ett företag använder nuvärdeberäkningar använder det den diskonteringsränta som motsvarar avkastningen för finansiella instrument med i allt väsentligt samma villkor och egenskaper som berört instrument, inklusive beaktande av låntagarens kreditvärdighet, den avtalade räntans återstående bindningstid, återstående tid till förfall samt den valuta i vilken betalning skall erläggas.
101. Om det saknas marknadspris för ett finansiellt instrument i sin helhet, men det finns marknader för dess ingående delar, konstrueras det verkliga värdet på grundval av relevanta marknadspriser. Om det inte finns någon marknad för ett finansiellt instrument men det finns en marknad för ett likartat finansiellt instrument, tas verkligt värde fram på grundval av marknadspriset på det likartade finansiella instrumentet.
102. Det finns många situationer, förutom dem som räknas upp i punkterna 95 till 101, i vilka spridningen inom intervallet av rimliga uppskattningar av verkligt värde sannolikt inte är väsentligt. I normalfallet är det möjligt att uppskatta det verkliga värdet på en finansiell tillgång som ett företag har förvärvat från en utomstående part. Det är inte sannolikt att ett företag förvärvar ett finansiellt instrument för vilket det inte förväntar sig att erhålla ett tillförlitligt mått på verkligt värde efter förvärvet. I IASC:s föreställningsram anges att i många fall måste anskaffningsvärdet eller värdet uppskattas samt att rimliga uppskattningar utgör en viktig del av bokslutsarbetet och inte undergräver tillförlitligheten.

¹⁴⁴ Se även IGC 100-1 och IGC 106-1.

¹⁴⁵ Se även IGC 100-1.

¹⁴⁶ Se även IGC 99-1.

¹⁴⁷ Se även IGC 100-1.

¹⁴⁸ Se även IGC 100-1.

Vinster och förluster vid omvärdering till verkligt värde

103. *En redovisad vinst eller förlust som uppkommer vid en förändring i verkligt värde på en finansiell tillgång eller finansiell skuld som inte är del av ett säkringsförhållande (se punkterna 121 till 165) skall redovisas enligt följande:*¹⁴⁹
- (a) *En vinst och förlust på en finansiell tillgång eller skuld som innehas för handel skall påverka nettoresultatet för den period i vilken den uppkommer (i det avseendet skall ett derivat alltid betraktas som ett instrument som innehas för handel såvida det inte är identifierat som säkringsinstrument – se punkt 122).*
 - (b) *En vinst eller förlust på en finansiell tillgång som kan säljas skall antingen*¹⁵⁰
 - (i) *påverkas nettoresultatet för den period i vilken den uppkommer eller*
 - (ii) *redovisas direkt mot eget kapital, i sammanställningen över förändringar i eget kapital (se IAS 1, Utformning av finansiella rapporter, punkterna 86 till 88) fram till dess att den finansiella tillgången är såld, eller avyttrad på annat sätt eller fram till dess att den måste skrivas ned (se punkterna 117 till 119), vid vilken tidpunkt den ackumulerade vinst eller förlust som tidigare redovisats under eget kapital skall ingå i periodens nettoresultat.*
104. *Ett företag skall välja antingen punkt 103 (b) (i) eller punkt 103 (b) (ii) som redovisningsprincip och skall tillämpa den principen på samtliga sina finansiella tillgångar som kan säljas (förutom säkringar – se punkt 121).*
105. Enligt IAS 8, Periodens nettoresultat, fundamentala fel och byten av redovisningsprinciper, skall ett frivilligt byte av redovisningsprincip endast göras om bytet leder till en mer ändamålsenlig beskrivning av händelser eller transaktioner i företagets finansiella rapporter. Det är styrelsens uppfattning att det är högst osannolikt att så skulle vara fallet vid ett byte från punkt 103 (b) (i) till punkt 103 (b) (ii).
106. *Om ett företag redovisar förvärv av finansiella tillgångar med likvidagsredovisning (se punkt 30), redovisas inte eventuella förändringar i tillgångens verkliga värde som erhålls under perioden mellan affärsdag och likviddag, för tillgångar som redovisas till anskaffningsvärde eller upplupet anskaffningsvärde (förutom nedskrivningar).*¹⁵¹ *För tillgångar som omvärderas till verkligt värde skall emellertid förändringen i verkligt värde redovisas över resultaträkningen eller i eget kapital, enligt vad som är tillämpligt enligt punkt 103.*
107. *Eftersom klassificeringen av en finansiell tillgång som innehas för handel utgår från avsikten med det ursprungliga förvärvet, skall ett företag inte omklassificera sina finansiella tillgångar som omvärderas till verkligt värde så länge de finns kvar i lager. Ett företag skall omklassificera en finansiell tillgång till kategorin innehas för handel endast om det föreligger ett nyligen uppvisat faktiskt mönster med kortsiktig realisering av vinst som rättfärdigar en sådan omklassificering (se punkt 21).*¹⁵²

Vinster och förluster på finansiella tillgångar och skulder som inte omvärderas till verkligt värde

108. *För de finansiella tillgångar och finansiella skulder som redovisas till upplupet anskaffningsvärde (punkterna 73 och 93) redovisas en vinst eller förlust i resultaträkningen när den finansiella tillgången eller skulden tas bort från balansräkningen eller skrivs ned, samt genom amortering. Om det finns ett säkringsförhållande mellan dessa finansiella tillgångar eller skulder (de poster som*

¹⁴⁹ Se även IGC Övrigt-3 och IGC Övrigt-5.

¹⁵⁰ Se även IGC 103-1, IGC 103-2, IGC 107-1, IGC Övrigt-6, IGC 117-3 och IGC 144-3.

¹⁵¹ Se även IGC 106-1 och IGC 106-2.

¹⁵² Se även IGC 107-1, IGC 107-2 och IGC 10-21.

säkras) och ett säkringsinstrument enligt beskrivningen i punkterna 121 till 152, skall vinsten eller förlusten redovisas enligt punkterna 153 till 164.

Nedskrivning av finansiella tillgångar och icke indrivningsbara finansiella tillgångar

109. En finansiell tillgång skrivs ned om dess redovisade värde är högre än dess uppskattade återvinningsvärde. Ett företag skall per varje balansdag bedöma huruvida det finns objektiva omständigheter som tyder på att en finansiell tillgång eller en grupp av tillgångar kan behöva skrivas ned. Om någon sådant omständighet föreligger skall företaget uppskatta tillgångens eller gruppen av tillgångars återvinningsvärde och redovisa eventuell nedskrivning i enlighet med punkt 111 (för finansiella tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde) eller punkt 117 (för finansiella tillgångar som omvärderas till verkligt värde).¹⁵³

110. Objektiva omständigheter som tyder på att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar skall skrivas ned eller inte är indrivningsbara omfattar information som kommer tillgångens innehavare till del angående¹⁵⁴

- (a) väsentliga finansiella svårigheter hos emittenten,
- (b) ett faktiskt avtalsbrott, såsom utebliven betalning eller försumlighet avseende betalningar av räntor eller nominella belopp,
- (c) beviljande av långivaren till låntagaren, av ekonomiska eller legala skäl som sammanhänger med låntagarens ekonomiska svårigheter av en eftergift som långivaren annars inte hade övervägt,
- (d) en hög sannolikhet för konkurs eller annan finansiell omstrukturering hos emittenten,
- (e) redovisning av en nedskrivning på tillgången i fråga under en tidigare räkenskapsperiod,
- (f) upphörande av en aktiv marknad för tillgången i fråga på grund av finansiella svårigheter eller
- (g) ett historiskt mönster av betalning av fordringar som tyder på att hela portföljens nominella värde på fordringar inte kommer att kunna drivas in.

Att en aktiv marknad försvinner på grund av att ett företags värdepapper inte längre är föremål för allmän handel är inte ett tecken på att en nedskrivning skall göras. En nedgradering av ett företags kreditvärdighet är inte i sig en omständighet som skall leda till nedskrivning, även om det kan vara ett belägg för ett nedskrivningsbehov i kombination med annan tillgänglig information.¹⁵⁵

Finansiella tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde

111. Om det är sannolikt att ett företag inte kommer att kunna inkassera samtliga fordringar (nominellt belopp och ränta) enligt avtalsvillkoren för lånefordringar, kundfordringar eller investeringar som hålles till förfall och som redovisas till upplupet anskaffningsvärde, föreligger ett nedskrivningsbehov eller en kreditförlust.¹⁵⁶ Beloppets storlek är skillnaden mellan tillgångens redovisade värde och nuvärdet av förväntade framtida betalningar diskonterade till det finansiella instrumentets ursprungliga effektiva ränta (återvinningsvärde).¹⁵⁷ Betalningsflöden som sammanhänger med kortfristiga fordringar diskonteras i allmänhet inte (se punkt 74). En tillgångs redovisade värde skall nedsättas till dess uppskattade återvinningsvärde antingen direkt eller via ett avsättningskonto. Förlustbeloppet skall påverka periodens nettoresultat.

¹⁵³ Se även IGC 109-1.

¹⁵⁴ Se även IGC 110-1.

¹⁵⁵ Se även IGC 109-1.

¹⁵⁶ Se även IGC 111-1.

¹⁵⁷ Se även IGC 111-2, IGC 111-3 och IGC 111-4.

112. Nedskrivningsbehov och icke indrivningsbara fordringar värderas och redovisas separat för finansiella tillgångar som var för sig är väsentliga. Nedskrivningsbehov och icke indrivningsbara fordringar kan värderas och redovisas på portföljbasis för en grupp av likartade finansiella tillgångar som inte individuellt identifieras som att de har ett nedskrivningsbehov.¹⁵⁸
113. Nedskrivning av en finansiell tillgång som redovisas till upplupet anskaffningsvärde beräknas utifrån det finansiella instrumentets ursprungliga effektiva ränta, eftersom diskontering till aktuell marknadsränta i själva verket skulle leda till en värdering till verkligt värde av finansiella tillgångar som enligt denna standard annars skulle värderas till upplupet anskaffningsvärde. Om ett lån, en fordran eller investering som hålles till förfall har rörlig ränta är diskonteringsräntan för beräkning av återvinningsvärde enligt punkt 111 den aktuella effektiva räntan som är fastställd enligt kontraktet. Som ersättning för en sådan beräkning av verkligt värde, kan en långivare beräkna nedskrivningen utifrån ett instruments verkliga värde med användning av ett observerbart marknadspris.¹⁵⁹ Om en tillgång ställts som säkerhet för lånet och ett legalt ianspråkstagande av denna är sannolikt skall innehavaren beräkna nedskrivningen utifrån säkerhetens verkliga värde.¹⁶⁰
- 114. Om, under en efterföljande period, beloppet avseende nedskrivningen eller kundförlusten minskar och minskningen objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter nedskrivningen (såsom en förbättring av låntagarens kreditvärdighet) skall nedskrivningen av den finansiella tillgången återföras, antingen direkt eller genom att justera ett avsättningskonto. Återföringen skall inte resultera i att den finansiella tillgångens redovisade värde vid den tidpunkt när återföringen av nedskrivningen sker överstiger vad det upplupna anskaffningsvärdet hade varit om nedskrivningen inte hade redovisats. Beloppet för återföringen skall påverka periodens nettoresultat.**
115. Det redovisade värdet för eventuella finansiella tillgångar som inte redovisas till verkligt värde eftersom det verkliga värdet inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt (punkt 69 (c)) skall prövas för tecken på nedskrivningsbehov per varje balansdag utifrån en analys av förväntade nettoinbetalningar. Om det finns tecken på ett nedskrivningsbehov, är nedskrivningsbeloppet för sådan finansiell tillgång skillnaden mellan dess redovisade värde och nuvärdet av förväntade framtida kassaflöden diskonterade till aktuell marknadsränta för en likartad finansiell tillgång (återvinningsvärde).¹⁶¹

Ränteintäkt efter redovisning av nedskrivning

116. När en finansiell tillgång har skrivits ned till uppskattat återvinningsvärde, redovisas ränteintäkterna därefter baserat på den räntesats som användes för att diskontera framtida kassaflöden i syfte att beräkna återvinningsvärdet. Efter den första redovisningen av en nedskrivning, kommer företaget dessutom att bedöma om tillgången skall skrivas ned ytterligare per efterföljande balansdagar (se punkt 110 (e)). I punkt 30 i IAS 18 finns vägledning om redovisning av ränteintäkter från icke-nedskrivna finansiella tillgångar.

Finansiella tillgångar omvärderade till verkligt värde

- 117. Om en förlust på en finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde (återvinningsvärdet är lägre än det ursprungliga anskaffningsvärdet) har redovisats direkt mot eget kapital i enlighet med punkt 103 (b) (ii) och det finns objektiva omständigheter (se punkt 110) som talar för att tillgången har nedskrivningsbehov, skall den ackumulerade nettoförlust som redovisats direkt mot eget kapital tas bort**

¹⁵⁸ Se även IGC 112-1 och IGC 112-2.

¹⁵⁹ Se även IGC 113-3.

¹⁶⁰ Se även IGC 113-1 och IGC 113-2.

¹⁶¹ Se även IGC 115-1.

från eget kapital och påverka periodens nettoresultat, även om den finansiella tillgången inte har tagits bort från balansräkningen.¹⁶²

118. *Det belopp avseende förlust som skall tas bort från eget kapital och redovisas i nettoresultatet är skillnaden mellan anskaffningsvärde (efter avdrag för eventuella återbetalningar av nominellt belopp och amorteringar) och nuvarande verkligt värde (för egetkapitalinstrument) eller återvinningsvärde (för skuldinstrument), efter avdrag för eventuella nedskrivningar på tillgången som tidigare redovisats i nettoresultatet. Återvinningsvärdet för ett skuldinstrument som omvärderas till verkligt värde är nuvärdet av förväntade framtida kassaflöden diskonterat till aktuell marknadsränta för en likartad finansiell tillgång.*
119. *Om, under en efterföljande period, det verkliga värdet eller återvinningsvärdet på den finansiella tillgång som redovisas till verkligt värde ökar och ökningen objektivt kan hänföras till en händelse som inträffade efter att förlusten redovisades i nettoresultatet, skall förlusten återföras, så att det återförda beloppet påverkar periodens nettoresultat.*

Redovisning till verkligt värde för viss finansiell verksamhet

120. I vissa länder, vare sig det baseras på nationell lagstiftning eller godkänd branschpraxis, värderar företag i vissa finansiella tjänstebanscher så gott som samtliga finansiella tillgångar till verkligt värde. Exempel på sådana branscher omfattar, i vissa länder, aktiefonder, värdepappersfonder, värdepappersmäklare och -handlare samt försäkringsföretag. Enligt denna standard kommer ett sådant företag att kunna fortsätta att värdera sina finansiella tillgångar till verkligt värde enligt denna standard om de finansiella tillgångarna klassificeras som antingen att de kan säljas eller innehas för handel.

Säkring

121. *Om det råder ett säkringsförhållande mellan ett säkringsinstrument och en post som säkras enligt beskrivning i punkterna 122 till 152 redovisas vinsten eller förlusten enligt punkterna 153 till 164.¹⁶³*

Säkringsinstrument

122. Denna standard begränsar inte de omständigheter under vilka ett derivat kan identifieras som ett säkringsinstrument, vad avser säkringsredovisning, om villkoren i punkt 142 är uppfyllda, förutom för vissa utfärdade optioner (se punkt 124).¹⁶⁴ En finansiell tillgång eller skuld som inte är ett derivat kan emellertid identifieras som ett säkringsinstrument, vad avser säkringsredovisning, endast vid en säkring av valutarisk.¹⁶⁵ Anledningen till denna begränsning är de olika grunder som används för värdering av derivat och instrument som inte är derivat. Enligt denna standard betraktas derivat alltid som att de innehas för handel eller säkring och omvärderas därför (såvida de inte är knutna till och måste regleras med leverans av ett onoterat egetkapitalinstrument vars verkliga värde inte tillförlitligt kan beräknas) till verkligt värde, med förändringar i verkligt värde redovisade i resultaträkningen eller i eget kapital om instrumentet är en kassaflödessäkring. Instrument som inte är derivat värderas å andra sidan ibland till verkligt värde, där förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen, ibland till verkligt värde där förändringar i verkligt värde redovisas i eget kapital och ibland värderas de till upplupet anskaffningsvärde. Om instrument som inte är derivat skulle tillåtas att identifieras som säkringsinstrument mer än under begränsade omständigheter skulle det ge upphov till inkonsekvent värdering.

¹⁶² Se även IGC 117-1, IGC 117-2 och IGC 117-3.

¹⁶³ Se även IGC 121-1, IGC 121-2, IGC Övrigt-1 och IGC Bilaga till 121-2.

¹⁶⁴ Se även IGC 122-1, IGC 137-5 och IGC 137-15.

¹⁶⁵ Se även IGC 122-2 och IGC 122-3.

123. Ett företags egna aktier ingår inte i företagets finansiella tillgångar eller finansiella skulder och är därför inga säkringsinstrument.¹⁶⁶
124. Säkring handlar om att proportionerligt utjämna förändringar i verkligt värde på, eller kassaflöden hänförliga till, säkringsinstrumentet och den säkrade posten. Den potentiella förlusten på en option som ett företag utfärdar kan vara väsentligt högre än den potentiella värdetillväxten på en säkrad post som är hänförlig till optionen. En utfärdad option är alltså inte effektiv när det gäller att minska resultatexponeringen. Därför är en utfärdad option inte något säkringsinstrument om den inte är identifierad som kvittning mot en köpt option, inklusive en som är inbäddad i ett annat finansiellt instrument, exempelvis en utfärdad option som används för att säkra en skuld med rätt till inlösen.¹⁶⁷ I motsats till detta har en köpt option potentiella vinstmöjligheter som motsvarar eller överstiger potentiella förluster och kan därför minska resultatexponeringen avseende ändringar i verkligt värde eller kassaflöden. Därför kan en sådan option uppfylla villkoren för ett säkringsinstrument.
125. Investeringar som hålles till förfall och redovisas till upplupet anskaffningsvärde kan vara effektiva säkringsinstrument när det gäller risker som är förknippade med ändringar i valutakurser.
126. En finansiell tillgång eller finansiell skuld vars verkliga värde inte kan mätas på ett tillförlitligt sätt kan inte vara ett säkringsinstrument förutom i det fall det gäller ett instrument som inte är ett derivat (a) som är noterat i en utländsk valuta, (b) som är identifierat som säkring av valutarisk och (c) vars valutadel kan mätas på ett tillförlitligt sätt.

Säkrad post

127. En säkrad post kan vara en redovisad tillgång eller skuld, ett oredovisat bindande åtagande eller en ej bindande men högst sannolik förväntad framtida transaktion (prognostiserad transaktion). Den säkrade posten kan vara (a) en enskild tillgång, skuld, ett bindande åtagande eller prognostiserad transaktion eller (b) en grupp tillgångar, skulder, bindande åtaganden eller prognostiserade transaktioner med likartade riskegenskaper.¹⁶⁸ Till skillnad från lånefordringar och kundfordringar som härrör från företag kan en investering som hålles till förfall inte vara en säkrad post vad avser ränterisk eftersom klassificeringen av en investering såsom hålles till förfall innebär att företaget inte redovisar ändringar i räntesatser som är förknippade med den. En investering som hålles till förfall kan vara en säkrad post avseende risker för förändringar i valutakurser samt kreditrisk.¹⁶⁹
128. Om den säkrade posten är en finansiell tillgång eller skuld, kan den vara en säkrad post avseende de risker som sammanhänger med endast en del av dess kassaflöden eller verkliga värde, förutsatt att effektiviteten kan mätas.¹⁷⁰
- 129. Om den säkrade posten är en icke-finansiell tillgång eller skuld skall den identifieras som en säkrad post antingen (a) för valutakursrisker eller (b) i sin helhet för alla risker, på grund av svårigheten att avskilja och mäta rätt andel av kassaflöden eller förändringar i verkligt värde som sammanhänger med särskilda risker, förutom vad gäller valutarisker.¹⁷¹**
130. Eftersom ändringar i pris på en del eller komponent av en icke-finansiell tillgång eller skuld normalt inte har en förutsägbar, separat mätbar effekt på postens pris som är

¹⁶⁶ Se även IGC 137-16.

¹⁶⁷ Se även IGC 122-1, IGC 124-1, IGC 127-5 och IGC 144-1.

¹⁶⁸ Se även IGC 121-2-1, IGC 127-1, IGC 127-5, IGC 137-2, IGC 137-3, IGC 137-4, IGC 137-5, IGC 137-7, IGC 137-8, IGC 137-11, IGC 137-12, IGC 137-13, IGC 137-14, IGC 137-16, IGC 142-5 och IGC 149-1.

¹⁶⁹ Se även IGC 127-2, IGC 127-3, IGC 127-4, IGC 127-6 och IGC 137-1.

¹⁷⁰ Se även IGC 121-2-k, IGC 128-1, IGC 128-2, IGC 128-3, IGC 128-4, IGC 137-11 och IGC Bilaga till 121-2.

¹⁷¹ Se även IGC Övrigt-4.

jämförbar med effekten av exempelvis förändrade marknadsräntor eller obligationskurser, är en icke-finansiell tillgång eller skuld en säkrad post endast i sin helhet.

131. Ett enskilt säkringsinstrument kan identifieras som en säkring av flera risktyper förutsatt att (a) de säkrade riskerna tydligt kan identifieras, (b) säkringens effektivitet kan påvisas samt (c) det är möjligt att säkerställa att det finns en angiven identifiering av säkringsinstrumentet och de olika riskpositionerna.¹⁷²
132. Om likartade tillgångar eller likartade skulder läggs samman och säkras som grupp, delar de enskilda tillgångarna eller skulderna i gruppen den riskexponering de är identifierade att säkra.¹⁷³ Dessutom kommer förändringen i verkligt värde, som kan tillskrivas den säkrade risken för varje enskild post, förväntas bli ungefär proportionerlig till den övergripande förändringen i verkligt värde som kan tillskrivas gruppens säkrade risk.¹⁷⁴
133. Säkringens effektivitet bedöms genom att jämföra förändringen i värde eller kassaflöde för ett säkringsinstrument (eller grupp med likartade säkringsinstrument) och en säkrad post (eller en grupp med likartade säkrade poster). Det innebär att en jämförelse av ett säkringsinstrument med en total nettoposition i stället för med en viss säkrad post (exempelvis nettot av alla fastförräntade tillgångar och fastförräntade skulder med likartade löptider) inte uppfyller villkoren för säkringsredovisning.¹⁷⁵ Dock kan vid säkringsredovisning ungefär samma effekt uppnås på nettoresultatet för denna typ av säkringsförhållande genom att identifiera en del av de underliggande posterna som den säkrade positionen. Exempelvis kan en bank ha tillgångar om 100 och skulder om 90 där risker och villkor är av likartad karaktär och vilja säkra nettoexponeringen om 10. Banken kan då identifiera 10 av dessa tillgångar som den säkrade posten. Denna identifiering kan användas om sådana tillgångar och skulder är fastförräntade instrument, i vilket fall det är en säkring av verkligt värde eller om de båda är instrument med rörlig ränta, i vilket fall det är en kassaflödessäkring. På motsvarande sätt kan ett företag ha ett bindande åtagande att göra ett köp i utländsk valuta om 100 och ett bindande åtagande att sälja i den utländska valutan om 90. Företaget kan då säkra nettoexponeringen om 10 genom att köpa ett derivat och identifiera det som ett säkringsinstrument som är förknippat med 10 av det bindande köpåtagandet om 100.
134. Vid säkringsredovisning kan endast derivat som berör en part utanför företaget identifieras som säkringsinstrument. Även om enskilda företag i en koncern eller divisioner inom ett företag kan ingå säkringstransaktioner med andra företag i koncernen eller andra divisioner inom företaget, elimineras eventuella vinster och förluster på sådana transaktioner i koncernredovisningen. Därför uppfyller sådana koncerninterna eller företagsinterna säkringstransaktioner inte villkoren för säkringsredovisning i koncernredovisningen.¹⁷⁶
135. Ett bindande åtagande att förvärva ett företag i ett företagsförvärv eller samgående kan bara vara en säkrad post avseende valutarisken, eftersom övriga risker som säkras inte specifikt kan identifieras och värderas. Det är en säkring av en allmän affärsrisk.

Säkringsredovisning

136. I säkringsredovisning sker en symmetrisk redovisning i resultaträkningen av förändringar i verkligt värde på säkringsinstrumentet och den post som säkras.

137. Det finns tre slags säkringsförhållanden:¹⁷⁷

¹⁷² Se även IGC 131-1, IGC 131-2, IGC 131-3 och IGC Bilaga till 121-2

¹⁷³ Se även IGC 121-2-1 och IGC 127-1.

¹⁷⁴ Se även IGC 132-1.

¹⁷⁵ Se även IGC 121-1, IGC 121-2, IGC 127-1 och IGC Bilaga till 121-2.

¹⁷⁶ Se även IGC 134-1, IGC 134-1-a, IGC 134-1-b, IGC 134-2, IGC 134-3, IGC 134-4, IGC 137-13, IGC 137-14, IGC 172-9 och IGC Bilaga till 134-1-b.

¹⁷⁷ Se även IGC 121-2-a, IGC 137-3, IGC 137-6, IGC 137-9, IGC 137-13 och IGC 137-15.

- (a) **Säkring av verkligt värde:** en säkring av exponering för förändringar i verkligt värde på en redovisad tillgång eller skuld, eller en identifierbar del av sådan tillgång eller skuld, som är hänförlig till en viss risk och som kommer att påverka redovisat nettoresultat.¹⁷⁸
- (b) **Kassaflödessäkring:** en säkring av exponeringen för rörligheten i kassaflöden som (i) är hänförliga till en viss risk som sammanhänger med en redovisad tillgång eller skuld (såsom samtliga eller vissa framtida räntebetalningar på ett lån som löper med rörlig ränta) eller en prognostiserad transaktion (såsom ett förväntat köp eller en förväntad försäljning) och som (ii) kommer att påverka redovisat resultat.¹⁷⁹ En säkring av ett oredovisat bindande åtagande att köpa eller sälja en tillgång till ett fastställt pris i företagets rapportvaluta redovisas som en kassaflödessäkring även om åtagandet är exponerat för förändringar i verkligt värde.
- (c) **Säkring av en nettoinvestering i en självständig utlandsverksamhet enligt definitionen i IAS 21, Effekterna av ändrade valutakurser.**

138. Ett exempel på en säkring av verkligt värde är en säkring av exponeringen för förändringar i verkligt värde på ett lån med fast ränta som följd av ändrade räntesatser. En sådan säkring kan ingås av både emittenten och innehavaren.

139. Exempel på kassaflödessäkringar:

- (a) En säkring av den framtida valutarisken i ett oredovisat avtalsenligt åtagande av ett flygbolag att köpa ett flygplan för ett fastställt belopp i en utländsk valuta.
- (b) En säkring av förändringen i bränslepris som är hänförligt till ett oredovisat avtalsenligt åtagande av ett elföretag att köpa bränsle till ett fastställt pris och betala i inhemsk valuta.
- (c) Användning av en swap i syfte att byta en skuld med rörlig ränta till en skuld med fast ränta (detta är en säkring av en framtida transaktion, de framtida kassaflödena som säkras är de framtida räntebetalningarna).

140. En säkring av ett bindande åtagande i företagets rapportvaluta är inte en säkring av exponering för kassaflöden utan snarare en säkring av exponering för förändringar i verkligt värde. Trots detta redovisas en sådan säkring som en kassaflödessäkring enligt denna standard och inte som en säkring av verkligt värde, i syfte att undvika att redovisa ett åtagande som tillgång eller skuld som annars inte skulle redovisas som tillgång eller skuld enligt nuvarande redovisningsprinciper.

141. Enligt definition i IAS 21 är en självständig utlandsverksamhet en verksamhet som inte utgör en integrerad del av det rapporterade företagets verksamhet. Enligt IAS 21 skall alla valutakursdifferenser som uppkommer vid omräkning av en självständig utlandsverksamhets finansiella rapporter till moderföretagets rapportvaluta klassificeras som eget kapital fram till dess att nettoinvesteringen avyttras.

142. Enligt denna standard uppfyller ett säkringsförhållande villkoren för särskild säkringsredovisning enligt punkterna 153 till 164 endast när samtliga följande villkor är uppfyllda:

- (a) ***När säkringen ingås skall det finnas formell dokumentation över säkringsförhållandet samt företagets mål för riskhantering och riskhanteringsstrategi avseende säkringen.¹⁸⁰ Denna dokumentation skall omfatta identifiering av säkringsinstrumentet, den säkrade post eller transaktion som sammanhänger med säkringen, karaktären på den risk som säkras samt hur företaget kommer att bedöma säkringens effektivitet vad***

¹⁷⁸ Se även IGC 111-2, IGC 137-1, IGC 137-11 och IGC 137-12.

¹⁷⁹ Se även IGC 137-2, IGC 137-4, IGC 137-5, IGC 137-7, IGC 137-8, IGC 137-10, IGC 137-14 och IGC 137-16.

¹⁸⁰ Se även IGC 121-2-c, IGC 142-4, IGC 142-7, IGC 142-8 och IGC 172-8.

gäller kvittning av exponeringen för förändringar i den säkrade postens verkliga värde eller den säkrade transaktionens kassaflöden som är hänförliga till den säkrade risken.

- (b) *Säkringen förväntas vara mycket effektiv (se punkt 146) i att uppnå kvittningar av förändringar i verkligt värde eller kassaflöden som är hänförliga till den säkrade risken, i överensstämmelse med den ursprungligen dokumenterade strategin för detta specifika säkringsförhållande,¹⁸¹*
 - (c) *För kassaflödessäkringar måste en prognostiserad transaktion som är föremål för säkring vara mycket sannolik och vara exponerad för förändringar i kassaflöden som ytterst kan påverka rapporterat resultat,¹⁸²*
 - (d) *Effektiviteten i säkringen kan mätas på ett tillförlitligt sätt, det vill säga att det verkliga värdet eller kassaflödena för den säkrade posten och det verkliga värdet på säkringsinstrumentet kan mätas på ett tillförlitligt sätt (se punkt 95 för vägledning om verkligt värde), och¹⁸³*
 - (e) *Säkringen bedömdes fortlöpande och fastställdes som ha varit mycket effektiv under räkenskapsperioden.¹⁸⁴*
143. När det gäller ränterisk kan säkringens effektivitet bedömas genom en löptidsanalys som visar en minskning av hela eller delar av räntexponeringen, för alla delperioder i löptidsanalysen, till följd av summering av positioner, varvid nettoposition är säkrad, förutsatt att sådan nettoexponering kan knytas till en tillgång eller skuld som ger upphov till sådan nettoexponering och sambandet kan bedömas mot denna tillgång eller skuld.¹⁸⁵
144. Normalt finns det en värdering av verkligt värde för säkringsinstrumentet i sin helhet och de faktorer som förorsakar förändringar i det verkliga värdet är avhängiga denna värdering. Därför identifierar ett företag ett säkringsförhållande för ett säkringsinstrument i sin helhet.¹⁸⁶ De enda tillåtna undantagen är (a) uppdelning av option i realvärde och tidsvärde och att identifiera endast förändringen i optionens realvärde som säkringsinstrument medan den återstående delen av optionen (dess tidsvärde) undantas samt (b) uppdelning av ett terminskontrakt mellan terminspremie och avistapris.¹⁸⁷ Dessa undantag visar att en options realvärde och en terminspremie vanligen kan värderas för sig. En dynamisk säkringsstrategi där både optionens realvärde och tidsvärde värderas kan uppfylla villkoren för säkringsredovisning.¹⁸⁸
145. En andel av hela säkringsinstrumentet, exempelvis 50 procent av nominellt belopp, kan identifieras i ett säkringsförhållande. Ett säkringsförhållande kan emellertid inte identifieras för endast en del av den period under vilken säkringsinstrumentet är utestående.¹⁸⁹

Bedömning av säkringens effektivitet

146. En säkring betraktas normalt som mycket effektiv om, vid säkringens ingående och under hela dess löptid, företaget kan förvänta sig att förändringar i verkligt värde eller kassaflöden från den säkrade posten så gott som helt kvittas av förändringar i det verkliga värdet eller kassaflöden från säkringsinstrumentet, och de faktiska resultaten

¹⁸¹ Se även IGC 121-2-d, IGC 137-6, IGC 142-2, IGC 142-3, IGC 146-1, IGC 146-2, IGC 146-3 och IGC 144-3.

¹⁸² Se även IGC 121-2-e, IGC 121-2-f, IGC 128-1, IGC 137-4, IGC 142-1, IGC 142-5 och IGC 158-3.

¹⁸³ Se även IGC 121-2-f, IGC 142-6 och IGC 146-1.

¹⁸⁴ Se även IGC 147-1.

¹⁸⁵ Se även IGC 121-1, IGC 121-2 och IGC Bilaga till 121-2.

¹⁸⁶ Se även IGC 144-1.

¹⁸⁷ Se även IGC 164-1, IGC 144-3 och IGC 158-5.

¹⁸⁸ Se även IGC 144-2.

¹⁸⁹ Se även IGC 121-2-i, IGC 128-1, IGC 128-2, IGC 145-1 och IGC 158-3.

ligger inom ett intervall om 80 till 125 procent.¹⁹⁰ Exempelvis, om förlusten på säkringsinstrumentet är 120 och vinsten på kontantinstrumentet är 100, kan kvittningen mätas genom 120/100, vilket blir 120 procent eller genom 100/120, vilket blir 83 procent. Företaget kan då komma fram till att säkringen är mycket effektiv.

147. Den metod företaget väljer för bedömning av säkrings effektivitet beror på företagets riskhanteringsstrategi. I vissa fall använder ett företag olika metoder för olika typer av säkringar. Om de huvudsakliga villkoren för säkringsinstrumentet och för hela den säkrade tillgången eller skulden eller den säkrade prognostiserade transaktionen är likadana, kvittas förändringarna i verkligt värde och kassaflöden som är hänförliga till den säkrade risken helt och hållet, både när säkringen ingås och därefter, fram till förfalldatum.¹⁹¹ Exempelvis är en ränteswap sannolikt en effektiv säkring om nominella belopp, löptid, datum för omförhandling av pris och datum för in- och utbetalningar av ränta samt basen för värdering av räntor är samma för säkringsinstrumentet och den säkrade posten.
148. Å andra sidan kvittas ibland säkringsinstrumentet bara delvis den säkrade risken. Exempelvis skulle en säkring inte vara helt och hållet effektiv om säkringsinstrumentet och den säkrade posten är noterade i olika valutor och de två valutorna inte rör sig lika. Dessutom skulle en säkring med derivat av en ränterisk inte vara helt och hållet effektiv om delar av förändringen i verkligt värde för derivatet beror på motpartens kreditrisk.
149. Om säkringen skall uppfylla villkoren för särskild säkringsredovisning, måste säkringen stå i relation till en viss angiven och identifierad risk och inte enbart till övergripande affärsrisker för företaget och den måste ytterst påverka företagets nettoresultat.¹⁹² En säkring av risken för inkurans av en fysisk tillgång eller risken för att expropriation vidtas av en regering är inte acceptabel för säkringsredovisning – effektiviteten kan inte mätas i och med att dessa risker inte kan mätas på ett tillförlitligt sätt.
150. En investering enligt kapitalandelsmetoden kan inte vara en säkrad post i en säkring av verkligt värde eftersom kapitalandelsmetoden innebär att det är investerarens andel av intresseföretagets nettoresultat som redovisas i nettoresultatet, inte förändringar i verkligt värde. Om den vore en säkrad post, skulle den justeras för både förändringar i verkligt värde och ackumulerat resultat – vilket skulle resultera i dubbelräkning eftersom förändringar i verkligt värde innefattar ackumulerat resultat. Av ett liknande skäl kan ett innehav i ett dotterföretag som omfattas av koncernredovisningen inte vara en säkrad post i en säkring av verkligt värde eftersom koncernredovisningen innebär att det snarare är moderföretagets andel av dotterföretagets ackumulerade nettoresultat som redovisas i nettoresultatet, än förändringar i verkligt värde. En säkring av en nettoinvestering i utländska dotterföretag ser annorlunda ut. Det sker ingen dubbelräkning eftersom det är en säkring av exponeringen för utländsk valuta, inte en säkring av verkligt värde av förändringen i investeringens värde.
151. Standarden anger inte en viss metod för bedömning av säkrings effektivitet. Ett företags dokumentation av sin säkringsstrategi inkluderar företagets metoder för bedömning av effektivitet.¹⁹³ Dessa metoder kommer att ange huruvida bedömningen inbegriper samtliga vinster och förluster på ett säkringsinstrument eller om instrumentets tidsvärde undantas. Effektiviteten bedöms, som minimum, per den tidpunkt företaget upprättar årsbokslut eller delårsrapport. Om de avgörande villkoren för säkringsinstrumentet och hela den säkrade tillgången eller skulden (i motsats till valda kassaflöden) eller säkrade prognostiserade transaktionen är samma, kan företaget sluta sig till att förändringarna i verkligt värde eller i kassaflöden som är hänförliga till den risk som säkras förväntas att fullkomligt kvittas vid säkrings ingående samt fortlöpande. Exempelvis kan en verksamhet anta att en säkring av ett

¹⁹⁰ Se även IGC 121-2-d, IGC 137-6, IGC 142-2, IGC 142-3, IGC 146-1, IGC 146-2, IGC 146-3 och IGC 144-3.

¹⁹¹ Se även IGC 147-1.

¹⁹² Se även IGC 149-1.

¹⁹³ Se även IGC 142-2 och IGC 142-3.

prognostiserat köp av en råvara med ett terminskontrakt är mycket effektiv och att det inte blir någon ineffektivitet att redovisa i resultaträkningen om¹⁹⁴

- (a) terminskontraktet avser köp av samma mängd av samma råvara vid samma tidpunkt och plats som det säkrade prognostiserade köpet,
- (b) terminskontraktets verkliga värde vid kontraktets ingående är noll och
- (c) antingen förändringen i underkurs eller premie på terminskontraktet undantas från bedömningen av effektivitet och inkluderas direkt i resultaträkningen eller om förändringen i förväntade kassaflöden på den prognostiserade transaktionen baseras på råvarans terminspris.

152. Vid bedömningen av säkringens effektivitet måste företaget normalt beakta pengars tidsvärde. Den fasta räntan på en säkrad post behöver inte exakt matcha den fasta räntan på en swap som är identifierad som en säkring av verkligt värde. Inte heller behöver den rörliga räntan på en räntebärande tillgång eller skuld vara samma som den rörliga räntan på en swap som är identifierad som en kassaflödessäkring. En swaps verkliga värde härrör från dess nettoregleringar. De fasta och rörliga räntorna på en swap kan ändras utan att påverka nettoregleringen om båda ändras med samma belopp.

Säkring av verkligt värde

153. Om en säkring av verkligt värde uppfyller villkoren i punkt 142 under rapportperioden skall den redovisas enligt följande:¹⁹⁵

- (a) Den vinst eller förlust som uppkommer vid omvärdering av säkringsinstrumentet till verkligt värde skall omedelbart redovisas i resultaträkningen.¹⁹⁶
- (b) Den vinst eller förlust på den säkrade posten, som är hänförlig till den säkrade risken, skall justera det redovisade värdet av den säkrade posten och omedelbart redovisas i resultaträkningen. Detta gäller även om en säkrad post annars värderas till verkligt värde och där förändringar i verkligt värde redovisas direkt mot eget kapital enligt punkt 103 (b). Det gäller även om den säkrade posten annars redovisas till anskaffningsvärde.

154. Följande visar hur punkt 153 tillämpas på en säkring av exponering för förändringar i verkligt värde för ett innehav i ett skuldebrev med fast ränta som följd av förändrade räntesatser. Exemplet är utformat från innehavarens synvinkel. År 1 köper en investerare ett skuldebrev för 100, som klassificeras som en tillgång som kan säljas. I slutet av år 1 är aktuellt verkligt värde 110. Därför redovisas ökningen om 10 i eget kapital (förutsatt att investeraren har valt denna metod) och det redovisade värdet ökas till 110 i balansräkningen. För att skydda värdet om 110 går innehavaren in i en säkring genom att köpa ett derivat. I slutet av år 2 visar derivatet en vinst om 5 och skuldebrevet en motsvarande minskning av verkligt värde.

Investerarens bokföring år 1:	Debet	Kredit
Investering i skuldebrev	100	
Likvida medel		100
För att återspegla inköpet av värdepapperet.		
Investering i skuldebrev	10	
Ökning av verkligt värde (inkluderad i eget kapital)		10
För att återspegla ökningen av det verkliga värdet för värdepapperet.		

¹⁹⁴ Se även IGC 147-1.

¹⁹⁵ Se även IGC Övrigt-5 och IGC 144-3.

¹⁹⁶ Se även IGC 153-1.

Investerarens bokföring år 2:	Debet	Kredit
Tillgångsderivat	5	
Vinst (inkluderad i nettoresultatet)		5
För att återspegla ökningen av det verkliga värdet hos derivatet.		
Förlust (inkluderad i nettoresultatet)	5	
Investering i skuldebrev		5
För att återspegla minskningen av det verkliga värdet för skuldebrevet.		

Det redovisade värdet på skuldebrevet är 105 i slutet av år 2 och de redovisade värdet på derivatet är 5. Vinsten på 10 redovisas i eget kapital fram till dess att skuldebrevet säljs och periodiseras i enlighet med punkt 157.

155. Om bara vissa risker som är hänförliga till en säkrad post har säkrats, redovisas förändringar i verkligt värde på den säkrade posten som inte är hänförliga till säkringen på ett av de två sätt som anges i punkt 103.¹⁹⁷

156. *Ett företag skall framåttriktat avbryta den säkringsredovisning som anges i punkt 153 om något av följande inträffar:*

- (a) *Säkringsinstrumentet förfaller, säljs, avvecklas eller löses in (i detta syfte betraktas ersättning eller en förlängning av ett säkringsinstrument till ett annat instrument inte som förfall eller avveckling om sådan ersättning eller överflyttning är en del av företagets dokumenterade säkringsstrategi).*
- (b) *Säkringen uppfyller inte längre kriterierna för säkringsredovisning i punkt 142.*

157. *En justering av redovisat värde för ett säkrat räntebärande finansiellt instrument skall periodiseras över resultatet. Periodiseringen skall börja inte senare än när den säkrade posten upphör att justeras för ändringar i verkligt värde, som är hänförliga till den risk som säkras.¹⁹⁸ Justeringen skall vara helt periodiserad vid förfall.*

Säkring av kassaflöde

158. *Om en kassaflödessäkring uppfyller villkoren i punkt 142 under rapportperioden skall den redovisas enligt följande:¹⁹⁹*

- (a) *Den andel av vinst eller förlust på säkringsinstrumentet som bedöms som en effektiv säkring (se punkt 142) skall redovisas direkt mot eget kapital via sammanställningen över förändringar i eget kapital (se punkt 86 till 88 i IAS 1).²⁰⁰*
- (b) *Den ineffektiva delen skall redovisas*
 - (i) *omedelbart i resultaträkningen om säkringsinstrumentet är ett derivat eller*
 - (ii) *enligt punkt 103 i de begränsade fall när säkringsinstrumentet inte är ett derivat.*

159. Mer exakt redovisas en kassaflödessäkring enligt följande:

- (a) Den separata komponenten i eget kapital som är förknippad med den säkrade posten justeras till det lägre av följande (i absoluta belopp)²⁰¹

¹⁹⁷ Se även IGC 144-3.

¹⁹⁸ Se även IGC 157-1.

¹⁹⁹ Se även IGC 121-2, IGC 146-2, IGC 158-1, IGC 158-2, IGC Övrigt-5, IGC 158-3, IGC 158-4 och IGC 158-5.

²⁰⁰ Se även IGC 78-1.

²⁰¹ Se även IGC 158-1 och IGC 158-2.

- (i) den ackumulerade vinst eller förlust på säkringsinstrumentet, som krävs för att kvitta den ackumulerade förändringen i förväntade framtida kassaflöden för den säkrade posten från den tidpunkt säkringen ingicks efter avdrag för den ineffektiva del som behandlas i punkt 158 (b) samt
 - (ii) det verkliga värdet på den ackumulerade förändringen i förväntade framtida kassaflöden från den säkrade posten från den tidpunkt säkringen ingicks.
- (b) Eventuell återstående vinst eller förlust på säkringsinstrumentet (som inte är en effektiv säkring) påverkar nettoresultat eller eget kapital enligt vad som är tillämpligt enligt punkterna 103 och 158.
- (c) Om ett företags dokumenterade riskhanteringsstrategi för ett särskilt säkringsförhållande undantar en specifik del av vinsten eller förlusten eller kassaflöden som är hänförliga till säkringsinstrumentet från bedömningen av säkringens effektivitet (se punkt 142 (a)), redovisas den undantagna delen i enlighet med punkt 103.

160. Om det säkrade bindande åtagandet eller den prognostiserade transaktionen leder till redovisning av en tillgång eller skuld skall när denna tillgång eller skuld redovisas, därtill hörande vinster eller förluster som redovisats direkt mot eget kapital i enlighet punkt 158 tas bort från eget kapital och ingå i anskaffningsvärdet eller annat redovisat belopp för tillgången eller skulden.²⁰²

161. Den vinst eller förlust på säkringsinstrumentet, som utgjorde del av anskaffningsvärdet eller annat redovisat värde för tillgången eller skulden vid den första värderingen inkluderas därefter vid beräkning av nettoresultatet när tillgången eller skulden påverkar nettoresultatet (såsom i perioder där avskrivningskostnader, ränteintäkter eller räntekostnader eller kostnad för sålda varor redovisas). Villkor i andra IAS:er avseende nedskrivning (se IAS 36, Nedskrivningar) och nettoförsäljningsvärde för varor i lager (se IAS 2, Varulager) tillämpas på tillgångar som uppkommer vid säkringar av prognostiserade transaktioner.

162. För alla kassaflödessäkringar förutom dem som omfattas av punkt 160, skall belopp som har redovisats direkt mot eget kapital påverka nettoresultatet för samma period eller perioder under vilka det säkrade bindande åtagandet eller den prognostiserade transaktionen påverkar nettoresultatet (exempelvis när en prognostiserad försäljning faktiskt inträffar).

163. Ett företag skall framåtriktat avbryta den säkringsredovisning som anges i punkterna 158 till 162 om något av följande inträffar:²⁰³

- (a) *Det säkrade instrumentet förfaller, säljs, avvecklas eller löses in (i detta syfte betraktas inte en ersättning eller en förlängning av ett säkringsinstrument till ett annat instrument som förfall eller avveckling om sådan ersättning eller förlängning är en del av företagets dokumenterade säkringsstrategi). I detta fall skall den ackumulerade vinst eller förlust avseende säkringsinstrumentet, som inledningsvis hade redovisats direkt mot eget kapital när säkringen var effektiv (se punkt 158 (a)) vara kvar som separat post i eget kapital fram till dess att den prognostiserade transaktionen inträffar. När transaktionen inträffar, tillämpas punkt 160 och 162.*
- (b) *Säkringen uppfyller inte längre kriterierna för säkringsredovisning i punkt 142. I detta fall skall den ackumulerade vinst eller förlust avseende säkringsinstrumentet, som inledningsvis redovisats direkt mot eget kapital när säkringen var effektiv (se punkt 158 (a)) vara kvar som separat post i eget kapital fram till dess att den prognostiserade transaktionen eller den transaktion företaget bundit sig för inträffar. När transaktionen inträffar, tillämpas punkt 160 och 162 eller*

²⁰² Se även IGC 121-2-j och IGC 160-1.

²⁰³ Se även IGC 121-2-h och IGC Bilaga till 121-2.

- (c) *Den prognostiserade transaktionen eller transaktionen företaget bundit sig för förväntas inte längre inträffa, i vilket fall eventuell hänförlig ackumulerad nettovinst eller nettoförlust som har redovisats direkt mot eget kapital skall påverka periodens nettoresultat.*²⁰⁴

Säkring av en nettoinvestering i en självständig utlandsverksamhet

164. *Säkringar av nettoinvesteringar i självständiga utlandsverksamheter (se IAS 21, Effekterna av ändrade valutakurser) skall redovisas på liknande sätt som kassaflödessäkringar.*²⁰⁵

- (a) *Den del av vinst eller förlust på säkringsinstrumentet som bedömts vara en effektiv säkring (se punkt 142) skall redovisas direkt mot eget kapital via sammanställningen över förändringar i eget kapital (se punkterna 86 till 88 i IAS 1).*
- (b) *Den ineffektiva delen skall redovisas*
- (i) *omedelbart i resultaträkningen om säkringsinstrumentet är ett derivat eller*
- (ii) *enligt punkt 19 i IAS 21 i de begränsade fall när säkringsinstrumentet inte är ett derivat.*

Den vinst eller förlust på säkringsinstrumentet som hänförs till den effektiva delen av säkringen skall klassificeras på samma sätt som vinsten eller förlusten på omräkningen av utländsk valuta.

Om en säkring inte uppfyller villkoren för särskild säkringsredovisning

165. *Om en säkring inte uppfyller villkoren för särskild säkringsredovisning på grund av att den inte uppfyller kriterierna i punkt 142 skall vinster och förluster som uppkommer vid förändringar i verkligt värde för en säkrad post som värderas till verkligt värde efter den första redovisningen redovisas på ett av de två sätt som anges i punkt 103. Justeringar av verkligt värde för ett säkringsinstrument som är ett derivat påverkar nettoresultatet.*

Upplysningar

166. *Finansiella rapporter skall innefatta samtliga de upplysningar som krävs enligt IAS 32, förutom att kraven i IAS 32 på kompletterande upplysningar om verkliga värden (punkterna 77 och 88) inte är tillämpliga på de finansiella tillgångar och finansiella skulder som redovisas till verkligt värde.*

167. *Följande skall ingå i upplysningarna om företagets redovisningsprinciper som del av de upplysningar som krävs enligt punkt 47 (b) i IAS 32:*

- (a) *De metoder och väsentliga antaganden som tillämpats vid uppskattning av verkliga värden på finansiella tillgångar och finansiella skulder som redovisas till verkligt värde. Separat upplysning lämnas om väsentliga slag av finansiella tillgångar (i punkt 46 i IAS 32 finns vägledning om hur slag av finansiella tillgångar bestäms).*
- (b) *Huruvida vinster och förluster som uppkommer vid förändringar i verkligt värde för finansiella tillgångar som kan säljas, och som värderas till verkligt värde efter den första redovisningen, ingår i periodens resultat eller redovisas direkt mot eget kapital fram till dess att den finansiella tillgången avyttras.*

²⁰⁴ Se även IGC 163-1.

²⁰⁵ Se även IGC 164-1, IGC Övrigt-2 och IGC Övrigt-3.

- (c) *För varje kategori av finansiella tillgångar som definieras i punkt 10, huruvida avistaköp och -försäljningar av finansiella tillgångar redovisas per affärsdag eller per likviddag (se punkt 30).*

168. Vid tillämpning av punkt 167 (a) skall ett företag lämna upplysning om förtida lösen, graden av förväntade kreditförluster samt räntesatser eller diskonteringsräntor.

169. *Finansiella rapporter skall innefatta samtliga nedanstående ytterligare upplysningar förknippade med säkring:*

- (a) *Beskrivning av företagets målsättning och riktlinjer avseende hantering av finansiella risker, inklusive riktlinjerna för säkring av alla väsentliga typer av prognostiserade transaktioner (se punkt 142 (a)).*

Exempelvis, när det gäller säkring av risker som är hänförliga till framtida försäljning, skall beskrivningen ange de säkrade riskernas karaktär, ungefär hur många månader eller år av förväntad kommande försäljning som har säkrats och ungefärlig procentuell andel av försäljningen under dessa kommande månader eller år.

- (b) *Separat upplysa om följande avseende identifierade säkringar av verkligt värde, kassaflödessäkringar och säkringar av nettoinvesteringar i självständig utlandsverksamhet²⁰⁶*

- (i) *en beskrivning av säkringen,*
- (ii) *en beskrivning av de finansiella instrument som är identifierade som säkringsinstrument för säkringen och deras verkliga värden per balansdagen,*
- (iii) *de säkrade riskernas karaktär samt*
- (iv) *vid säkring av prognostiserade transaktioner, ange de perioder under vilka de prognostiserade transaktionerna förväntas uppkomma, när de förväntas räknas in i bestämmandet av nettoresultat och en beskrivning av eventuella prognostiserade transaktioner för vilka säkringsredovisning har tidigare använts men inte längre förväntas uppstå*

- (c) *I det fall en vinst eller förlust på derivat och finansiella tillgångar och skulder som inte är derivat, som är identifierade som säkringsinstrument i kassaflödessäkringar, har redovisats direkt mot eget kapital via sammansällningen över förändringar i eget kapital, lämna upplysning om*

- (i) *det belopp som redovisades som sådant i eget kapital under den aktuella perioden,*
- (ii) *det belopp som togs bort från eget kapital och redovisades i periodens resultat samt*
- (iii) *det belopp som togs bort från eget kapital och lades till den första beräkningen av anskaffningsvärde eller annat redovisat värde för tillgången eller skulden vid en säkrad prognostiserad transaktion under den aktuella perioden (se punkt 160).*

170. *Finansiella rapporter skall innefatta samtliga följande tilläggsupplysningar rörande finansiella instrument:²⁰⁷*

- (a) *Om en vinst eller förlust vid omvärdering till verkligt värde av finansiella tillgångar som kan säljas (förutom tillgångar hänförliga till säkringar) har redovisats direkt mot eget kapital skall, i sammansällningen över förändringar i eget kapital lämnas upplysning om*

- (i) *det belopp som redovisades som sådant i eget kapital under den aktuella perioden samt*

²⁰⁶ Se även IGC 131-1.

²⁰⁷ Se även IGC 170-1.

- (ii) *det belopp som togs bort från eget kapital och redovisades i periodens resultat.*
- (b) *Om antagandet att verkligt värde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt för alla finansiella tillgångar som kan säljas eller innehas för handel har åsidosatts (se punkt 70) och företaget därför värderar eventuella sådana tillgångar till upplupet anskaffningsvärde, lämnas upplysning om detta tillsammans med en beskrivning av de finansiella tillgångarna, deras redovisade belopp, en förklaring till varför verkligt värde inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och om möjligt det intervall av uppskattningar inom vilket det verkliga värdet mycket sannolikt ligger. Dessutom, om finansiella tillgångar vars verkliga värde tidigare inte har gått att beräkna på ett tillförlitligt sätt säljs, skall upplysning lämnas om detta, samt om det redovisade värdet på sådana finansiella tillgångar vid försäljningstillfället och den redovisade vinster eller förlusten.*
- (c) *Upplysning lämnas om väsentliga intäktsposter, kostnadsposter samt vinster och förluster hänförliga till finansiella tillgångar och skulder, oavsett om de ingår i nettoresultatet eller som en separat komponent i eget kapital. I detta syfte skall*
- (i) *separat upplysning lämnas om summa ränteintäkter och summa räntekostnader (båda på grundval av anskaffningsvärdet),²⁰⁸*
- (ii) *när det gäller finansiella tillgångar som kan säljas som justeras till verkligt värde efter anskaffningen, skall summa vinster och förluster vid borttagande från balansräkningen av sådana tillgångar som innefattas i periodens resultat redovisas separat från justeringar av verkligt värde av redovisade tillgångar och skulder som ingår i periodens nettoresultat (en liknande uppdelning av "realiserade" och "orealiserade" vinster och förluster avseende finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel krävs inte,*
- (iii) *upplysning lämnas om storleken på de ränteintäkter som har ackumulerats avseende nedskrivna lån i enlighet med punkt 116 och som ännu inte erhållits kontant,*
- (d) *Om företaget har ingått ett värdepapperiserings- eller återköpsavtal, lämna separat upplysning om sådana transaktioner som uppkommit under den aktuella rapportperioden och för andelar från transaktioner under tidigare rapportperioder*
- (i) *karaktär och omfattning av sådana transaktioner, inklusive en beskrivning av eventuell information om säkerhet och kvantitativ information rörande de huvudsakliga antaganden som används vid beräkning av det verkliga värdet på nya och kvarstående andelar,*
- (ii) *huruvida de finansiella tillgångarna har tagits bort från balansräkningen.*
- (e) *Om företaget har omklassificerat en finansiell tillgång till en tillgång som skall redovisas till upplupet anskaffningsvärde i stället för till verkligt värde (se punkt 92) lämnas upplysning om orsaken till omklassificeringen.*
- (f) *Upplysning lämnas om karaktär och storlek på eventuella nedskrivningar eller återföringar av nedskrivningar för finansiella tillgångar, separat för varje väsentligt slag av finansiella tillgångar (i punkt 46 i IAS 32 finns vägledning om hur slag av finansiella tillgångar bestäms).*
- (g) *En låntagare skall lämna upplysning om det redovisade värdet för finansiella tillgångar pantsatta som säkerheter för skulder och (i enlighet med punkt 47 (a) och punkt 49 (g) i IAS 32)) eventuella väsentliga villkor avseende dessa säkerheter.*
- (h) *En långivare skall lämna upplysning om*

²⁰⁸ Se även IGC 170-2.

- (i) *det verkliga värdet på den säkerhet (både finansiella och icke-finansiella tillgångar) som långgivaren accepterat och som kan säljas eller pantsättas även om låntagaren ej underlåtit att betala,*
- (ii) *det verkliga värdet på säkerhet som långgivaren har sålt eller pantsatt samt*
- (iii) *(i enlighet med punkt 47 (a) och punkt 49 (g) i IAS 32)) eventuella väsentliga villkor avseende långgivarens användning av säkerheter.*

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

171. *Denna standard skall tillämpas på finansiella rapporter avseende räkenskapsår som börjar den 1 januari 2001 eller senare. Tidigare tillämpning tillåts endast från och med början av ett räkenskapsår som slutar efter den 15 mars 1999 (det datum denna standard publiceras). Retroaktiv tillämpning är inte tillåten.*

172. *Övergången till denna standard skall ske enligt nedan:²⁰⁹*

- (a) *Redovisningsprinciper rörande redovisning, borttagande från balansräkningen, värdering och säkring som följts i finansiella rapporter för perioder innan denna standard träder i kraft skall inte ändras och därför skall inte dessa finansiella rapporter räknas om.²¹⁰*
- (b) *För de transaktioner som ingicks innan inledningen av det räkenskapsår för vilket denna standard första gången tillämpas, som företaget tidigare identifierat som säkringar, skall de villkor för redovisning, borttagande från balansräkningen och värdering enligt standarden tillämpas framåt.²¹¹ Följaktligen om den tidigare identifierade säkringen inte uppfyller villkoren för en effektiv säkring enligt punkt 142 och säkringsinstrumentet fortfarande innehas, är det inte längre korrekt med säkringsredovisning från början av det räkenskapsår för vilket denna standard första gången tillämpas. Redovisning för tidigare räkenskapsår skall inte ändras i efterhand i syfte att uppfylla kraven i denna standard. I punkterna 156 och 163 förklaras hur avbrytande av säkringsredovisning går till.*
- (c) *I början av det räkenskapsår för vilket standarden tillämpas första gången, skall ett företag redovisa samtliga derivat i balansräkningen som antingen tillgångar eller skulder och värdera dem till verkligt värde (förutom derivat som är knutna till och måste regleras genom leverans av ett onoterat egetkapitalinstrument vars verkliga värde inte kan mätas på ett tillförlitligt sätt). Eftersom alla derivat, förutom dem som är identifierade som säkringsinstrument, betraktas som att de innehas för handel, skall skillnaden mellan derivatens tidigare redovisade värde (som kan ha varit noll) och det verkliga värdet redovisas som en justering av saldot för balanserade vinstmedel i början av det räkenskapsår för vilket standarden första gången tillämpas (förutom för ett derivat som är identifierat som säkringsinstrument).*
- (d) *I början av det räkenskapsår för vilket standarden tillämpas första gången skall ett företag tillämpa kriterierna i punkterna 66 till 102 för att identifiera de finansiella tillgångar och skulder som skall redovisas till verkligt värde och dem som skall redovisas till upplupet anskaffningsvärde, och det skall omvärdera dessa tillgångar i enlighet med vad som är tillämpligt. Eventuella justeringar av det tidigare redovisade värdet skall redovisas som en justering av saldot för balanserade vinstmedel i början av det räkenskapsår för vilket standarden första gången tillämpas.²¹²*
- (e) *I början av det räkenskapsår för vilket standarden tillämpas första gången skall eventuella tillgångar och skulder som omfattas verkligt värde-säkring*

²⁰⁹ Se även IGC 172-8.

²¹⁰ Se även IGC 172-5.

²¹¹ Se även IGC 172-5, IGC 172-6 och IGC 172-9.

²¹² Se även IGC 172-1, IGC 172-3, IGC 172-6, IGC 172-7 och IGC 172-10.

redovisas genom att justera deras redovisade värden i syfte att återspegla säkringsinstrumentets verkliga värde.

- (f) Om ett företags principer för säkringsredovisning innan standarden tillämpas första gången har medfört att vinster eller förluster på kassaflödessäkringar redovisats som tillgångar eller skulder vid början av det räkenskapsår när standarden tillämpas första gången, skall dessa uppskjutna vinster och förluster omklassificeras som en separat post i eget kapital i den mån transaktionerna uppfyller kriterierna i punkt 142 och därefter redovisas enligt anvisningarna i punkterna 160 till 162.²¹³
- (g) Transaktioner som genomförs innan början av det räkenskapsår för vilket standarden tillämpas första gången skall inte i efterhand identifieras som säkringar.
- (h) Om en värdepapperisering, överlåtelse eller annan transaktion som innebär borttagande från balansräkningen sker innan början av det räkenskapsår för vilket standarden tillämpas första gången skall redovisningen av denna transaktion inte ändras i efterhand i syfte att uppfylla kraven i denna standard.²¹⁴
- (i) I början av det räkenskapsår för vilket standarden tillämpas första gången skall företaget klassificera ett finansiellt instrument som eget kapital eller som skuld i enlighet med punkt 11 i standarden.

²¹³ Se även IGC 172-2.

²¹⁴ Se även IGC 172-4.

Finansinspektionens författningssamling

Utgivare: Gent Jansson, Finansinspektionen, Box 6750, 113 85 Stockholm.

Beställningsadress: Thomson Fakta AB, Box 6430, 113 82 Stockholm. Tfn 08-587 671 00, Fax 08-587 671 71.

Prenumerera också per e-post på www.fi.se.

ISSN 1102-7460

INNEHÅLL	FFFS 2003:11
1 kap. Tillämpningsområde	1
2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisning	4
Finansiella instrument	4
Pantförskrivnen egendom	5
Konsortielån	5
Förvaltade medel	6
Övertagen egendom	6
Repor och andra återköpstransaktioner	6
Värdepapperslån	7
Blankning	8
Värdepapperisering	8
3 kap. Balansräkning och resultaträkning	8
Balansräkningens och resultaträkningens innehåll	8
Jämförelsetal m.m.	8
4 kap. Värderingsregler	9
Definition av lånefordran	9
Klassificering som anläggningstillgångar eller omsättningstillgångar	9
Klassificering av övertagen egendom	10
Verkligt värde för materiella tillgångar	10
Värdering av övertagna fastigheter	10
Värdering av lånefordringar med utgångspunkt i anskaffningsvärdet	11
Definition av osäkra lånefordringar	12
Värdering av osäkra lånefordringar	12
Omstrukturering av lånefordringar	15
Omklassificering av en osäker lånefordran till en normal fordran	16
Transfereringsrisk	16
Nedskrivning av leasingobjekt	17
Redovisning av ränta för osäkra lånefordringar	17
Gruppvis värdering av fordringar med likartad kreditrisk	17
Säkringsredovisning	18
Periodisering av ränta	18
Utländsk valuta	19
Pensionsåtaganden	19
5 kap. Tilläggsupplysningar	20
<i>Balansräkningen</i>	20
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.	20
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	20
Klassificering av finansiella instrument	21
Upplysningar om värdepapper	21
Löptidsinformation	21
Innehav i kreditinstitut	22
Leasingaffärer	22
Byggnader och mark i den egna verksamheten	22
Uppdelning av lånefordringar på kategorier av låntagare	22

Uppdelning av lånefordringar på geografiska områden	23
Omstrukturerade lånefordringar samt omklassificerade osäkra lånefordringar	24
Transfereringsrisk	24
Övertagen egendom	24
Övertagen egendom som utgörs av fastigheter	25
Undantag från plikten att upplysa om övertagna fastigheter	26
Poster inom linjen	27
Medel som förvaltas i eget namn men för tredje mans räkning	28
Pensionsförpliktelser	28
Fond för verkligt värde	29
Upplysningar om verkligt värde	29
Upplysningar om bokförda över- och undervärden	31
Särskilda upplysningar om derivat	31
Efterställda tillgångar	33
<i>Resultaträkningen</i>	33
Räntor	33
Leasing	34
Erhållna utdelningar	34
Provisioner	34
Nettoresultat av finansiella transaktioner	35
Pensionskostnader	35
Kreditförluster, netto	36
Värdeförändring på övertagen egendom	37
Fastigheter som övertagits som skydd för fordran	37
Nedskrivningar av finansiella tillgångar	37
Intäkternas geografiska fördelning	37
Information för rörelsegrenar	38
Kostnader för efterställda skulder	39
Övriga upplysningar	39
Förvaltnings- och förmedlingstjänster	39
Upplysningar om finansiella risker och andra risker	40
Marknadsrisker	41
Kreditrisker	42
Värdepapperisering	43
Utländsk valuta	44
Tillämpade värderings- och redovisningsprinciper	44
Föreskriftsenlighet	45
Upplysningar om övergången till internationella redovisningsstandarder	45
6 kap. Förvaltningsberättelse och kapitaltäckningsanalys	46
Förvaltningsberättelse	46
Kapitaltäckningsanalys	47
7 kap. Koncernredovisning	48
Undantag från koncernredovisningen vid tillfälliga innehav	49
Undantag från full konsolidering vid avvikande verksamhet	49
8 kap. Insändande av årsredovisning till Finansinspektionen	50
9 kap. Delårsrapport	51
Grundläggande regler	51
Särskilda värderingsregler	51
Balans- och resultaträkningar	52
Särskilda upplysningsregler	52
Insändande av delårsrapport	53

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	53
Bilaga 1 Balansräkningens poster	55
Tillgångar	55
Skulder, avsättningar och eget kapital	59
Poster inom linjen	62
Bilaga 2 Resultaträkningens poster	64
Bilaga 3 Resultaträkningens uppställningsform	70
Bilaga 4 Finansiella instrument: Upplysningar och klassificering	71
Bilaga 5 Finansiella instrument: Redovisning och värdering	91